דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

היום בדבר
● צ'יץ' על צ'יץ' ועל המרכז הליברלי – עליזה ולך
● סוריה הגדולה, אינטרס קבוע – אורי שחר
● עם סגולה – יהודה גוטהלף
● מה שצה"ל הפסיד בלבנון – אהרון שמי
● ספורט, תחבורה, „על הדשא"
● כל הארץ, כוכבים ולילות

מזג האויר
(עו). – תחזית מזג האוויר להיום:
ירושלים: 10־23, רמת־הגולן: 8־24, נהריה: 11־23, צפת: 9־22, חיפה: 11־23, טבריה: 13־30, נצרת: 12־25, עפולה: 12־25, השומרון: 12־25, תל־אביב: 14־25, לוד: 13־26, יריחו: 14־23, עזה: 15־23, באר־שבע: 9־28, אילת: 18־33.

יום ראשון, ט' באייר תשמ"ו, 18 במאי 1986 ● גליון 18811
היום 12 עמודים ● המחיר 73 אג', באילת 63 אג'

אהרון מאיר מתפטר היום; רקנאטי – למאבק ממושך

העומד בראש „דיסקונט" ימסור הודעה אישית תוך יום־יומיים ● מנדלבאום יפרוש מתפקידו בסוף החודש ● ריינר הודיע בניו־יורק על התפטרותו

מאת דרור שרביט ומשה גבעו סופרי „דבר"

אהרון מאיר אמור להודיע היום על התפטרותו מתפקידו כמנכ"ל בנק המזרחי המאוחד. בכך תושלם התפטרות ארבעה מהבנקאים שנדרשו להתפטר לפי המלצות דו"ח בייסקי. הבנקאי החמישי שנדרש לעשות זאת, רפאל רקנאטי מדיסקונט מסרב להתפטר ומכין עצמו ואת משפחתו למאבק ממושך נגד ההתפטרות.

רקנאטי עתיד למסור הודעה אישית על מהלכיו מחר או מחרתיים. כפי שפורסם ב„דבר" בסוף השבוע הקודם, מאיימת משפחת רקנאטי למכור את כל אחזקותיה ב„בנק דיסקונט" וב„אי־די־בי", אם בנק ישראל או המדינה יאלצו את רפאל רקנאטי להתפטר. מסר ברוח זו הועבר גם לגורמים ממלכתיים שונים, אולם דובר „דיסקונט" הכחיש אתמול את הידיעה.

בנקאי נוסף, שהודיע כבר על התפטרותו, הוא אפרים ריינר, יו"ר מועצת המנהלים של חברת „אמפל". ריינר מסר על התפטרותו בישיבת הנהלת החברה שהתקיימה ביום ה' בניו־יורק.

לפי הודעתו, ההתפטרות תיכנס לתוקף בתאריך שייקבע על־ידי מועצת המנהלים של החברה, ולאחר שיוסדרו „עניינים הקשורים לאחריותו הפרטית".

בישיבת ועדת ההנהלה, שבה התקבל מכתב ההתפטרות של ריינר, לא קיבלה הוועדה ולא דחתה את הודעת ההתפטרות והעבירה את העניין להחלטת מועצת המנהלים של החברה. ריינר התבקש להמשיך למלא את תפקידו כיו"ר או כנשיא „אמפל" והוא נענה לכך, עד שהתפטרותו תיכנס לתוקפה.

מועמדים רבים ל„מזרחי"

בישיבת מועצת המנהלים של בנק המזרחי הנערכת היום ימסור אהרון מאיר על התפטרותו ולא צפוי כי ייבחר מועמד חדש במקומו בישיבה זו. מועצת המנהלים של הבנק תבקש ממנו להמשיך בתפקידו עד למציאת מנכ"ל חדש לבנק.

בסוף השבוע נראו סיכוייו של יצחק יגר, מנכ"ל חברת הבנייה „משה"ב", כטובים ביותר להחליף את אהרון מאיר. מאיר עצמו צפוי להתמנות כאחראי על מוסדות הכלכליים של המפד"ל – תפקיד חדש שיוצרים עבורו.

עם זאת, בנוסף ליגר מוזכרים עדיין שמותיהם של הישנים למנכ"ל, דוכן וצבינרי, אף שהמפקחת על הבנקים הביעה התנגדות למועמדותם. גורמים המקורבים לבנק ציינו כי בסוף השבוע התארכה רשימת המועמדים וגם יו"ר הבנק חיים נדיבי רואה עצמו כמועמד, לאחר שמועמדותו של י. גדיש ירדה מהפרק.

מנדלבאום יתפטר לאחר 30 יום

נגיד בנק ישראל משה מנדלבאום יתפטר מתפקידו עם הגשת דו"ח בנק ישראל לקראת סוף החודש. בכך תיכנס התפטרותו לתוקף, לאחר תום 30 הימים שנקבעו לכך על ידי ועדת בייסקי.

הדבר סוכם בין ראש הממשלה לבין שר האוצר, לאחר שהאחרון הסביר שדו"ח בנק ישראל יוגש כמה ימים לאחר תום המועד, שהקציבה ועדת בייסקי להתפטרות הנגיד. מגמת ההסדר היא למנוע מצב, שבו יוגש הדו"ח על־ידי נגיד חדש, שאך זה עתה נכנס לתפקידו.

פגישה הכרות

ביום ו' האחרון קיים שר האוצר פגישות היכרות עם ראשי התעשיינים, ראש ענף הבנייה וראשי לשכת המסחר. התעשיינים התריעו על הרעה במאזן התשלומים כתוצאה מגידול ביבוא וקבלו על ירידת רווחיות היצוא. ניסים השיב, שבדעתו לקדם את נושא כדאיות היצוא, וזאת מבלי לפגוע ביציבות המשק.

לראשי מרכז הקבלנים אמר ניסים, כי הקים ועדה שתבדוק סוגיית הבנייה להשכרה. כמו־כן, הודיע שיש להגביר את מספר יוצאי הצבא מקרב העובדים בענף הבנייה. לאנשי לשכות המסחר שביקשו הקלות בתשלום מיסים, אמר שר האוצר שהקים צוותות שיבדקו הצעה לרפורמה בגביית מס ההכנסה.

שולץ הבטיח לווייצמן ביקור הפשרה במזה"ת לפני הרוטציה

המועד המדויק יתואם עם תוכניות פרס וחוסיין לבקר בארה"ב ביוני

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – שר החוץ, ג'ורג' שולץ, הבטיח לשר עזר וייצמן בשיחתם השנייה כאן ביום ה', כי ישתדל לבקר בישראל, בירדן ובמצרים בחודש הבא, במאמץ אחרון לשבירת הקפאון בתהליך השלום במזה"ת, קודם למועד החילופים בראשות הממשלה. הבטחה דומה השמיע שולץ עוד באזני פרס בעת ביקורו כאן לפני שבעה שבועות, אך הכוונה התבטלה בעקבות גישושי עוזר־השר ריצ'ארד מרפי באיזור.

משיחתו עם שולץ התרשם וייצמן, שביקור שר־החוץ אכן יתבצע. מועדו המדויק יתואם עם תוכניות פרס וחוסיין לבקר ביוני בארה"ב. וייצמן דיווח לפרס על תוכן השיחה מיד לאחר סיומה.

השבוע יחזור וייצמן מניו־יורק לוואשינגטון לשיחה נוספת עם שולץ וכנראה גם לשיחה עם שר ההגנה קספאר ויינברגר. עומס בלוח־פגישותיו של ויינברגר הביא בסוף לדחיית שיחתו. נודע, כי השיחה עם שולץ עודדה את וייצמן וכי בעקבותיה התחזקה הערכה שהשמיע בעבר שלפיה ייערכו עוד השנה בחירות לכנסת.

וייצמן הגיב בזלזול

וייצמן הגיב בזלזול ובעוקצנות על קובלנות משרד־החוץ בירושלים ושגרירות ישראל כאן על שפגישותיו עם שולץ, מרפי וסגן־השר מייקל ארמקוסט הועלמו מיצחק שמיר והפקידים הכפופים לו. על ביקור וייצמן בסטייט דיפרטמנט נודע לאחר מאנשי השגרירות באקראי ולאחר מעשה. לשגריר מאיר רוזן נמסר על כך טלפונית בעת ששהה בחדרו של וייצמן. לשם הגיע ל„החלפת לבוש־ערב", קודם שיצא להאזין לנאומו של שולץ בפני הועד היהודי־אמריקאי, כדברי וייצמן.

גם מקורותיו האמריקאיים של

(סוף בעמוד 2)

שמיר: פגישות וייצמן לא חשובות

מאת עליזה ולך

שר החוץ יצחק שמיר אמר אמש, כי פגישותיו של השר עזר וייצמן בוואשינגטון „אינן חשובות ואינן מחייבות אף אחד".

עם זאת תקף את הסטייה מנורמות שבקיום פגישות אלה, תוך התעלמות מן השגרירות.

„שמיר יגמול לפרס"

מאת יוסי מלמן

יצחק שמיר יגמול לשמעון פרס לאחר הרוטציה, ולא יוותר גם הוא לדווח למשרד החוץ על מהלכים מדיניים" – אמרו אמש מקורביו של ממלא־מקום ראש הממשלה, בתגובה על פגישותיו המדיניות של השר עזר וייצמן בוואשינגטון, שאינן מתואמות עם השגרירות שם.

מסע הסברה בסוריה לצינון מצב המתיחות: אין כוונה לתקוף ישראל

אסד ביקר בחשאי במוסקווה ביום ה' – טוען העיתון הכוויתי „אל־ווטן"

מאת דן אבידן ואמיר אורן, סופרי „דבר"

„הנשיא אסד ערך ביום ה' שעבר ביקור חשאי במוסקווה ודן עם שליטי הקרמלין באיומים הישראליים כלפי סוריה" – כך מסר אתמול העיתון הכוויתי „אל־ווטן". לידיעה זו אין אישור משום מקור אחר.

בינתיים, פתח המשטר הסורי במסע הסברה בניסיון להפיג את המתיחות ביחסי סוריה־ישראל. סגן הנשיא הסורי חדאם הצהיר בסוף השבוע, שלסוריה אין כל כוונה לתקוף את ישראל בעיתוי הנוכחי. שופרות התעמולה הסוריים חיזקו נימה מאופקת זו, באומרם שסוריה אינה אחראית להסלמת המתיחות ולתחזיות בדבר מלחמה ישראלית־סורית הממשמשת ובאה.

אמש אמר שר הבטחון יצחק רבין כי אין היום כל סימן לעימות צבאי עם סוריה. רבין אמר את הדברים בשיחה עם שר המשפטים האמריקאי ארווין מיז, שבה סקרו השניים את המצב באיזור.

הסכם ההפרדה נשמר

בביקורת דילול הכוחות, שנערכה השבוע על־ידי משקיפי האו"ם בגולן התגלה, כי אין כל הפרות של הסכם ההפרדה והדילול בין סוריה וישראל.

המשקיפים ביקרו השבוע בעמדות השונות של ישראל וסוריה וספרו בקפדנות רבה את מספר החיילים, הטנקים וכל ציוד לחימה אחר הנמצא במקום, כדי לברר אם הוא עומד בהסכם ההפרדה.

בצה"ל אין רואים עם זאת, בביקורת הדילול השיגרתית, הנערכת אחת לשבועיים, צורך כלשהו לבדיקת המתיחות באיזור או לכוונותיה של סוריה. בצה"ל סבורים, כי העברת כוחות לקו הגבול לא תיארך זמן רב. מה גם שהסורים יודעים בדיוק את מועד ביקורות הדילול הם יכולים לפנות כוחות או כלים ולהחזירם בסמוך של הביקורת.

בינתיים נמסר בוואשינגטון, כי סוריה הודיעה לבית הלבן, שתיגבור כוחותיה בלבנון אינו מהווה מבוא להתקפה על ישראל, אלא נועד רק להפגנת נוכחות מוגברת בלבנון. השבועון „יו.אס.ניוז אנד וורלד ריפורט". שמסר את הידיעה, אומר שמשום כך לא היה הבית הלבן שותף להששות הסטייט דיפרטמנט למתקפה סורית על ישראל.

דוברי אש"ף ומנגנוני התעמולה במדינות המפרץ המשיכו, לעומת זאת, ללבות את אווירת „ערב המלחמה" בין סוריה לישראל. פארוק קדומי, יו"ר המחלקה המדינית של אש"ף, חזר והזהיר את שליטי דמשק, „כי צה"ל עומד לתקוף את הצבא הסורי החונה בלבנון". העיתון „אל־אית'יחאד" היוצא לאור במפרץ הפרסי אף ידע לספר, שצה"ל הכפיל את מערך כוחותיו לאורך קו־המגע עם הצבא הסורי בלבנון וכי בכוונת ישראל לתקוף את מאחזי הצבא הסורי מ„הבקאע בדרום ועד לאיזור טריפולי בצפון".

אגף התקציבים הכין הצעה לקצץ רבע מיליארד ד' מתקציב המדינה

אגף התקציבים במשרד האוצר הכין הצעה לקיצוץ רבע מיליארד דולאר מתקציב המדינה. לפני מספר שבועות קיבלו ראש הממשלה שמעון פרס ושר האוצר משה ניסים החלטה לקצץ בתקציב המדינה בכדי למנוע חריגות בלתי צפויות בתקציב.

אגף התקציבים התבקש להכין הצעות ובסוף השבוע שעבר הושלמה תוכנית הקיצוצים.

התוכנית, שהכין אגף התקציבים, כוללת את הקיצוצים הבאים: 100 מיליון דולאר יקוצצו בתקציבי הרווחה, הבריאות והחינוך תוך קיצוץ קצבות הזקנה והנהגת אגרת ביקור במרפאות. 75 מיליון דולאר יקוצצו מתקציב הבטחון, 35 מיליון דולאר יקוצצו בסובסידיות לכיס ולמצרכי היסוד, וסכומים נוספים יקוצצו בתקציב הפיתוח והשיכון.

הדיונים על הצעות אלה יתחילו באוצר בקרוב.

פקיסטאן הפילה מטוס „מיג 21" אפגניסטאני בקרב אוויר בקוראם

איסלמבאד, („רויטר", עתי"ם ועי"צ). – מטוסי קרב פקיסטאניים מדגם „פ־16" יירטו 4 מטוסי „מיג 21" אפגניים והפילו אחד מהם בקרב אווירי מעל לאיזור השבטי הפקיסטאני קוראם, בקרבת הגבול הצפוני־המערבי ליד העיר פאראצ'ינאר – כך מסרו השלטונות הפקיסטאניים.

בהודעה של משרד החוץ נאמר, כי מטוס אפגני נוסף נפגע, כאשר 4 מטוסים של אפגניסטאן חדרו לתחום פקיסטאן.

נמסר, כי המטוסים האפגניים חדרו למרחק של 15 קילומטר לתחום פאקיסטאן. באותו יום מסר דובר פאקיסטאני, כי המטוס שהופל היה „מיג־27", מטוס מתקדם ביותר שנראה לראשונה בחודש שעבר באפגניסטאן, אולם לא ניתן אישור לידיעה זו ממקור אחר.

דיפלומאטים מערביים אמרו, כי 4 מטוסי „מיג 27", שהוטסו, כנראה, בידי טייסים סובייטיים, נראו נוחתים ב־22 באפריל בנמל התעופה של בירת אפגניסטאן.

גם מורדים מוסלמים אפגניים מסרו, כי ראו בחודש שעבר מטוסי „מיג־27" במחוז פאקטייה שבאפגניסטאן.

נספחים צבאיים מערביים אמרו, כי הם סבורים שהמטוסים הפקיסטאניים ירו טילי אוויר־אוויר מדגם „סיידוינדר", כדי להפיל את המטוס האפגני.

כבאים צרפתיים מצביעים על מקום הפיצוץ במסוף האינטרפול בפרברי פאריס, שבוצע על־ידי קבוצת טרור שמאלית. (ראה ידיעה בעמוד 2) (צילום: א.פ.)

אם שכחת לכוון אתמול, בשעת חצות, עשה זאת עכשיו – לשעה מאוחר יותר

ההזזה הבאה: ב־6 בספטמבר

מאת נח זבולוני, סופר „דבר" בירושלים

אתמול בחצות הוזזו מחוגי השעון בישראל שעה אחת קדימה ובכך נכנס לתוקפו שעון־הקיץ, שיהיה בתוקף עד 6 בספטמבר בחצות.

בירושלים נמסר, כי החרדים הקיצוניים „מחרימים" את שעון הקיץ ואורח החיים בשכונות החרדיות יתנהל על־פי השעון הרגיל. בית־דין צדק של העדה בירושלים נענה לפניות של מחנכים והורים שילדיהם לומדים בישיבות וב„תלמוד־תורה" לא להכניס את שעון הקיץ, בשל הפרעה העלולה להיגרם למהלך הלימודים התקין.

יצוין, כי בשכונת מאה שערים כל המוסדות הציבוריים וכן הישיבות נוהגים לפי שעון „ארץ ישראל" (ערבי) ולא לפי השעון האירופי.

אלוף יוסי פלד – לפיקוד הצפון ביוני

מאת מלי ולינגר, הסופרת הצבאית של „דבר"

אלוף פיקוד הצפון, האלוף אורי אור, יסיים את תפקידו ביוני ובמקומו יתמנה לאלוף פיקוד הצפון, האלוף יוסי פלד.

האלוף אור מסיים כמעט שלוש שנות כהונה בתפקיד שנחשב אחד המפרכים בפיקוד הבכיר של צה"ל, אם לא הקשה שבהם, בשנים האחרונות. הוא יצא לחופשה ועדיין לא ברור אם תיערך רוטאציה, במסגרתה יתמנה סגן רמטכ"ל עד לחילופי רמטכ"לים בעוד יותר משנה, כדי להעניק לו מעמד שווה לזה של האלוף דן שומרון בהתמודדות על משרת הרמטכ"ל הבא. אפשרות אחרת היא, שאור ייצא עתה ללימודים עד להחלטה על מינוי הרמטכ"ל.

ביקורת בחוגי הצבא

קצין בדרגת אל"מ יקודם לפיקוד על מסגרת צבאית שייתכן כי תפורק

מאת מלי ולינגר, הסופרת הצבאית של „דבר"

צה"ל ממנה קצין שיועלה לדרגת תת־אלוף, לעמוד בראש מסגרת צבאית שייתכן כי תפורק. מפקד המסגרת, בדרגת תא"ל, הוצב לתפקיד אחר במטכ"ל.

בצה"ל הוחלט לקדם קצין בדרגת אל"מ ולהעניק לו דרגת תא"ל שהובטחה לו ולהעמידו בראש המסגרת שאולי תבוטל. ביקורת נשמעת בצה"ל סביב הצבתו של המפקד העוזב לתפקיד במטכ"ל, תפקיד שהגם שערכה היה בתקן תא"ל, רוקן מתוכנו בעקבות שינויים ארגוניים. לדעת המבקרים, ניתן להוריד את התקן בדרגה.

מעוטי ההכנסה יפוצו על הייקור עוד החודש

האוצר: הסדר חד־פעמי

מאת אהרן גבע, סופר „דבר"

מעוטי ההכנסה יפוצו עוד החודש על עליית המחיר ב־3.3 אחוזים, אולם באוצר רואים בהסדר זה צעד חד־פעמי ולא תקדים לעתיד.

האוצר דחה תביעה אחרת של הביטוח הלאומי לפצות את מעוטי ההכנסה בשל ייקור המצרכים המסובסדים.

בעבר הופעל צו שעה, שעל־פיו קיבלו מעוטי ההכנסה פיצוי בשיעור של מאה אחוזים בשל התייקרויות. המדובר ב־230 אלף משפחות של נכים, אלמנות, מקבלות מזונות ומקבלי השלמת הכנסה. באפריל פג תוקפו של צו השעה והאוצר מסרב לחדשו.

עמוס עוז – רומן חדש, מקום חדש

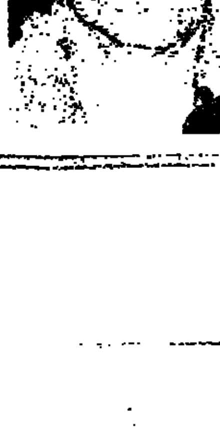

מאת סופרת „דבר"

עמוס עוז סיים כתיבתו של רומן חדש, ובסוף השבוע שעבר מסר את כתב־היד לידי המו"ל הקבוע שלו, „עם עובד".

הרומן, שעל כתיבתו עבד עמוס עוז שלוש שנים, מתרחש בישראל באמצע שנות ה־70 – ועדיין אין לו שם.

אמש נמסר גם על פתיחתו של פרק חדש, זמני, בחיי משפחת עוז: בשל [illegible] בריאותו של בנם דניאל, עוברים איתו נילי ועמוס עוז לגור בערד. קיבוצם, חולדה, אישר להם חופשה.

הערכה בישראל על־פי דיווחים מוואשינגטון:

מצרים תגמיש עמדתה עם חידוש שיחות טאבה מחר

מאת יוסי מלמן, מלי ולינגר ודן אבידן, סופרי „דבר"

מחר ייפתח עוד סיבוב שיחות בין נציגי ישראל למצרים, כדי להשיג הסכמה בקשר למחלוקת על טאבה. פקידים מישראל הביעו הערכה כי „זו מגמה מבורכת" ואמרו כי „אפשר שמצרים תסכים להגמיש את עמדותיה".

הפקידים מסתמכים על דיווחים מוואשינגטון, שמהם עולה כי לאחר לחץ מצד משרד החוץ של ארה"ב, נענו נציגי קהיר לקבל את נוסחת ישראל בקשר לשטר הבוררות. המחלוקת עד כה היתה בקשר למלה אחת. ישראל תובעת כי בשטר הבוררות יאמר „מיקום נכון" של הגבול, ואילו מצרים דרשה עד כה שיכתב שם „מיקום מדויק".

לפי עמדת ישראל יעסוק שטר־הבוררות בהגדרת שאלת מיקום קוי הגבול ואילו לפי העמדה המצרית תיבחן שאלת המיקום בלבד ולאו דווקא המיקום הנכון.

מקורות במערכת הבטחון הביעו אופטימיות זהירה בלבד בהתחשב במשמעות המכרעת שיש לצירוף המלה „נכון" לנוסח השאלה ולקשר שיש לניסוח הזה עם מידת הסיכוי לזכייה מצרית בבוררות.

משלחת מצרים בראשותו של היועץ המשפטי של משרד החוץ נביל אלערבי עומדת להגיע הערב לישראל.

ממשל רייגן החליט להעלות את דרג נציגו למשא ומתן על טאבה. בראש הצוות האמריקאי למו"מ יעמוד הפעם אברהם סופר, היועץ המשפטי של מחלקת המדינה בוואשינגטון במקום היועץ הזוטר יותר אלאן קרצ'ק.

בינתיים פתח סופר במסע דילוגים בין מצרים לישראל במאמץ לקרב בין השקפות שני הצדדים בדבר ניסוח שטר־הבוררות. אתמול נועד סופר בקאהיר למטרה זו עם נביל אלערבי, ובעקבות השיחה עם סופר אמר אלערבי, כי לא חל שינוי בעמדה המצרית הבסיסית במו"מ. הוא נתן להבין שהמשלחת המצרית תמשיך להתנגד לעמדה הישראלית.

עוד קטיושות נורו שלשום על אצבע הגליל

ישובי הגליל ידונו היום ב„שינוי המצב הביטחוני"

מאת שמעון ויים, סופר „דבר" בצפון

טילי קטיושה בקוטר 107 מ"מ נורו ביום ו' אחר־הצהריים מדרום־לבנון לעבר אצבע הגליל.

הקטיושות התפוצצו אך לא גרמו כל נזקים או נפגעים. הן נורו, ככל הנראה, מאיזור שמדרום לנבטייה, ממנו נורו קטיושות גם ערב חג העצמאות, בשבוע שעבר. באצבע הגליל נשמעו היטב הדי ההתפוצצויות, אך לא נבקעו צפירי חירום.

היום מתכנסים ראשי יישובי הגליל והרשויות המקומיות באיזור לדיון חירום במטולה על רקע תחושתם, כי חל שינוי במצב הביטחוני בצפון ועל רקע אי־השלמת ההיערכות של היישובים ומוסדות החירום בגליל. ראשי הרשויות יתבעו להיפגש בדחיפות עם ועדת השרים לנושא קו העימות בראשות ראש הממשלה.

בימים האחרונים גברו תקריות האש בין חיילי הצבא הסורי לבין אנשי הארגון השיעי הקיצוני חיזבאללה באיזור בעל בק שבבקעת הלבנון. נודע, כי הנשיא אסד שלח יחידות צבא כדי לעשות סדר באיזור וכתוצאה מכך ברחו רבים מאנשי חיזבאללה לאיזור שבין נבטייה וצור שבדרום־לבנון, שם הוזהרו על־ידי אנשי „אמל" לבל ינסו להפר את השקט באיזור.

פחתו סיכוייו של ברעם לחמוק מגירוש לארה"ב

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב וכתבי סוכנויות הידיעות

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – סיכויי אברהם ברעם, ישראל אייזנברג ואודי אייזנברג לחמוק מגירוש לארה"ב ולהעמדה לדין שם באשמת קשירת קשר למכירת נשק לאיראן הצטמצמו שלשום, בעקבות פסיקת בית־המשפט העליון של ברמודה, כי שלטונות האי רשאים להפעיל שיקול־דעת באשר לאופן הגירוש ומטרתו.

הפסיקה מאפשרת למושל ברמודה להיענות לבקשת ארה"ב ולצוות, שמגורשים יועלו במועד מסוים על מטוס מסוים, כך שיעדו המתבקש של הגירוש יהיה נמל־תעופה אמריקאי. לבקשת פרקליטי שלושת הישראלים ושני העצורים הנוספים, ישהה מושל ברמודה את ביצוע צו־הגירוש, עד לשמיעת הערעור עליו. הערעור חייב להישמע בתוך 40 יום.

(עי"צ). – ממשלת ישראל החליטה לבטל את דרכונו הדיפלומטי של סגן קונסול ישראלי לשעבר במיאמי, דוד מרדכי, שהואשם ביום ה', כי סייע לאדם שהואשם בהונאה להימלט מארה"ב, כך נודע אתמול ממקור משפטי.

מרדכי, בן 29, התייצב ביום ה' בפני שלטונות המשפט במיאמי, ואלה שיחררוהו בערבות של 50,000 דולר.

בעקבות הלחץ הציבורי

הבלט הבריטי ישגר לישראל משלחת לבדיקת מצב הבטחון

מאת דליה שרון, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – לאחר לחץ ציבורי חזק מצד גורמים מרכזיים יהודיים ולא יהודיים בעולם האמנות הבריטי ומצד גורמים מדיניים, החליט הבלט המלכותי „סדלרס וולס" לדחות בינתיים את ההחלטה הסופית בנוגע לביטול הסיור בארץ בחודש יוני.

הבלט נענה להצעת המארגנים ליליאן וויקטור הוכהאוזר לשלוח משלחת שתבדוק את המצב הבטחוני בארץ ותגיש את המלצותיה בנושא. המשלחת תצא לארץ ביום ד' הקרוב.

החלטת התיאטרון לבטל את הביקור בארץ, שהתקבלה לאחר הצבעה של הרקדנים בתחילת השבוע שעבר, לאחר ש־15 אלף כרטיסים כבר נמכרו להופעותיהם, עוררה זעם רב בבריטניה ובארץ. הלהקה טענה, כי החלטתה נבעה משיקולים בטחוניים בעקבות פגיעות במטרות בריטיות, בעיקר במטרות בריטיות ממלכתיות.

מקורות מקורבים לחוגי האמנות טוענים, שההחלטה היא תוצאה מעבודת שכנוע של קבוצת ונסה רדגרייב ואחיה באיגוד האמנים הבריטים „אקוויטי", לאחר שהצעתה בוועידת האיגוד להטיל חרם אמנותי על ישראל לא התקבלה.

במסמכים גרמניים שהגיעו ללונדון:

קורט ואלדהיים היה מודע להריגת שבויים בריטיים

מאת דליה שרון, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – על־פי מסמכים גרמניים מתקופת מלחמת העולם השנייה שהגיעו ללונדון לאחרונה התברר, כי יחידתו של קורט ואלדהיים היתה מודעת לנושא הריגתם של שבעה מתוך עשרה אנשי קומנדו בריטיים, שנפלו בשבי בים האגאי ב־1944.

מהמסמכים עולה גם, שהצהרתו של ואלדהיים בעת מסע הבחירות באוסטריה כאילו יחידתו – יחידת בטחון השדה של הצבא – לא עסקה בחקירת שבויים – אינה נכונה. „אובזרבר" הלונדוני, המפרסם על־כך היום, טוען כי המסמכים סותרים הצהרות אלה, והוא מצטט אחד מהם שם נאמר כי: „נחקרו שבויים אנגליים ואמריקאיים מכוח המשלחת ביוון".

למרות סימון המסמכים באות „ו", לא ברור אם הכוונה לואלדהיים שיצא ביולי 1944 לחופשת נישואין, או לממונה עליו דאז, הרנשטורף.

עיראק: העיר האיראנית מהראן נפלה בידינו

בגדד, (עי"צ, „רויטר" ועתי"ם). – העיר האיראנית מהראן נפלה בידי הכוחות העיראקיים, הכריז המטכ"ל העיראקי בהודעה שפירסם אתמול לפנות ערב בבגדאד.

העיר מהראן נמצאת בגבול עיראק־איראן, בגזרה המרכזית של החזית.

בהודעה נאמר עוד, כי „עיראק לא תפנה את העיר מהראן, אלא אם תסכים איראן לעיקרון של נסיגה ללא תנאים ובהחלטה של שני הצדדים בגבולות הבינלאומיים, או אם תפנה את חצי האי פאו (בדרום חזית עיראק)".

המטכ"ל העיראקי הדגיש, כי אם תסרב איראן, תחזיק עיראק במהראן ובערים אחרות, עד אשר יושג שלום כולל.

בהודעה העיראקית נאמר, כי העיר מהראן נפלה אחרי „קרבות הרואיים". העיר, שתושביה פונו מכבר, שוכנת קילומטר וחצי מהגבול.

זו העיר האיראנית הראשונה שכובשת עיראק מאז נסוגה מאיראן ביוני 1982.

המבצע לכיבוש מהראן משתלב באסטרטגיה הצבאית העיראקית החדשה, שמטרתה לכבוש שטחים וערים באיראן, כדי להניע מדינה זו לפנות את חצי־האי פאו, שהוא המוצא היחיד של עיראק למימי המפרץ. חצי האי נכבש בידי כוחות איראן בפברואר השנה.

בהודעה צבאית שנייה מסרה בגדאד, כי מטוסים עיראקיים תקפו מתקני נפט במסוף האי חארג. בהודעה נאמר, כי המטוסים פגעו אתמול ביעדיהם והציתו אותם, לפני ששבו בשלום לבסיסים. עוד מסרה עיראק, כי בסך הכל כבש צבאה כ־250 קילומטרים רבועים באיזור מהראן.

איראן הכחישה זאת, באומרה כי ההתקפה נהדפה וכי הפילה 22 מטוסים עיראקיים.

صكنا من الاهل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות •

טרוריסטים תקפו מטה האינטרפול בפאריס

פאריס (ע'ינ, רויטר, סוכנויות) – טרוריסטים, כנראה אנשי הארגון השמאלני הקיצוני "פעולה ישירה", תקפו בירי אוטומטי ובהטלת רימוני נפץ את מטה האינטרפול בפאריס בלילה שבין יום ו' ליום שבת ופצעו שוטר ששמר על המתח.

האינטרפול הוא משרד בין־לאומי למלחמה בפשע, המקשר בין המשטרות בכל מדינות העולם.

המשטרה הצרפתית מסרה, כי "שלושה או ארבעה טרוריסטים שטפו את חזית הבניין בן 7 הקומות בצרורות ירי אוטומטי ואחר כך השליכו פנימה מטען חומר נפץ, או רימון יד".

משרד האינטרפול נמצא בפרבר מפואר של פאריס, בסנט קלוד. חומר הנפץ התפוצץ במרתף, וכתוצאה מכך נופצו זגוגיות ונגרם נזק רב לפתח הבניין. כמו כן, ניזוקו קשה שתי מכוניות שחנו בקרבת מקום, כך מסרו עדי ראייה. עם זאת, לא נגרם נזק רציני למבנה שבו מצויים משרדי האינטרפול.

לפי עלונים שהושארו ברחוב לאחר ההתקפה, ביצעו אותה חברי ארגון המחתרת השמאלני "פעולה ישירה".

בחקירה התברר, כי הטרוריסטים תקפו את בניין האינטרפול ימים ספורים לפני שעמדו להתקין במשרדים אמצעי ביטחון קפדניים.

עוד נודע, כי ראשי המחלקות באינטרפול התכנסו אתמול בבניין, כדי להעריך את הנזק. השוטר שנורה נפצע בזרועו, כך נמסר מבית־החולים.

עד ראייה סיפר, כי ראה שלושה טרוריסטים, שטיפסו מעל המתחמים וירו צרורות אש מתת מקלעים אל חזית הבניין. הם נמלטו לאחר מכן במכונית רנו, לאחר שהטילו את הפצצה.

זמיר עשוי לפרוש בקרוב גם בטרם יימצא לו מחליף

כנראה יתן לממשלה אולטימטום

מאת מיכה צימוקי, כתב "דבר" בירושלים

היועץ המשפטי לממשלה, פרופ' יצחק זמיר, עשוי להודיע על פרישתו בעוד זמן קצר, גם אם לא יימצא לו מחליף.

לסופרת "דבר" נודע כי בשיחות שניהל בימים האחרונים עם מקורביו, הביע זמיר חשש שזמן רב יעבור בטרם יימצא לו מחליף. כזכור, הודיע זמיר לפני ארבעה חודשים על כוונתו לפרוש מתפקידו. בזמן זה הוחל במגעים למציאת "יורש" לזמיר אולם הם נקטעו באיבם בשל חילופי שרי המשפטים.

נודע, כי טרם בשלה החלטתו של מודעי אשר לאישיות אותה ימנה כיועץ משפטי, בעיקר בשל מה שמוגדר בפי מקורביו כ"לימוד הנושא".

זמיר יתן, ככל הנראה, "אולטימטום" לממשלה בכל הקשור לפרק הזמן שהוא מוכן להישאר בתפקיד, ואם לא יוזרז המינוי במקומו, הרי שיפרוש. במקרה זה ימנה לו מודעי מחליף לפרק הזמן שיידרש.

ועידת היסוד של המרכז הליברלי – הערב בת"א

מאת עליזה ולך, כתבת "דבר" לענייני מפלגות

כחמישה חודשים אחרי שהכריזה קבוצת חברים פורשי המפלגה הליברלית על הקמת מפלגה חדשה, פותח הערב המרכז הליברלי את ועידת היסוד שלו בתיאטרון "הבימה".

לפתיחה החגיגית הערב הוזמנו כל שרי הממשלה. ראש הממשלה, שמעון פרס, יהיה הנואם החיצוני היחיד, נוסף על אריה דולצ'ין, יו"ר המרכז הליברלי, ושלמה להט (צ'יץ'), שיעמוד בראש הרשימה לכנסת. יברכו את צירי הוועידה גם ראשי שתי המפלגות העשויות ליצור עם המרכז הליברלי מערך בחירות לכנסת: השר אמנון רובינשטיין, יו"ר "שינוי", וח"כ יצחק ארצי מל"ע.

ממלא־מקום ראש הממשלה יצחק שמיר הוזמן לפתיחת הישיבה, אך בגלל ביקור של שר החוץ האיטלקי אנדראוטי, המתחיל היום, לא יוכל היה להיענות להזמנה.

ביומה השני של הוועידה, מחר, יקיים המרכז הליברלי דיונים על המצב ועל התקנון ויבחר חלק ממוסדות המפלגה.

רובינשטיין מסתייג ממסגלת אישים ב"שינוי"

יו"ר "שינוי", השר אמנון רובינשטיין, הסתייג אמש מפסילתו של ח"כ מרדכי וירשובסקי על־ידי להט כפרטנר להליכה משותפת, כפי שבאה לידי ביטוי בראיונות שנתן להם באחרונה (ר' גם בעמוד 7). "כל הליכה משותפת עם "שינוי" לא תוכל להיות מלווה בהטלת וטו או תכתיב לגבי מועמדי "שינוי" לכנסת", אמר רובינשטיין.

שולץ הבטיח

(המשך מעמוד 1)

רוזן לא טרחו לעדכנו בפרשת וייצמן, שהגיע לוואשינגטון להרצאה במכללה לביטחון לאומי, אך שיחותיו המדיניות נערכו בשליחותו האישית של פרס. וייצמן, המתעתד לכהן כשר במשרד־החוץ אם יתבצעו החילופים בראשות־הממשלה, התבטא בעבר בשלילה רבה על תיפקוד רוזן ויפעל להחלפתו. אחד המועמדים לשגריר בוואשינגטון הוא שלמה גזית, שכיהן בראש אמ"ן בעת שפרס ואחר־כך וייצמן כיהנו כשרי הביטחון.

בנאומו בפני הארגון היהודי שיבח שולץ את ישראל, את תמיכתה בארה"ב בכלל ובמדיניות הלחימה בטרור ובהקיפת לוב בפרט. שולץ הזהיר, שביטול מכירת הטילים לסעודיה יקרב מדינות ערביות מתונות לקיצוניות וקרא להגברת הפעילות המודיעינית והמבצעית החשאית של ארה"ב נגד טרור. סגן־הנשיא ג'ורג' בוש, שיבקר בירושלים, ברבת־עמון ובקהיר ביולי, ויתר על האפשרות להכללת דמשק במסעו, בעקבות המחלוקת על מעורבות סוריה בפיגועים.

וייצמן הרשים בנאומו

וייצמן הרשים בכס שעות הרצאתו בפני 250 קצינים ופקידים בכירים במכללה לביטחון לאומי. "בעברת הגנרלים" של זרועות צבא ארה"ב, שבפיקוד גנרל לורנס, בציטו הנבאי של הנשיא קארטר לשיחות קמפ־דייוויד ולהסדרי ישראל־מצרים. בהסתמכו על לקחים אישיים בתפקידיו כמפקד חיל־האוויר לקראת מלחמת ששת הימים, ראש אג"ם במטכ"ל במלחמה זו ושר־הבטחון בעת תהליך קמפ דייוויד הסביר וייצמן את מרכיבי התמורה לשלום וההרתעה הצבאית באסטרטגיה הישראלית. הוא שיבח את הישגי צה"ל במלחמת ששת הימים ויום־הכיפורים והעיד, כי מלחמת לבנון הגבירה את נוקו של הטרור.

וייצמן הדגיש את ברכות הקשר האמריקאי במדיניותה של ישראל ובמקביל גם את התירתה של ישראל לאי־תלות בכושר הייצור הבטחוני. הקהל הגיב על ההרצאה בתשואות נלהבות. בתשובה לשאלת קולונל אמריקאי, כיצד עברו גנרלים ישראליים כה רבים לפוליטיקה ומכהנים כשרים, אמר וייצמן כי מעורבות קצינים בכירים לשעבר "כמו רבין, בר־לב וגור" בתהליך השקילה וההחלטה חיובית, כהמשך אורחי למיצוי התעמקותם בענייני הגנה ושלום בעת שירותם הצבאי.

שביתה ב"לבידי אשקלון" בדרישה להעלאת שכר

מאת דני צדקוני, סופר "דבר" בדרום

250 עובדי מפעל "לבידי אשקלון" שובתים זה שבוע ימים בשל התנגדות ההנהלה להיכנס עמם למו"מ בדבר דרישתם להעלאת שכר.

(ע). – סוחר רהיטים חיפאי, בני בנאי, בן 24, מרהיטי "חן לירן", החשוד בקבלת כספים במירמה מלקוחותיו, הובא ביום ו' לבית־משפט השלום בחיפה, ושם ציווה השופט התורן לשחררו בערבות של 700 ש"ח.

שצ'רנסקי: יהודי ברה"מ משוכנעים שארה"ב בראש המאבק למענם ומצדיקים בכך הגירתם אליה

מאת אמיר אורן, סופר "דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – אנטולי שצ'ראנסקי האשים שלשום את ישראל באחריות עקיפה לנשירת היהודים המקבלים היתרי־יציאה אליה מברה"מ וממשיכים בדרכם לארה"ב.

בשיחה עם סגל שגרירות ישראל כאן אמר שצ'ראנסקי, כי יהודי ברה"מ משוכנעים שארה"ב – ולא ישראל – מובילה את המאבק למען יציאתם, ולפיכך משתמשים בנימוק זה לשם הצדקת תחירתם להגירה לארה"ב במקום לישראל. בתגובה על דברי השגריר מאיר רוזן, שישראל עומדת מאחורי המאבק למען יהדות ברה"מ, אמר שצ'ראנסקי, "היא צריכה לעמוד מלפניו".

שצ'ראנסקי סיפר, שטילפן להלן ג'קסון, אלמנת הסינאטור, והבטיח לה לשוב לביקור נוסף בארה"ב בסתיו, עת ירצה במכון הקרוי על־שם ג'קסון. "מועד הביקור יתואם עם מיכאל גורבצ'וב", העיר שצ'ראנסקי, בהתייחסו לכוונתו לארגן הפגנת־המונים בעת ביקור מזכ"ל המפלגה הקומוניסטית בוושינגטון. לדעת שצ'ראנסקי, ראוי ש־400,000 יהודים ואמריקאים יפגינו בעת ביקור גורבצ'וב, כמספר יהודי ברה"מ המבקשים לצאת ממנה.

המשטרה מעוניינת במחקר על "המשטרות הפרטיות" כדי להציע שיתוף פעולה

מאת נתן רועי, סופר "דבר"

משרד המשטרה ומשטרת ישראל מגבשים דרך לשיתוף פעולה בין "המשטרות הפרטיות" וחברות שמירה בסקטור הפרטי לבין משטרת ישראל, בלקח משיתוף הפעולה הקיים בין המשטרות בארה"ב, שסייע לירידה בפשיעה ברחובי ארה"ב בשנים האחרונות.

משרד המדען הראשי של משרד המשטרה פירסם מכרז, בו הוא מבקש לבדוק את היקף עסקי "המשטרות הפרטיות" בארץ ואת מידת נכונתן לשיתוף פעולה בתחום השמירה והאבטחה. המכרז הועבר לאוניברסיטאות השונות, ולפחות אחת, אוניברסיטת בר־אילן, מתכוונת לדחות את המכרז, משום שהמחיר לביצוע הסקר שמוצע על־ידי משרד המשטרה נמוך, לטענתה.

במכרז של מדען משרד המשטרה נאמר, כי על־פי מחקרים קיימים, מתברר כי על כל שוטר במדינה יש "ארבעה אנשי "משטרה פרטית", העוסקים בכל סוגי מניעת הפשע, באבטחה ובזיהוי פלילי. הקשר הקיים בישראל בין חברות השמירה לבין המשטרה הוא של איבה וניסיון להכשיל זה את זה, אך שיתוף פעולה עשוי לשפר את היחסים בין הצדדים, אם הגורמים הפרטיים יסכימו לעבוד עם איש־קשר ויהיו מוכנים למלא אחר הסטנדרטים של משטרת ישראל.

מת יואל קרמר, הגזבר הראשון של משרד הסעד

יואל קרמר, מי שהיה הגזבר הראשון של משרד הסעד בקום המדינה, מת ביום ד' בירושלים.

קרמר עלה ארצה מפולניה ב־1935 בגיל 21. בין השאר, היה ממייסדי בנק "יהב" של עובדי המדינה, ומנהלו הראשון. כן היה ממייסדי בנק הספנות ומנהלו הראשון; היה גם סגן החשב הכללי במשרד האוצר עד 1962.

קרמר, איש "אחדות העבודה", השאיר אחריו אשה וארבעה בנים – אחד מהם סופרו הכלכלי של "דבר" בירושלים. הלוויתו תיערך היום.

שר הביטחון, יצחק רבין, נפגש שלשום עם שר המשפטים של ארה"ב, אדווין מיז. בשיחה סקרו השניים את בעיות האיזור. (צילום: יונתן סלינגר)

בעקבות מידע על כוונות לארגן הופעה נוספת באו"מ של ראש אש"ף:

ישראל מבקשת מארה"ב כי תאסור כניסת ערפאת אליה

מאת יוסי מלמן, סופר המדיני של "דבר"

ישראל מבקשת מארה"ב שתאסור את כניסתו של ראש אש"ף, יאסר ערפאת, לתחומה.

את הבקשה העביר בסוף השבוע שר החוץ, יצחק שמיר, בפגישתו בירושלים עם שר המשפטים של ארה"ב, אדווין מיז. שמיר מסר כי לישראל הגיע מידע על כוונת אש"ף וכמה מדינות התומכות בארגון לארגן לערפאת הופעה חדשה בעצרת הכללית של האו"ם בעוד כארבעה חודשים. שמיר מבקש למנוע זאת על־ידי כך שארה"ב תאסור על ראש אש"ף להיכנס אליה.

אדווין מיז הבהיר לשמיר, כי יעביר את הבקשה לעיונו של שר החוץ, ג'ורג' שולץ, אף כי פקידים בישראל מביעים ספק אם אכן תוכל ארה"ב, בסופו של דבר, להיענות לבקשת ישראל.

רייגן ביטל מסעותיו במאמץ להעביר עסקת הנשק הסעודית

מאת אמיר אורן, סופר "דבר" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – הנשיא רייגן ביטל כמה מסעות, כדי לנסות ולשכנע סינאטורים לחזור בהם מהתנגדותם לעסקת־הטילים עם סעודיה, אך עד כה נכשל בכל נסיונותיו ואף לא אחד מ־72 הסינאטורים שינה עמדתו – כך מסר השבועון "יו.אס.ניוז אנד וורלד ריפורט".

בין השאר משפיעים המחוקקים מטבלת התמיכה בעמדות ארה"ב באו"ם, שבראשה עומדת ישראל עם 92 אחוזי תמיכה, בעוד שסעודיה התנגדה לעמדה האמריקאית ב־86 אחוז. גם בטבלה אחרת – לקוחות סיוע־החוץ בעולם – מובילה ישראל, המקבלת מדי שנה יותר סיוע אמריקאי מכל מדינות אפריקה ואמריקה הלטינית גם יחד.

ראש הממשלה שמעון פרס ושר־הבטחון יצחק רבין יראיינו היום, בו־זמנית, במשרדים המרכזיים של רשתות סי.בי.אס ואיי.בי.סי. נראה כי פרס ורבין יישאלו לפרט את עמדת ישראל כלפי מכירת הטילים לסעודיה, ערב פגישת רייגן עם עסקנים יהודים, שאותתו לבית הלבן ביומיים האחרונים כי לא תצמח כל תועלת מנסיון לגייסם לתמיכה בעסקה. יחד עם פרס יראיין יו"ר ועדת החוץ ריצ'ארד לוגאר, מתומכיה המעטים של העסקה ומי שהגה את רעיון שידולם של היהודים לפעול למענה.

תא"ל (מיל.) אפרים פורן נתבע להחזיר עמלות חברת "אף־אן"

(ע). – משרד הבטחון תובע 60,000 ש"ח מחברת "א. פורן [illegible]" השקעות ומתא"ל (מיל.) אפרים פורן, שייצגו כאן את החברה הבלגית לייצור נשק "אף־אן", בטענה ששולמו [illegible] 40,000 דולאר בעמלה בניגוד לחוק. התביעה הוגשה לבית־המשפט [illegible] בתל־אביב על־ידי פרקליטות מחוז תל־אביב.

הלוח הכללי • ידיעות אחרונות • הלוח הנפוץ ביותר • "דבר"

הצעות עבודה

[illegible]

ריפוי והרזיה

[illegible]

נרשמו לנישואין

[illegible]

מכוניות

[illegible]

נקיון ופוליש

[illegible]

מציעים למכירה

[illegible]

רוצים לקנות

[illegible]

משרד החינוך והתרבות
מינהל החינוך
היחידה לדיור ולתמריצים למורים

משרד העבודה והרווחה
מרכז ההכוונה לערי־פיתוח ולהתיישבות

מורים לערד

לשנת הלימודים תשמ"ז

דרושים בביה"ס התיכון מקיף ע"ש צמטבאום מורים במקצועות הבאים:

מתמטיקה, פיסיקה, מחשבים, אדריכלות, עברית, אנגלית, הסטוריה, אזרחות, תנ"ך

המעוניינים מתבקשים לפנות ישירות למנהל ביה"ס טלפונית ובכתב: מר ניסים מטלון, טל': 057-957388, 057-958319 מעונו: 057-959556

וכן למנהל מחלקת החינוך מר מנחם קפלן טל': 057-950640, 057-957911, ת.ד. 100 ערד.

למורים העוברים לערד מובטחים הטבות, מענקים ותמריצים.

ערי הפיתוח — חיים של איכות

בית משפט השלום
רחוב ויצמן 1 תל־אביב
תיק אזרחי מס' 7562/86
הזמנה לדין

לויקטור ברוך שכתובתו המתמיד 30 רמת־גן וכיום בלתי ידועה. הואיל והתובע ניסן כרמי ע"י ב"כ עו"ד דניאל [illegible] 20 ת"א הגיש לבית משפט השלום בתל־אביב תובענה נגדך, כמפורט בכתב התביעה הנמצא בתיק הנ"ל, הינך מוזמן להגיש כתב הגנה תוך 30 יום מיום פרסום הזמנה זו, ולהתייצב למשפט ביום 4.6.86 שעה 8.30 ודע לך, שאם תגיש כתב הגנה ולא תתייצב למשפט ביום האמור בהזמנה, ינתן באותו יום פסק דין שלא בפניך, אך אם לא תגיש כתב הגנה במועד שנקבע לכך בהזמנה, יינתן פסק־דין שלא בפניך אף לפני היום שנקבע למשפט וההזמנה להתייצב תבוטל.

י. בן עמי, מזכיר ראשי

ליו"ר הנהלת ברית פקוח
החבר ראובן אבל
משתתפים בצערך על מות אחיך
יצחק ז"ל
ברית פקוח לקופת תגמולים
ההנהלה והעובדים

לראובן אבל
אתך באבלך במות אחיך
יצחק ז"ל
האגף לבטחון סוציאלי בהסתדרות

לשלמה קרמר
אתך אנחנו באבלך במות עליך אביך
יואל קרמר
בית "דבר"

שלח לחייל שלך ספר
ספרית דבר

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו
יוסף מן
ההלויה התקיימה ביום ששי ז' אייר תשמ"ו 16.5.86 בבית העלמין הרדום בגבול חולון בת־ים.
אבלים
אשתו: יהודית
בנותיו: מיכל ויהודית
אחותו: מירה ומשפחתה

בעלי, אבינו וסבנו
אברהם סכנין ז"ל
לשעבר סגן ראש העיר חיפה
איננו
ההלויה תתקיים היום, יום ראשון ט' באייר תשמ"ו 18.5.86 בשעה 2.00 אחה"צ בבית העלמין הישן בחוף הכרמל חיפה.
אוטובוס יצא בשעה 1.15 מרח' אהוד 16 חיפה ליד בית המנוח ויעבור בשעה 1.30 מגן הזכרון מול עירית חיפה.
המתאבלים:
אשתו: מסיה
בנה: גדעון
בתו: אילנה ודב צ'רנוברודה
נכדיו, ניניו ויתר בני המשפחה

אבלים על פטירתו של
יוסף מן ז"ל
מנהלנו הכללי וחברנו המסור לכולנו
ומשתתפים בצער המשפחה
אורם תעשיות חשמל בע"מ
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של יקירתנו
בלהה ליפשיץ ז"ל
ההלויה תתקיים היום, יום א', ט' באייר 18.5.86
בשעה 1.00 אחה"צ בבית העלמין החדש בכפר סמיר, חיפה.
המתאבלים:
בנה: עודד ויוכבד ליפשיץ – ניר עוז
בתה: תלמה ועודד עמיתי
אחיה: מאיר אבא, וחיים גירון ומשפחותיהם
אוטובוס למלווים יצא בשעה 12.15 מבית המנוחה ברח' בן יהודה 11 בחיפה

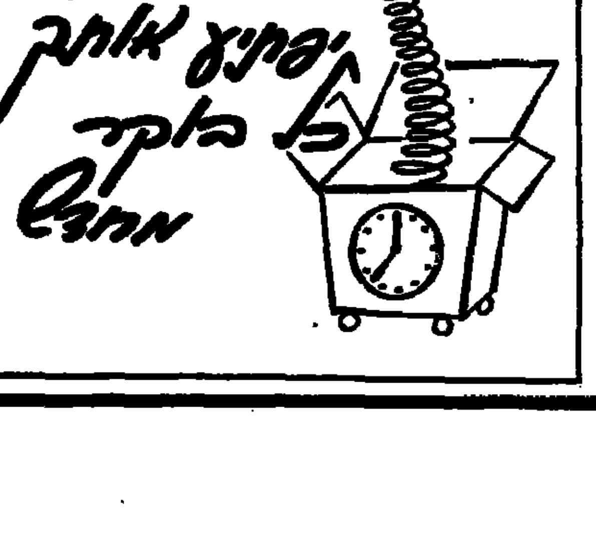

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	14–5	בהיר
בא' איירס	17–6	גשום
הלסינקי	12–7	מעונן
הונג קונג	28–24	בהיר
וינה	16–15	גשום
ז'נווה	18–10	בהיר
טוקיו	28–13	בהיר
טורונטו	22–14	גשום
יוהנסבורג	21–5	בהיר
לונדון	15–9	גשום
ליסבון	22–15	מעונן
מאדריד	23–16	בהיר
מונטריאול	22–14	מעונן
ניו־יורק	23–14	מעונן
סאן פאולו	27–17	מעונן
פאריס	16–11	מעונן
פרנקפורט	19–6	בהיר
ציריך	19–14	מעונן
ריו דה ז'נרו	30–19	בהיר
שטוקהולם	15–8	מעונן
שיקאגו	26–17	גשום

swissair

דבר
DAVAR دافار
מאוחד עם לפרחב

העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פדהצור
מנהל כללי: אהרן קראוס

המו"ל – "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מ.65233
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים 261860, 298032
סניפים:
ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים, המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאזה קומה ג' טל. 222451, 222353, 241306.7
המינהלה: רח' הלל 16, טל. 231251
חיפה, רח' הנביאים 27 טלפונים 3־2־642111, מ. 33104

ההסתדרות: אגרת ביקור רופא־הפרה של הסכם הבראת קופ"ח

דאגה בהסתדרות בעקבות השלמת תוכנית הגזירות הכלכליות באגף התקציבים באוצר

(עשית). – תוכנית הגזירות הכלכליות הנוספות שהושלמה באגף התקציבים של משרד האוצר ואשר עיקריה פורסמו בסוף השבוע בהבלטה בכלי התקשורת מעוררת דאגה ומורת רוח בהסתדרות. ההסתדרות עדיין לא השלימה עם ההעלאה המסיבית במחירי מוצרי היסוד המסובסדים, שנכנסה לתוקף בד בבד עם פירסום העליה החריגה במדד המחירים לצרכן לחודש אפריל בשיעור של 3.3 אחוזים – כך מסר אתמול הובר ההסתדרות.

חוגים מוסמכים בהסתדרות הגיבו בחומרה על תוכנית הגזירות הנוספות ובהן: קיצוץ נוסף בסובסידיות וייקור נוסף של מצרכי היסוד חמים, פגיעה בקצבאות וקנה, ייקור תעריפי הבריאות באמצעות הטלת אגרת ביקור אצל רופא, קיצוצים בחינוך ועוד.

ההסתדרות הביעה במיוחד את התנגדותה להטיל על חולים המבוטחים בקופ"ח אגרת ביקור רופא. לדברי ההסתדרות הטלת אגרת ביקור רופא היא הפרה חד־צדדית של ההסכם עם הממשלה להבראת קופ"ח, הסכם שאושר רק בימים אלה בעקבות יישום דו"ח יעקב גדיש. "אין להעלות על הדעת, שההסתדרות תוותר על עקרון הרפואה הציבורית השוויונית והעזרה ההדדית" – נאמר בחוגי ההסתדרות.

תוכנית הגזירות הכלכליות הנוספות של האוצר וביניהן הכוונה להטיל אגרת ביקור רופא תועלה כבר היום בישיבת מליאת הוועד הפועל של ההסתדרות, שעומדת לדון באשרור ההסכם בין הממשלה וקופ"ח.

עובדי אורח מספקים מזון לעולי אתיופיה השובתים תחת כיפת השמיים

השובתים טוענים כי אילת חמה מדי עבורם והוצעו להם עבודות רק בבתי־מלון

(ע.). – הנשים ההרות, מבין עולי אתיופיה, השובתים זה שבועיים מול לשכת מחוז הדרום של משרד הקליטה בבאר שבע, אושפזו בסוף השבוע לטיפול במרכז הרפואי סורוקה בעיר, לאחר שחשו ברע. יתר השובתים עדיין שוהים על המדרכה שממול לשכת המחוז ומסרבים להפסיק את שביתתם.

משרד הקליטה דרש מעיריית באר־שבע שלא לספק מזון לשובתים, ואילו שר הקליטה, יעקב צור, שביקר בבאר שבע וסירב להיפגש לשיחה עם השובתים. היום יגיעו למקום מנהיגי העדה האתיופית לשיחה עם העולים השובתים.

לפני כשבועיים, הגיעו 53 עולים חדשים מאתיופיה מאילת לבאר־שבע ופתחו בשביתת שבת. הם טוענים שאין הם נקלטים באילת, שם שוכנו בדירות קבע, בעיקר בשל חוסר יכולתם להסתגל למזג האוויר החם בעיר ומשום שהעבודה היחידה המוצעת להם היא בבתי־מלון. הם אינם מצליחים להיקלט בעבודה זו ולכן הם מפוטרים לאחר תקופות קצרות.

אילת לא מתאימה

לפני כחודשיים וחצי הופסקו להם דמי הקיום ממשרד הקליטה ומאז אינם יכולים לקנות מצרכי מזון. השובתים תובעים מהמשרד להעבירם לישוב אחר בארץ ולמצוא עבורם מקומות עבודה ומגורים שם. אילת היא עיר של תיירות ובילויים ולא מתאימה לנו – אומרים השובתים – בהוסיפם שיוקר המחיה בעיר אינו מאפשר להם קיום ראוי, בשל גודל משפחותיהם, המונות שבע עד שמונה נפשות.

העולים נפגשו בשבוע שעבר עם שר הקליטה, שהבטיחו להעבירם לישובים אחרים, בתנאי שישובו לאילת עד לסיום שנת הלימודים. העולים דחו את הצעת השר.

בינתיים נמשכת השביתה, כשהעולים שוהים תחת כיפת השמים זה 13 ימים, בתנאים תברואיים מחפירים. הם עושים את צרכיהם בגינה ציבורית סמוכה ועובדי אורח מספקים להם מוצרי מזון ולבוש. את יום השבת הם העבירו בתפילות.

חילופי האשמות בין הסוכנות למשרד הקליטה בשל תכנית צור לעידוד עלייה

תדהמה בסוכנות מכוונתו של שר הקליטה להודיע היום על תוכנית חדשה נוכח השפל במספר העולים: הטיפול בעידוד עלייה שייך לנו

מאת טובה צימוקי, סופרת "דבר" בירושלים

חילופי האשמות קשים היו בסוף השבוע בין הסוכנות היהודית לבין משרד הקליטה, על רקע החלטתו של שר הקליטה, יעקב צור, לפתוח בתוכנית לטיפול בעידוד העלייה.

לחילופי האשמות אלו נוסף גם הרגע של עימות פוליטי בין המערך לליכוד, כאשר ראש המחלקה לעלייה בסוכנות, חיים אהרון, האשים את הממשלה בראשות פרס בכך שלא קיימה כל דיון רציני בענייני עלייה מאז כינונה.

החלטתו של יעקב צור להודיע היום במסיבת עיתונאים על תוכנית חדשה לעידוד העלייה נוכח השפל חסר התקדים במספרי העולים התקבלה בתדהמה בסוכנות. מהסוכנות נמסר אמש, כי על־פי האמנה בין ההסתדרות הציונית לממשלה, הטיפול בעידוד העלייה נתון בידי הסוכנות היהודית ואילו הקליטה – בידי הממשלה.

במשרד הקליטה הובעה אתמול דאגה חמורה ממספר העולים הנמוך שהגיעו בשנת 1985. כ־10 אלפים עולים הגיעו לישראל (מלבד עולי אתיופיה), ואילו מספר כמעט כפול של 19 אלף רשומים כמי שיצאו ולא חזרו לישראל.

ראש המחלקה לעלייה בסוכנות, חיים אהרון, האשים את משרד הקליטה בכך שהשוחיקה הגדולה במערכת הסיוע לעולים גורמת לכך, שחלקם יירדו ואף ירתיעו עולים פוטנציאליים מפני כוונתם לעלות. דובר הסוכנות היהודית אמר אתמול, כי משרד הקליטה אינו ממלא את ייעודו ונכשל גם בקליטת האתיופים.

מזכיר הממשלה, יוסי ביילין, אשר הגיב על האשמותיו של חיים אהרון, אמר כי הממשלה קיימה פעמים מספר דיון בענייני עלייה, ותמוה הדבר שחיים אהרון מתלונן על כך שדיון כזה לא התקיים נוכח העובדה שהוא נכח בדיונים...

"הקבוצה האיסלאמית":
"חוסלו כל בני־הערובה הזרים בלבנון"

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לענייני ערבים

דובר מטעם ארגון המתקרא "הקבוצה האיסלאמית" מסר אמש בשיחה טלפונית לרדיו הפלנגות, כי ארגונו "חיסל את כל בני הערובה הזרים המוחזקים על־ידו בלבנון". כידוע מחזיקה תנועת "חיזבאללה" השיעית הקיצונית במספר בני ערובה זרים בלבנון, רובם נתונים אמריקאים וצרפתים.

עד עתה לא השתמשה ככל הידוע תנועת "חיזבאללה" בכינוי "הקבוצה האיסלאמית", שבו משתמשות בדרך כלל הקבוצות הסוניות הפונדמנטליסטיות, הפועלות בטריפולי. הרושם הוא, איפוא, שהידיעה ששודרה אמש ברדיו הפלנגות היתה מגמתית ואין לפי שעה להסיק ממנה, כי בני הערובה האמריקאים והצרפתים הוצאו להורג.

קודם לכן מסר העיתון הכוויתי "אל־קבס", כי המשטר הסורי עושה עתה מאמצים כדי להביא לשחרור בני הערובה הזרים המוחזקים בידי אירגון "חיזבאללה". לדברי העיתון, בביקורו בטהראן בשבוע שעבר ניסה שר החוץ הסורי לשכנע את שליטי איראן להפעיל את השפעתם על מנהיגי הארגון, שישחררו את בני הערובה הזרים.

ילד נהרג בתאונה בחולון

(ע). – ילד בן 10, שרכב על אופניים, דורון שלום מחולון, נהרג בליל־שבת, מפגיעת משאית ברחוב עמדות בעיר.

התאונה היתה ב־6.00 בערב, בשעה שהילד הגיע לצומת ונפגע מן המשאית שהגיחה מולו. הוא הועבר לבית־החולים "וולפסון" ושם מת מפצעיו כעבור שעה.

נהג המשאית, בן 29, נעצר בידי המשטרה לחקירה ושוחרר לאחר מכן בערבות.

15,300 ישראלים נעדרו מהארץ ב־1985

(עש"ת). – 15,300 ישראלים נוספו בשנת 1985 למספר התושבים השוהים בחו"ל שנה ומעלה. נתונים אלה נמסרו למשרד הקליטה על ידי הלשכה המרכזית לסטאטיסטיקה.

שר הקליטה יעקב צור אמר כי הוא רואה בדאגה רבה את הנתונים האלה, המצביעים על מגמה של גידול במספרי הישראלים השוהים בחו"ל. עם זאת סבור השר צור כי המימצאים חייבים לשמש גורם מחנך למי שזורקים לחלל מספרים מוגזמים ובלתי אחראיים על ממדי הירידה, מספרים שאינם תורמים לטיפול הולם ורציני בנושא.

נתוני הלשכה המרכזית לסטאטיסטיקה מראים, כי בשנת 1981 שהו בחו"ל שנה ומעלה 10,700 איש, בשנת 1982 – 22,200, בשנת 1983 – 8,600 ובשנת 1984 – 10,400 ישראלים. בדצמבר 1985 כזכור דיווחה הלישכה המרכזית לסטאטיסטיקה, כי מאז קום המדינה שוהים בחו"ל למעלה משנה כ־330 אלף ישראלים.

שריר – לביקור ביוון

מאת דויד מרשיוב, סופר "דבר" לענייני תיירות

שר התיירות, אברהם שריר, עומד לצאת היום לביקור רשמי ביוון, בהתאם להזמנת ממשלת יוון. זו הפעם הראשונה זה יותר מעשרים שנה, ששר ישראלי מוזמן לביקור רשמי במדינה.

בביקורו של השר שריר טיפל מנכ"ל משרד החוץ, דויד קמחי, בביקורו ביוון לפני כחודש ימים.

הביקור ביוון יימשך ארבעה ימים. שריר ידון עם עמיתו היווני, שר הכלכלה היווני קוסטאס סימיטיס, בקידום התיירות מארה"ב ומארצות אחרות לאיזור ובשיתוף פעולה הדוק בין שתי המדינות בפיתוח התיירות.

הרחבת קשרי האמנות עם אוסטרליה – בשיחות נבון עם שר התרבות האוסטרלי

(עשית). השר לענייני תרבות, מורשת ואיכות הסביבה באוסטרליה, בארי כהן, מגיע היום לביקור בישראל כאורחו של סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון.

האורח ישהה בארץ כשבוע ויקיים שיחות עבודה עם שר החינוך על הרחבת קשרי התרבות והאמנות בין ישראל ואוסטרליה. השר כהן ידוע כמסייע באופן פעיל לעבודתם של הארגונים הציוניים במדינתו.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה למדרגות חדר מדרגות.
ברחוב האוניברסיטה מס' 210 גוש 6629 חלקה / חלק 15 תיק בנין 210־941 / 1 בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאות היתר / אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו. שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת והטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. ממשי
סגן ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

שטיחים פרסיים
(במיוחד גדולים)
במחירים נוחים
קניה • החלפה
ניקוי • תיקון
לפנות: שילוני
ת"א, ליליינבלום 28, טל. 657064

בית משפט השלום רחוב ויצמן 1 תל־אביב
תיק אזרחי מס' 7562/86
הזמנה לדין
לאילנה ברוך שכתובתה המתמיד 30 רמת גן וכיום בלתי ידועה. הואיל והתובע ניכון כרמי ע"י ב"כ עו"ד דניאל רוז ברחוב השפלה 20, ת"א הגיש לבית משפט השלום בתל־אביב תובענה נגדך, כמפורט בכתב התביעה הנמצא בתיק הנ"ל, הנך מוזמן להגיש כתב הגנה תוך 30 יום מיום פרסום הזמנה זו, ולהתייצב למשפט ביום 4.6.86 שעה 8.30 הדע לך, שאם תגיש כתב הגנה ולא תתייצב למשפט ביום האמור בהזמנה, יתכן באותו יום פסק דין שלא בפניך, אף אם לא תגיש כתב הגנה בזמן שנקבע לכך בהזמנה, יינתן פסק־דין שלא בפניך אף לפני היום שנקבע לבחינה וההזמנה להתייצב הנ"ל.
י. בן עמי
מזכיר ראשי

נשיאות הבונדסטאג לביקור בישראל

(ע). – חברי נשיאות ה"בונדסטאג" המערב־גרמני יבקרו בישראל במחצית השניה של החודש, מ־18 במאי עד 22 בו, על־פי הזמנת יו"ר הכנסת.

במהלך ביקורם ייפגשו חברי הפרלמנט הגרמניים עם נשיא המדינה, חיים הרצוג, עם יו"ר הכנסת, שלמה הילל, עם ראש הממשלה, שמעון פרס, עם ממלא־מקומו ושר החוץ, יצחק שמיר, עם יו"ר ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, אבא אבן, ועם ראשי עיריות.

נחתם הסכם תרבות ראשון ישראל־פינלנד

(עשית). בירושלים נחתם שלשום הסכם אוטוראטיבי ראשון לשיתוף פעולה תרבותי־מדעי בין ישראל לפינלנד.

על ההסכם חתמו מנהל אגף תרבות ועיתונות במשרד החוץ הפיני וסמנכ"ל משרד החוץ הישראלי, ד"ר דב שמורק. התוכנית לשיתוף פעולה כוללת סעיפים הנוגעים לחילופי אנשי מדע ותרבות, נוער וספורט, תערוכות, ספרות, אמנויות הבמה, אמצעי התקשורת והעיתונות. תוקף ההסכם עד 1988.

ייסוד קרן גרמנית ישראלית יידון בפגישת פת עם עמיתו המערב־גרמני

(ע). – תוכנית להקמת קרן גרמנית ישראלית למחקר מדעי ופיתוח, תועלה לדיון בין מזכיר המדינה במשרד המחקר והטכנולוגיה של גרמניה המערבית, הנס הילגר האורנשילד, לבין שר המדע, גדעון פת.

השניים ייוועדו לשיחות בעניין זה בביקור שיערוך האורנשילד בישראל מ־18 במאי עד 21 בו.

האורח ייפגש גם עם ראש הממשלה, שמעון פרס, וישתתף בטקס חנוכת מרכז המחקר לתקשורת ע"ש פרנץ אולנדורף בטכניון בחיפה – מרכז הנתמך על־ידי משרד המחקר והטכנולוגיה של גרמניה המערבית.

תעריפי התקשורת: כ־25 אחוז יותר

שלשום הועלו תעריפי שירותי הדואר בכ־25 אחוז בממוצע. התעריפים החדשים:

שירותים בארץ:

משלוח מכתב רגיל וגלויה	0.20 ש"ח	(במקום 0.14 ש"ח)
חבילה עד 3 ק"ג	3.00 ש"ח	(" 2.20 ש"ח)
מברק רגיל 10 מילים	3.00 ש"ח	(" 2.20 ש"ח)
אגרת רשום	0.80 ש"ח	(" 0.67 ש"ח)
מכתב רשום	1.00 ש"ח	(" 0.81 ש"ח)

שירותים לחו"ל

משלוח מכתב אוויר – 10 גרם

אירופה	0.40 ש"ח	(ללא שינוי)
ארה"ב	0.60 ש"ח	(במקום 0.52 ש"ח)
איגרת אוויר	0.35 ש"ח	(במקום 0.34 ש"ח)
גלויה בדרך האוויר	0.30 ש"ח	(ללא שינוי)
חבילה לחו"ל דרך האוויר – עד 1/2 ק"ג		
לאירופה	12 ש"ח	(במקום 13 ש"ח)
לארה"ב	14 ש"ח	(ללא שינוי)
מברק רגיל – 7 מלים		
לאירופה	6.30 ש"ח	(במקום 5.67 ש"ח)
לארה"ב	8.40 ש"ח	(במקום 7.56 ש"ח)

אריה פינק – סגן מנכ"ל משרד הביטחון

(עש"ת). שר הביטחון יצחק רבין, מינה שלשום את אריה פינק לסגן המנהל הכללי של משרד הביטחון וראש אגף השיקום.

פינק שימש בעבר סגן־נשיא האגודה הבין־לאומית לשיקום ומכהן עתה בתפקיד יו"ר האגודה הישראלית לשיקום.

3 פעמים בשבוע לקופנהגן
קשר ישיר
לבנגקוק (ללא חניית ביניים)
לסינגפור (חניית ביניים אחת)
לטוקיו (מעל לקוטב הצפוני)
קשר נוח למרבית הערים הראשיות במזרח הרחוק ובאוסטרליה.
SAS
רח' בן־יהודה 32, טל. 03-292233, תל אביב.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה
רסיטל
מס' 4 ב"סדרת רסיטלים"
גדעון קרמר כנר
אנדראס שיף פסנתרן
התכנית: שוברט: "רונדו בריאנט"
שומאן: סונטה מס' 2
ברטוק: סונטה מס' 1
תל־אביב, היכל התרבות ע"ש פרדריק ר' מאן
יום רביעי, 4 ביוני 1986 בשעה 8.30 בערב
כרטיסים מיום ג', 20.5.86, בקופת התזמורת (היכל התרבות) בכל יום בשעות 10 – 1 ובסוכנות "קסטל". אבן גבירול 153 ☎ 444725 (03)
הנחה למנויי התזמורת לפי תלוש מס' 108

חלוקת הלואה להון חוזר
1986–87
בזה הרינו מודיעים ליצרני תנובה אקספורט כי החל מיום ב' 19.5.86 יחולק תשלום שני של הלואות להון חוזר לשנה 87–1986.
בברכה הנהלת
תנובה אקספורט

שערי מטבע חוץ ביום 17.5.86

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	-0.007	1.44	1.50	1.44	1.50	1.44	1.50	1.4654	1.4836	1.4649	1.4831	1.4649	1.4833	1.4747
1 לישט"ש	-0.032	2.19	2.28	2.19	2.30	2.19	2.30	2.2347	2.2625	2.2325	2.2603	2.2324	2.2605	2.2492
1 מארק גרמני	-0.010	0.65	0.68	0.65	0.68	0.65	0.68	0.6629	0.6712	0.6621	0.6705	0.6622	0.6705	0.6669
1 פרנק צרפתי	-0.003	0.20	0.21	0.20	0.21	0.20	0.21	0.2079	0.2104	0.2077	0.2103	0.2077	0.2103	0.2091
1 גולדן הולנדי	-0.009	0.58	0.60	0.57	0.60	0.57	0.60	0.5885	0.5958	0.5880	0.5953	0.5878	0.5952	0.5918
1 פרנק שווייצרי	-0.013	0.78	0.82	0.78	0.82	0.78	0.82	0.7964	0.8063	0.7966	0.8065	0.7965	0.8065	0.8089
1 כתר שוודי	-0.003	0.20	0.21	0.20	0.21	0.20	0.21	0.2055	0.2081	0.2057	0.2085	0.2056	0.2082	0.2071
1 כתר נורבגי	-0.003	0.19	0.20	0.19	0.20	0.19	0.20	0.1941	0.1965	0.1943	0.1967	0.1944	0.1969	0.1956
1 כתר דני	-0.003	0.18	0.19	0.17	0.18	0.17	0.18	0.1789	0.1811	0.1793	0.1815	0.1791	0.1814	0.1803
1 מארק פיני	-0.009	0.28	0.29	0.28	0.29	0.28	0.29	0.2868	0.2903	0.2861	0.2897	0.2863	0.2899	0.2884
1 דולר קנדי	-0.005	1.05	1.09	1.04	1.10	1.04	1.10	1.0657	1.0790	1.0651	1.0784	1.0645	1.0778	1.0722
1 דולר אוסטרלי	-0.003	0.98	1.08	1.02	1.09	1.02	1.09	1.0551	1.0682	1.0523	1.0654	1.0517	1.0649	1.0594
1 ראנד דרא"פ	-0.005	0.47	0.52	0.43	0.59	0.43	0.59	0.6777	0.6862	0.6778	0.6862	0.6782	0.6867	0.6825
10 פרנקים בלגיים	-0.005	0.32	0.33	0.31	0.33	0.31	0.33	0.3246	0.3286	0.3249	0.3289	0.3244	0.3285	0.3266
10 שילינגים אוסטריים	-0.126	0.93	0.96	0.92	0.97	0.92	0.97	0.9427	0.9544	0.9431	0.9549	0.9423	0.9541	0.9492
1000 לירטות איטלקיות	-0.014	0.95	0.99	0.94	1.01	0.94	1.01	0.9671	0.9791	0.9658	0.9778	0.9672	0.9793	0.9720
100 יינים יפאניים	-0.013	0.87	0.90	0.87	0.91	0.87	0.91	0.8870	0.8981	0.8856	0.8967	0.8862	0.8973	0.8924
1 דינר ירדני	-0.020	4.15	4.40	3.95	4.20	4.02	4.23	—	—	—	—	—	—	4.2324
1 לירה לבנונית	-0.003	—	—	—	—	0.03	0.06	—	—	—	—	—	—	0.5487
1 לירה מצרית	-0.004	0.78	0.83	0.71	0.76	0.72	0.77	—	—	—	—	—	—	0.8332

מחוץ לרשימה

שניים מעוזרי ראש הממשלה שמעון פרס לא נכללו ברשימה המרכזית למרכז המפלגה החדש שקרא ח"כ עוזי ברעם מעל במת הוועידה לקראת נעילתה: ברוך אסקירוב עוזרו של היועץ לענייני תקשורת, ונמרוד נוביק היועץ המדיני. כל עוזריו האחרים נכללים עם חברי המרכז החדש, אחדים נבחרו בבחירות האישיות במחוזות ואחרים ברשימה המרכזית.

עליזה ולך

קיץ חם

במשרד החוץ רוגשות הרוחות. ועד עובדי המשרד מתכנן לקיץ חם של מאבקים. והכל על רקע כוונת ראש הממשלה שמעון פרס למנות את עזר וייצמן לשר מיוחד שיפעל לצידו לאחר הרוטציה. ועד העובדים אומנם מכיר כי זכותו של שר חדש להביא עמו את מקורביו. משום כך אין בכוונתם להתערב אם פרס יעביר למשרד החוץ את מנכ"לו אברהם טמיר. אך הועד לא יהיה מוכן לקבל "מינויים פוליטיים נוספים". בשיחה שהיתה לוייצמן עם ראש הממשלה לפני כשבוע הוא דרש כי גם אנשי "יחד" – אריה שומר, שהוא סמנכ"ל משרד ראש הממשלה ועוזריו של טמיר, יעקב היכל ואריה עופרי יקבלו תפקידים במשרד החוץ, לאחר הרוטציה. לפיכך על רקע כל השמועות האלה מבקש ועד עובדי משרד החוץ פגישה עם שמעון פרס כדי שיבהיר את עמדתו וכוונותיו. פרס טרם השיב לפניית הוועד.

יוסי מלמן

מטרות טובות

אחרי חלוקת פרס ישראל בשבוע שעבר, מגיע השבוע הבא תורו של פרס קרן וולף. ובינתיים – מחר – תיערך בבנייני האומה בירושלים חלוקת "אות הנשיא למתנדב". השנה זוכים בו 14 כלות וחתנים על פעילות למען שיפור יחסי אנוש, קליטת עליה, רווחת קשישים, שיקום ילדים חריגים ועוד פעולות למען מטרות טובות. בין הזוכות גם יסמין סירפי הכפר ג'לג'וליה על פעילות למען הזולת.

הכל בגלל "ר"

נפילתה של האות "ר" בכותרת העלתה את חנה זמר לדרגת נשיאה במכון העתונות הבינלאומי ("דבר" יום שישי). בגוף הידיעה נמסר נכון שהיא נבחרה לנשיאות המכון, ואף נמסר כי הנשיא החדש הוא חואן לואיס סבריאן ממאדריד.

מיתוס אדיפוס

הערב ב"סוף ציטוט" ידון־המחזה "אדיפוס המלך" מאת סופוקלס והקשריו הספרותיים־חברתיים ופסיכולוגיים של מיתוס אדיפוס. התכנית מתקיימת במקביל לצאתו לאור של הספר "אדיפוס המלך וסופוקלס" בעריכת ד"ר דבורה גילולה שגם תשתתף בתכנית לצידם של פרופ' שלמה גיורא שהם, נסים אלוני וד"ר יורם בילו.

מירי פז

סרט היסטורי

לאה ויצחק רבין אירחו אתמול בביתם את הפסנתרן יוג'ין איסטומין, אורח סדרת הקונצרטים הנוכחית של התזמורת הקאמרית הישראלית. מלבד ארוחת־צהריים זומנה לאורח גם הפתעה: סרט. לקראת בואו לביתה נזכרה לאה רבין, שבאחד הסרטים שצילם בעלה, יצחק רבין, בתקופה שהיה צלם חובב, "הונצח" גם הקונצרט של פבלו קאזאלס ב־1964 באמפיתיאטרון של קיסריה ו"מופיע" בו גם איסטומין. לפיכך החליטה להעניק את הסרט במתנה לאורח. איסטומין, הנרגש, זכר את הקונצרט ההוא, הראשון שנוגן באמפיתיאטרון המשוחזר של קיסריה, אף שלא ליווה כפסנתרן את גדול נגני הצ'לו. על הפסנתר ניגן בקונצרט ההוא רודולף סרקין ואילו איסטומין הפך למענו את הדפים בפרטיטורה. בסרט נראית גם מרתה, מי שהיתה רעייתו של קאזאלס ואחרי מותו נישאה לאיסטומין, והיום היא המנהלת המוסיקאלית של "קנדי סנטר" בוואשינגטון.

עליזה ולך

פרישה מרצון

המזכ"ל ישראל קיסר, ראשי ההסתדרות, נציגי עובדים ומנהלי מפעלים יפרדו הערב בטקס חגיגי מיוסף אזולאי, מזכיר מועצת־פועלי לוד, הפורש מתפקידו. בעידן של "היצמדות לכסא" בכל מחיר מהווה פרישתו מרצון של אזולאי בבחינת מעשה יוצא־דופן. אזולאי, אחד מוותיקי מזכירי מועצות־הפועלים, כיהן בתפקידו 27 שנים ברציפות והשתתף בשש מערכות בחירות כתישות. לנעליו של אזולאי ייכנס דוד מרציאנו, איש האיגוד המקצועי במועצת־הפועלים.

ברוך הנדן

120 פעם נפרדו "זמניה" יונה אליאן ונתן דטנר זה מזו, במחזהו של הלל מיטלפונקט "פירוד זמני". את המאורע חגג צוות ההצגה ביום שישי במסעדה "ערבסקי" וליד השולחנות הערוכים כיד המלך איחלו לעצמם עוד פעמים רבות של פירוד זמני.
בתמונה: יונה אליאן ונתן דטנר חותמים בנשיקה 120 הצגות ל"פירוד זמני".

המדור נערך היום על־ידי עירית נחמני

בנק ישראל
חדש
הודעה על הוצאת מלווה קצר מועד
ביום 21.5.1986 תונפקנה סדרות מילווה קצר מועד לפי הפירוט הבא:

מספר הסדרה	כמות מוצעת מועד במליוני שקלים חדשים שווי נקוב	מועד הפדיון	ימים לפדיון
0636 א'	10	18.6.86	28
0736 ב'	40	16.7.86	56
0826 ג'	50	13.8.86	84

בקשות לרכישה של הסדרות תוגשנה באמצעות הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך, במחירים שיהיו נמוכים משווין הנקוב. יום המכירה הראשון בבורסה לניירות ערך יהיה יום ג' 20.5.1986 (ערך יום ד', 21.5.1986).

ביום המכירה הראשון בבורסה ימכור בנק ישראל את מלוא הסכום המוצע או חלק ממנו כפי שייקבע על ידו.

הסדרות תסחרנה בבורסה לניירות ערך ביחידות של 100 שקל חדש שווי נקוב ותפדינה על ידי בנק ישראל בשווין הנקוב (100%), בתאריך הנקוב לעיל.

התנאים המחייבים לסדרות הנ"ל פורסמו בתקנות מילווה קצר מועד (סדרות מסוג א', ב' וג') התשמ"ד 1984 – קובץ תקנות במספר 4615.

פרטים נוספים אצל הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך.

هكذا عن الأصل

סיפורים על קצה המזלג/יגאל מוסינזון

בקייטנה, בחופש הגדול!

"שמע, מוטקה, תראה מה הילד הזה רוצה מהחיים שלי", צעק מר משולם גורביץ, מנהל הקייטנה, מן המרפסת אל הדשא בחוץ. "יש לו איזה דברים והוא רוצה להביא אותם עוד הלילה לתל־אביב, לאמא שלו. אז תגש אליו, זה הג'ינג'י הקטן שיושב עם הדברים שלו מתחת לעץ".

"מה אתה רוצה שאני אעשה?" החזיר מוטקה, שהיה רבוץ על הדשא, מסתכל לשמים, נהנה במשב־רוח קליל בערב זה. "תרים את הישבן השמן שלך ותגש אליו מייד", צעק מר משולם גורביץ. "יש לי די בעיות בקייטנה המחורבנת הזאת, גם בלי הדברים של הילד הג'ינג'י הקטן". אמר ונכנס למשרד הקייטנה, ומייד נדחקו שתי נשים להיכנס אחריו, ובפיהן טענות שנשמעו למרחוק. מוטקה קם במקומו, מתח אבריו והביט אל הילד, שישב נשען אל גזע עץ, בקצה הדשא, ועל ברכיו קופסת קרטון.

"מה העניינים, פספוס?" שאל מוטקה את הילד הג'ינג'י.

"אני לא פספוס. השם שלי יואב", השיב הזאטוט ברטינה, וחבק את קופסת הקרטון אל חזהו.

"מה רצית ממר משולם גורביץ?"
יואב הביט אל נעליו של מוטקה, אחר נשא את עיניו וסקר את המדריך בקייטנה מלמטה למעלה. "גם לאבא שלי היו נעלי צבא", אמר הילד.

"נעלי ההתעמלות שלי נקרעו - אז נעלתי את נעלי הצבא", אמר מוטקה וישב לצידו של הילד. - "מה יש לך בקופסה?"
"צבים", השיב יואב.
"צבים?"
"יש להם שריון על הגב", הסביר הזאטוט. "אמא אומרת שהצבים הולכים עם הבית שלהם לכל מקום. צב זה כמו טנק. גם בשריון זה כך. אבא שלי היה בשריון".
"גם אני בשריון", אמר מוטקה.
"השבתי כך", אמר הילד. "יש לך נעלים בדיוק כמו שהיו לאבא שלי". ולאחר הפסקה קלה, "אמא החזירה את כל הדברים של אבא לצבא. זה היה אחרי שאבא נהרג במלחמת יום כיפור".
הילד אמר דברים אלה כמו ציון עובדות חד־לא, ללא רגש והדגשה.
"אני מצטער לשמוע", אמר מוטקה בכובד־ראש, וחקר את הילד בעיון. "מה היה אבא שלך בשריון?"

"רב־סרן צביקה", השיב הילד. "אמא אומרת שאבא הוא עכשיו כבר אגדה. אבל אני הייתי קטן אז... אבל יותר אין נעלי צבא בבית...זהו". הזאטוט השפיל מבטו אל הצבים שבקרטון.

"כן, שמעתי על אביך", אמר מוטקה. "אבל אני באתי לשרת בצבא כבר אחרי מלחמת יום־הכיפורים".

"אני יודע". הילד הביט במדריך. "אבא היה בכור ואתה עוד די צעיר. ראיתי שאתה צעיר כאשר לקחת אותנו לשחות בים".

"אתה הילד ההוא שישן בצריף האחרון בקייטנה, ומתעורר בצעקות בלילה?" נזכר מוטקה. "נכון שצעקת בלילה, מתוך שינה?"
הילד השפיל מבט על הצבים הרוחשים בקופסה וקפץ את שפתיו בחוזקה. מוטקה הצטער ששאל.

"טוב, יואב, מה רצית ממר משולם גורביץ?" ניסה לומר זאת בבדיחות דעת, אך קולו נשמע רופס ומזויף. "כל הילדים כבר נמצאים במיטות". מוטקה הציץ לעבר החלונות בצריפים שאורותיהם כבו בזה אחר זה.

"הצבים ברחו לי אתמול - אז החלטתי להביא את הצבים לתל־אביב", אמר הזאטוט בסנטר נפול. "זה מה שאמרתי לאדון משולם, אבל הוא היה כל־כך עצבני עם האמהות של הילדים מהקייטנה, שבכלל לא שמע מה שאני מדבר אליו, ועוד צעק עלי שאנחנו מבלבלים לו את המוח עם כל מיני סטוריות". יואב נשא עיניים כחולות לעבר מוטקה, ואמר בתוכחה "אבא שלי אף פעם לא צעק עלי".
"איך תגיע לתל־אביב?" שאל המדריך. "כבר מאוחר. כמעט לילה".
"יש מכונית טנדר של הקייטנה", השיב יואב. "אז ניסע לתל־אביב. אני אעלה הביתה ואשים את הצבים בחדר האמבטיה. אגיד שלום לאבא, וזה יקח כלום־של־זמן. אתה לא חושב?" מוטקה חייך.
"בסדר, יואב. אני ניגש למנהל הקייטנה ולוקח את המפתחות לטנדר".

"הוא יסכים?" שאל הקטן באי־אמון. "הוא כה כעסן הגורביץ' הזה".
"שריון או לא שריון? מוטקה חייך, בחביבות אל הילד וקם מריבצו. "אני כבר אמכור לו איזה לוקש על משהו חשוב מאוד שאני מוכרח לעשות בתל־אביב".
"יופי!"
"חכה לי כאן".

"אני אחכה", אמר הילד בחשיבות, כביכול סיים זה עתה עיסקה חשובה ביותר, "אני אחכה אפילו שלוש שעות". מוטקה פסע לעבר צריף הנהלת הקייטנה ונכנס לחדרו של המנהל. האמהות עדיין היו שם, שותקות בזעם ומעשנות בעצבנות.

"מר גורביץ, אני קופץ לחצי שעה לתל־אביב", אמר מוטקה, מסתכל בתהיה בנשים המחרישות ובמר גורביץ המביט מבעד לחלון, כולו סמכות עיקשת ועקשנית.

"מה זאת אומרת אתה קופץ?" טרח מר גורביץ לסנן מבין שפתותיו. "יש לנו כמה בעיות בקייטנה... ויש ישיבת הנהלה, האמהות הללו כאן טוענות שהבטחנו להעיר את הילדים שעושים פיפי במיטה... בלילה".

"הפיפי לא יברח", אמר מוטקה. "חצי שעה".
"למה ומדוע?"
"הילד הג'ינג'י מוכרח להביא את הצבים שלו לתל־אביב".

"השתגעת או משהו?" הרדר מנהל הקייטנה בגיגוי, מופתע לחלוטין. "ילד רוצה להביא את הצבים שמצא לו בקייטנה ואני אעמיד לרשותו מכונית? יצאת מדעתך? כולם השתגעו, כחיי".
"יש לי משהו דחוף, פרטי, לסדר בתל־אביב, אדוני", התעקש מוטקה.
"לא בא בחשבון. בשום אופן לא". מר משולם גורביץ תקע כפותיו בקצה שולחן־הכתיבה במשרד ומתח צווארו לעבר המדריך. "אתה ועוד עשרה כמוך לא יעשו ברדק מהקייטנה שלי. לא צבים ולא טנדר ולא בטיח. בשום אופן לא! זו קייטנה כאן ולא ברדק".
"ברדק או לא ברדק", עיניו של מוטקה היו שחורות וקרות ונחיריו רטטו בכעסו. "אני נוסע עכשיו לתל־אביב וחוזר בעוד שעה. - או שתמצא לך מדריך אחר, ומהר־מהר, אדוני".
"זה כל־כך חשוב לך שאתה מגיש לי התפטרות פתאומית?" השתומם מנהל הקייטנה, ושתי האמהות הביטו בהם בסקרנות גלויה.
"תראה, מר משולם גורביץ, העניין הוא כזה..." מוטקה ניקה את גרונו. "הילד הזה, הג'ינג'י, יואב, זה עם הצבים בקרטון, אבא שלו היה המפקד שלי בשריון... ואבא שלו נהרג במלחמה... אז לפחות אני יכול לעשות לילד טובה קטנה... הילד מפחד שהצבים שלו יברחו לו כאן, בקייטנה".

לאחר כמה רגעים היו יואב ומוטקה בטנדר של הקייטנה נוסעים, לעבר תל־אביב.

"אמרתי למנהל שאביך היה המפקד שלי... אז הוא מיד הסכים לתת לי את מפתחות המכונית", אמר מוטקה תוך כדי נהיגה. "שריון או לא שריון?"

"לא היית צריך לשקר", מלמל הילד והביט אל תוך הלילה, אל המכוניות החולפות ביעף, באורות דולקים.

"לא הייתי צריך לשקר?" מוטקה היה מופתע מן הנזיפה. "אם לא הייתי משקר לא היינו נוסעים".

כאשר הגיעו לתל־אביב החנה מוטקה את הטנדר לצד הבית שבו גר יואב, והילד עלה במהירות בגרם המעלות לדירה בקומה השלישית, נושא את הצבים בידו האחת ואת מפתח הדירה בידו השניה.
כדי שלא להעיר את אמו הישנה פתח יואב את דלת־הכניסה בחשאי, ופסע על בהונות רגליו אל חדר האמבטיה. כאשר הניח את הקופסה באמבטיה ראה והבחין, למרגלות האמבטיה, בזוג נעלים צבאיות מאובקות, מדים של איש צבא - וכומתה שחורה של חילות השריון תלויה בצד מגבת.
"יואב?"
היה זה קולה של האם מחדר השינה, אך יואב כבר יצא מן הדירה ונעל את הדלת בזהירות, ורץ במורד המדרגות לעבר הטנדר.
"הכל בסדר, פספוס?" קידם מוטקה את פניו בחביבות.
"בסדר גמור", השיב יואב. "אנחנו יכולים לחזור לקייטנה. הכל בסדר עכשיו. הצבים עושים חיים משוגעים. עכשיו הכל בסדר".
"יואב?"
"כן?"
"במה אתה מסתכל?" שאל מוטקה תוך כדי נהיגה.
"אני אוהב נעלים צבאיות", מלמל הזאטוט. "כל ילד רוצה שיהיו לו נעלים צבאיות בבית. אתה לא חושב כך?"
אותו לילה לא צעק הילד בשנתו בצריף הקייטנה.

בעצם, מגיע לו פרס בטחון־ישראל

מאת אמיר רוזנבליט

עמוס ירקוני. בדואי. אבי הלוחמה הזעירה בצה"ל

לאחר מלחמת ששת הימים נתפסו בחצי האי סיני גבר ונערה ללא תעודות ומסמכים. הגבר טען שהם בעל ואשה. משנלקחה הנערה לחקירה פרצה בבכי וסיפרה שהיא בת שבט "חואטט" אחד מן השבטים הגדולים שבעבר הירדן, ושהשייח' חמדי איבן ג'אזי הוא שאר־בשרה. היא גילתה לחוקריה שרועה בן שבטה חטף אותה, הכריח אותה לחצות עמו את הגבול לכיוון עזה ואף אילץ אותה לקיים עמו יחסים. עדות הנערה אומתה, ובתאום עם המודיעין הצבאי איפשרו לאחד השייח'ים של שבטה להכנס לישראל. השייח' והנערה הוסעו לגבול ישראל־ירדן באילת, ושם שולחו לכיוון שבטם. לפני שיצאו לדרך אמר נציג צה"ל לשייח': "הנערה נמצאת כעת בחסות צה"ל. אם יבולע לה - והיא הרי איננה אשמה - דמו של השבט בראשו. צה"ל יראה בזאת פגיעה בהכנסת האורחים שלו". השייח' הבטיח כי "לנערה לא יקרה דבר וכי שערה מראשה לא תיפול ארצה". ואכן, השייח' עמד בדיבורו.

מה שהשייח' הזה לא ידע הוא שנציג צה"ל שדיבר עמו, קצין בדרגת סגן־אלוף הבקיא במנהגים הבדואים, אינו יהודי אלא בדואי כמוהו. האיש היה עבד אל־מג'יד אל־חזאר, הידוע יותר בשמו היהודי עמוס ירקוני. במשך כעשרים שנות שירותו בצה"ל איבד זרוע ורגל בפעולות שונות וזכה בשלושה ציונים לשבח ובאות המופת. מאות סיפורי גבורה נקשרו בשמו, רבים מהם חסויים מטעמי בטחון ומחושש שחשיפתם תסכן את חייו. כהוקרה על פעילותו הבטחונית הוענק לו אשתקד (ולמלחין משה ארגוב) פרס יגאל אלון על מעשה מופת חלוצי. ידידו הקרוב רחבעם זאבי (גנדי) ששירת עמו שנים רבות בפיקוד הדרום אמר עליו זמן קצר לאחר הטקס, שבו הוענק לו הפרס: "ירקוני הוא מחולל הסיירות הפיקודיות ומבחינה זו אפשר להכתירו כאבי הלוחמה הזעירה בצה"ל."

אחד הקוריוזים הידועים בתקופת שירותו הצבאי הוא סיפור הצלת חייו של האלוף (מיל.) צבי זמיר, שהיה אלוף פיקוד הדרום בין השנים 1962־1964. "צעדנו בשטח חולי בנגב", נזכר ירקוני, "זמיר רצה ללמוד ממני פרק בתורת הגששות והוביל את כוח החיילים. פתאום צעקתי: 'צביקה, היזהר מוקש לפניך'. 'איזה מוקש, אני לא רואה כלום', אמר האלוף. מוקש לא רואים, מוקש מרגישים, השבתי לו. כשהאלוף התקדם עוד צעד, משכתי בכתפו והפלתי ארצה. הזעקתי למקום חבלן, והוא חשף את המוקש שהיה טמון בקרקע החולית".

ב־1969, כשפשט את מדיו, כתב לו אלוף פיקוד הדרום דאז, ישעיהו גביש: "עמוס ידידי, אני יודע באיזו מידה היו שיטות פעולותיך טכניקות הלחימה ורמת הביצוע של יחידתך דוגמה לצה"ל כולו. אתה אישית נתת את מיטב בריאותך למען מדינת ישראל. רק מעטים יודעים על מעלליך אך צה"ל ומדינת ישראל לא ישכחו את אשר עשית. רבים חיים בזכותך".

עמוס ירקוני, בן 66, מקטרת כמעט תמיד בפיו, יושב בלשכתו שבמשרד השיכון בבאר־שבע. הוא אחראי מטעם המשרד למיגזר הבדואי בנגב.

עבד אל־מג'יד נולד באוהלי שבט "בזריב" בכפר נעורה שליד גבעת המורה. מגיל צעיר בלט באומץ לבו, בסקרנותו ובכושר התמצאותו הנדיר בשדה הפתוח שבו נהג לרעות את צאן משפחתו. ב־1936 כאשר גברה בקרב ערביי ישראל התסיסה הלאומנית, החליט גם עבד אל־מג'יד הצעיר לרכוש נשק ולהתאמן בהפעלתו. כושר הצליפה המעולה שלו נודע ברבים ועד מהרה הוזמן להצטרף לאחת הכנופיות הערביות בצפון הארץ. במקביל המשיך לרעות את צאן משפחתו.

במשך הזמן קשר הרועה הבדואי הנועז קשרים אמיצים עם שומר השדות היהודי עודד ינאי שהכל קראו לו בשם "אבו נור". אט־אט גמלה בלבו של עבד אל־מג'יד ההחלטה להצטרף לכוחות הבטחון היהודיים. בזכות קשריו הטובים עם ינאי ואחר כך עם משה דיין (הוא עשה אתו הכרות בעת שנאסר בכלא עכו) גוייס עבד אל־מג'יד ב־17 בדצמבר 1948 לצה"ל והחל להתקדם ביחידת המיעוטים. כעבור שנה עבר קורס מכ"ים והיה למ"כ הבדואי היחיד בצה"ל. משם עבר לפלוגת מודיעין ועסק בתפקידי סיור ואיסוף מידע על המצרים ועל הירדנים. בעקבות שורה של מעשי נקם הדדיים בין הבדואים לדרוזים החליף את שמו מעבד אל־מג'יד לעמוס ירקוני.

בתחילת דרכו בצה"ל פיקד על סיירת גמלים שלחמה במסתננים ובמבריחים שחדרו דרך מצרים וירדן לנגב. ב־1953 סיים בהצטיינות קורס קצינים ועבר ליחידת סיור בפיקוד מרכז. בעקבות הצלחותיו במרדפים אחר מחבלים הועבר לפיקוד הדרום, הוענקה לו דרגת תת־אלוף ונמסר לידיו הפיקוד על יחידה חדשה, "סיירת שקד". באחת הפעולות הנועזות ב־1959 נפצע ואיבד את ידו השמאלית. בשנת 1964 נפגעה רגלו הימנית באחת מתקריות הלילה ונאלצו לקטוע אותה.

שנים ספורות לפני שחרורו מצה"ל התמנה ירקוני למושל מרכז סיני ושמו יצא למרחקים במשכנות ערביי הרצועה והבדואים כמי שמבין את בעיותיהם ויודע לטפל בהן, שולט בשפתם ובקי במנהגיהם ובאורחות חייהם. "מעולם לא סיפרתי להם שאני בדואי. רציתי שיגיעו למסקנה שצה"ל הוא צבא טוב ומהימן, המכבד את הסרים למרותו ומטפל בבדואים כמו שהבדואים מצפים שיטפלו בהם".

ב־1969 השתחרר מהצבא, השתקע בבירת הנגב והתמנה לממונה על המיגזר הבדואי באיזור. את התפקיד הזה הוא ממלא עד היום. הוא נשא לאשה את ג'ורג'ס, ערביה־נוצריה, ולשניים נולדו ששה ילדים. משפחת ירקוני גרה בחווילה מרווחת בשכונה יוקרתית ומטופחת בבאר־שבע והתערתה היטב בחברה הישראלית. ירקוני ואשתו נתנו לילדיהם שמות, המתאימים לבדואים וליהודים כאחד, אומר שכנו וידידו ראש עיריית באר שבע אליהו נאור. הבת מגדה (כיום נשואה ליהודי), מגד (סיים את שירותו הצבאי), יוסי (משרת בצה"ל), ארזה, עמירה ועדאן (מתגוררים עם ההורים).

איך הוא מסביר את זיקתו ההדוקה לחברה היהודית? "אירוע כמו יום העצמאות הוא חג מיוחד בשבילי. אינני ציוני, אבל אני אוהב את המדינה הזאת בלב ובנפש. שלושה עקרונות מנחים אותי בחיים: כבוד, צדק ונאמנות. באוקטובר 1947, כאשר הכנופיות הערביות טבחו בחיפה יהודים, גמלה בליבי ההחלטה לעזור ליהודים בכל יכולתי כפי שהם עזרו לשבטי, שבט המזריב. לא יכולתי להשלים עם רצח אנשים רק משום שהם יהודים. אני בדואי גא ואני מאמין שגורלנו קשור בגורל היהודים. דבר לא ישנה את דעתי. אני גם מאמין שהיהודים נוהגים בהגינות כלפי הבדואים. אני אישית קשרתי את גורלי בגורל המדינה, ואת ילדי אני מחנך לאהבת הארץ".

רוב פעולותיו של ירקוני נותרו עלומות. על שלושת הצל"שים שקיבל נכתב עד כה מעט מאוד. לשמוע מפיו על פעולות שבהן נטל חלק, זו משימה בלתי אפשרית. רק הארכיונים [illegible] לנשק מאותם ימים עשויים לסייע. אחת האגדות שנקשרה בשמו מספרת: אם אדם יעבור במדבר, ירים אבן קטנה, יירק מתחתיה ויחזירה למקומה - ירגיש עבד אל־מג'יד בשינוי. גם כעבור 100 שנה. הוא יתכופף, יגלה את היריקה ויתחיל ללכת בעקבותיו של היורק. הוא יגיע לקברו של האיש שמת בינתיים, יקיש על המצבה וישאל: "מדוע ירקת על האבן, יא נבלה?..."

תינוקות כפוטנציאל לפשיעה

מאת נתן רועי

שני עשורים לאחר מחזור ילודה גדול במיוחד, בתי הסוהר בארצות־הברית היו מלאים עד כדי התפוצצות. מחקר על הקשר בין דמוגרפיה לקרימינולוגיה

מה הגיל המדוייק של הרוצח שרצח את זוג השכנים בפינת הרחוב שבו אתם מתגוררים? תחום מכובד בענף הקרימינולוגיה עוסק זה כמה שנים בסוגיה זו ובדומות לה.

ד"ר ברנרד רסקין, שסיים את לימודיו בתחום הזה באוניברסיטת פנסילווניה, עובד זה שלוש שנים באוניברסיטת בר־אילן. מחקריו עוסקים בשילוב שבין הדמוגראפיה והפשע וכמה ממסקנותיו נוגדות את הגישה הקלאסית של הקרימינולוגיה, שהרבים העוסקים בה, נסמכים על מחקרים פסיכולוגיים וסוציולוגיים מובהקים.

הדמוגראפיה, מדע האוכלוסיה, נותנת תיאור סטאטיסטי של אוכלוסיות אנושיות, מבחינת גודלן, הרכבן, הגיל, המין, המצב המשפחתי ועל ההשפעה שיש לשינויים במבנה האוכלוסיה על המוסדות החברתיים, הפוליטיים והכלכליים. ממשלות משתמשות בנתוני אוכלוסיה כדי לקבוע מדיניות. מגמות דמוגראפיות משפיעות על מערכת החינוך והשיכון, על צרכי שירותי הבריאות, על קרנות הפנסיה, על גודל הצבא ועוד.

באותה מידה משפיעות מגמות דמוגראפיות על הפשיעה. רוב העבריינות מבוצעת על־ידי בני העשרים. ככל שעולה הגיל, כן יורדת עקומת הפשיעה. שינויים במבנה האוכלוסיה עשויים איפוא, להשפיע על ממדי הפשיעה. למשל, הזדקנות האוכלוסיה בארצות מפותחות, לרבות ישראל, עשויה להוביל להתמעטות מה שהדמוגראפים מכנים "שעורי הפשע הגסים". גם לשנתון הלידה נודעת משמעות במחקר.

ד"ר ברנרד רסקין ניסה לעקוב במחקרו אחרי התפתחות נתוני הפשע. דוגמה אחת שהוא מביא במחקרו היא שנתוני תקופת "התפוצצות התינוקות" של ארה"ב. בשנים הראשונות אחרי מלחמת־העולם השניה היתה בארה"ב, וברוב הארצות שעברו את המלחמה, עליה תלולה בשעורי הילודה. הסבר חלקי לכך הוא, שבשנות המלחמה היו מיליוני צעירים רחוקים מביתם והלידות נדחו משום כך. אבל "התפוצצות התינוקות" נמשכה כ־12 שנים. רק ב־1958 הצטמצמו ממדי הילודה. הסבר נוסף לתופעת "התפוצצות התינוקות" הוא, שאחרי המלחמה היו נשים נישאות ויולדות בגיל צעיר. [illegible] ילדים [illegible] הכולל גדל מ־2.19 ב־1940 ל־3.58 ב־1958 - גידול של כמעט 1.5 ילד לאשה.

הקבוצה הענקית של תור "התפוצצות הילדים" נולדה לתוך חברה שלא היתה מתוכננת ולא היתה מוכנה לטיפול בילדים כה רבים. המבנה החברתי נלחץ: בתי־היולדות היו עמוסים פתאום. בבתי־הספר התהוו כיתות גדולות מאד. לבני השנתונים האלה היה קשה יותר להיכנס לאוניברסיטה וההתחרות בשוק העבודה היתה חריפה. הקרימינולוגים שמו לב לכך, שככל שהשנתונים התקדמו בסולם הגילים והגיעו למדרגות שבהן חזקה הנטיה לפשע, העמידה מערכת המשפט בפני מה שנראה היה כגידול מפחיד בפשיעה. בבתי־הסוהר היתה התפוצצות, המשטרה עבדה שעות נוספות ובתי־המשפט היו קרובים להתמוטטות.

הקרימינולוגים שמו לב לכך שהמהגרים שייכים בדרך כלל לקבוצות גיל מסויימות ועל־כן אם גל ההגירה לארץ מסויימת מורכב בעיקר מגברים צעירים מהמעמד הנמוך, אפשר לצפות לגידול בשעורי הפשיעה הגסים באותה ארץ.

לירידה בתמותה יש השפעה שונה על המבנה הגילי. במדינות מתפתחות, למשל, בגלל הירידה בתמותה, האוכלוסיה הכללית נעשית צעירה יותר, היא לאו דווקא מזדקנת. הסיבה לכך היא, שאחוז גדול יותר של אוכלוסיה זו נשאר בחיים, מגיע לגיל הפריון, מקים משפחות ומוליד ילדים.

אם שיעור הילודה פוחת, האוכלוסיה מתחילה להזדקן ופירוש הדבר ששיעור הפשיעה מצטמצם [illegible] הילודה גדל, [illegible] האוכלוסיה נעשית צעירה יותר ולכן יהיה יותר פשע. [illegible] עולה כי ידה של המשטרה קצרה מאד במניעת פשע. "אין זו המשימה שלה", טוען ד"ר ברנרד רסקין. "המשימה האמיתית שלה היא לעצור אדם אחרי שביצע את הפשע. היא איננה יכולה להשפיע לפני כן. עד היום אין יודעים ממה יונקים שורשי הפשע, וזו גם הסיבה שאי־אפשר לעשות למניעתו. המשטרה ודאי שאיננה יכולה לעשות זאת".

על ההשפעה בין הדמוגראפיה של החברה הישראלית והפשע בה, אין הוא רוצה עדיין לומר דברים מסוכמים. ראשית, הוא עדיין לא הספיק לבדוק את כל נתוני הפשיעה; שנית, בארה"ב של ריגן אפשר לומר כל דבר בתחום הקרימינולוגיה ואילו כאן "כולם רגישים מאד". אם נאמר, למשל, שיש גידול בפשיעה בתחומי אוכלוסיה מסויימת, מיד תקום צעקה שמתנהלת השמצה נגד גוף שלם. על־כן אינני מסתכן בתחום הזה של קביעות. "הנפגעים הם העבריינים היהודים והקרבנות היהודים ואני לא באתי לישראל, כדי לפגוע בהם", אומר רסקין. עם זאת, אפשר, לטענתו, לקבוע תחזיות מדוייקות על ממדי הפשיעה בישראל בשנות התשעים, על־פי נתונים דמוגראפיים. משטרת ישראל ומשרד המשטרה יכולים להשקיע בתחום זה, ואז ידעו מה הסכום שיהיה עליהם להשקיע בעצירת הפושעים. לפי שעה משרד המשטרה ומשטרת ישראל אינם יכולים להרשות לעצמם להוציא כמה עשרות־אלפי דולארים על מחקר כזה. הם מסתפקים בתחזיות זמניות או כאלה שנשענות על כלים מיושנים.

מרפאות או בתי־חולים

מאת אהרן גבע

האם לא אבד הכלח על שיטת המרפאות, על הצפיפות, ההתרוצצויות, העמידה־בתור ושאר מיני אי־נוחות הכרוכים בה? האם לא מן הראוי לאפשר לכל חולה לפנות אל רופא לפי בחירתו? מחקר של פרופסור גור עופר מהאוניברסיטה העברית עשוי לערער את הנחות המקטרגים. פרופסור עופר, שפירסם את המחקר באמצעות המרכז לחקר המדיניות החברתית, הגיע למסקנה ששיטת המרפאות חוסכת כסף, כי היא מצמצמת את מספר הפניות אל בתי־החולים.

על המגרעות של מרפאות קופת־חולים אין צורך להרחיב את הדיבור, אך מה האלטרנטיבה?

בכמה ארצות במערב בוחר החולה את הרופא שלו. הרופא מקבל תשלום לפי מספר הפונים אליו, ועל־כן הוא מעונין "למשוך" את הטיפול זמן רב ככל ואפשר. בארה"ב המצב גרוע יותר. רופא מתקשר עם בית־חולים, ומפנה אליו - תמורת אחוזים - את החולים שלו. לפי ההערכה של אחד המומחים האמריקאים, פול סטאר, כחמישית מהבדיקות שעושים בבתי־החולים האמריקאיים, הן מיותרות. האין השיטה שלנו, על כל מגרעותיה, עדיפה?

★

אפשר להניח שההוצאות לבריאות גדלות והולכות, כי הציבור מזדקן, התרופות מתייקרות, מחיר הציוד מרקיע שחקים. אך הנתונים מלמדים שאין זה כך. ההוצאות לבריאות אינן גדלות בזמן האחרון. בשנת 1978 הוקדשו 5.9 אחוזים מהוצאות הממשלה והרשויות המקומיות לצרכי בריאות; בשנת 1982, השנה האחרונה שעליה מדווח השנתון הסטאטיסטי, הן הוציאו בדיוק אותו שעור: 5.9 אחוזים.

בפי פרופסור גור שלוש תשובות: ראשית, ב־1982 היתה מלחמת לבנון; שנית, כיום שוהה החולה פחות זמן בבית־החולים; שלישית, בזכות המרפאות, כבראה.

ב־1974 היו ימי האישפוז במערב אירופה ל־2.9 על כל אלף תושבים. עשר שנים אחר־כך הגיע שיעור האישפוז בישראל ל־2.3 ימים לאלף תושבים. לו היו לפרופסור גור עופר ולמשרד הבריאות נתונים מעודכנים יותר לגבי מערב־אירופה, היה ה"חסכון" הישראלי בולט יותר. אבל גם ההבדל הזעיר הוא משמעותי מאוד, כי האישפוז בבתי־החולים יקר מאוד, והוא הולך ומתייקר לעומת ההוצאה על מרפאות. על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטאטיסטיקה היתה ההוצאה למרפאות ב־1970 - 35 אחוז מההוצאה הלאומית לבריאות. גם לבתי־חולים הוצאו אותה שנה 35 אחוז. ב־1975 היתה ההוצאה למרפאות 29 אחוז וההוצאה לבתי־חולים 34 אחוז. ב־1982 היתה ההוצאה למרפאות 30 אחוז וההוצאה לבתי־חולים 42 אחוז.

אם המרפאה מאפשרת לחסוך ולו חלק מהפניות אל בתי־החולים, הרי החסכון הוא גדול.

בארץ מרבים, כידוע, לפנות לרופא: ב־1974 ביקר כל חבר קופת־חולים, בממוצע, 10 ביקורים במרפאה, לעומת 4.2 ביקורים במערב אירופה. סיבה אחת היא, כנראה, שהביקורים הם חינם, אך יש גם סיבות אדמיניסטראטיביות. כל חולה כרוני חייב לפנות 12 פעמים בשנה לפחות לרופא - לא לשם בדיקה, אלא כדי לקבל פתק בלתי־משתנה לתרופות. ועוד: לא עודכנו הנתונים לגבי מערב־אירופה, והיה הפער מצטמצם. לדוגמא: בגרמניה גדלו בשנים 1975־1977 התשלומים הציבוריים בעד ביקורים אצל רופאים בתשעה אחוזים לשנה בקירוב. בגרמניה מיתנו מאז את קצב הביקורים אצל רופאים ובכל־זאת, הפער בין "ההיפוכונדרים הגרמנים" לבין "ההיפוכונדרים הישראלים" מצטמצם. ואפילו הוא קיים - ביקורים אצל רופאים זולים מאישפוז בבית־חולים.

ההוצאות לבריאות אצלנו, כאחוז מהתל"ג, מגיעות כיום לשיעור האירופי על־אף ביקורי־החינם במרפאות. מה, אם־כן, סיבת המצוקה של שירותי הבריאות בשנים האחרונות?

יש לכך סיבות אידיאולוגיות - פניית עורף למדינת הרווחה - וסיבות ריאליות. אחת הריאליות היא: הסוכנות, שמימנה בעבר חלק מהוצאות הבריאות, הפסיקה את הקצבותיה. ב־1968 מימנה הסוכנות 22 אחוז מהוצאות הבריאות, ובשנת 1970 12 אחוז. היום אין היא משתתפת - כלל במימון הוצאות הבריאות.

הגשמים שירדו לאחרונה שינו את פני הנגב. התיירים והטיילים הישראלים מוקסמים משפע הצבעים השורר במדבר אפילו עצים ישנים מלבלבים.
צילום: שמואל תגר

זול ויקר בתחבורה: עולם הפוך

טובת המשק מחייבת נסיעה זולה באוטובוס ויקרה ברכב פרטי

מאת דויד מושיוב

במסגרת התכנית לקצץ בהוצאותיה רוצה הממשלה לבטל כליל את הסובסידיה לתחבורה הציבורית ולייקרה ב־25 אחוז. להעלאה זו מתנגד שר התחבורה חיים קורפו.

נתוני „אגד" קובעים, כי בגלל סובסידיה מופחתת והצורך לצמצמה – הועלו בשנה האחרונה תעריפי הנסיעה ב־362 אחוז, כלומר יותר כפי שניים מעליית המדד. „אגד" ו„דן" המתנגדים לתכנית לייקר את הנסיעה, משום שהדבר יפחית את מספר הנוסעים בשירותיהם, מה עוד שבמקביל מוזילה הממשלה את הבנזין.

כמו במוצרים חיוניים אחרים

גישת הממשלה לבטל כליל את סיבסוד התחבורה הציבורית מוטעית. כמו שאין לבטל כליל את הסובסידיה הניתנת למוצרי מזון בסיסיים – לחם, ביצים, חלב ומוצריו, בשר עוף – כן אין לבטל כליל את הסובסידיה לתחבורה ציבורית, משום שהוא מוצר חיוני ביותר שבו משתמשים אנשים, שאין להם אפשרות לרכוש רכב פרטי.

בנושא התחבורה הציבורית, על הממשלה לנהוג על פי תביעתם של משרד החקלאות והמרכז החקלאי, כי למוצרים הבסיסיים תהיה סובסידיה קבועה של 25־30 אחוז מכחיר המוצר. סובסידיה קבועה תאפשר לתכנן את ענפי החקלאות ולמנוע תנודות חריפות בהם או התמוטטות.

שהמחיר לא יכביד על תקציב המשפחה

במרבית המדינות בעולם המערבי מסובסדים שירותי התחבורה הציבורית באוטובוסים וברכבת התחתית ובמשטרים קומוניסטיים מחירי הנסיעה זולים ביותר.

כאמור, לשירותי התחבורה הציבורית נזקקים כל האנשים, שאין ביכולתם לרכוש רכב פרטי ולהחזיקו, או כאלה שאינם מקבלים אותו ממקום עבודתם כהטבה. הם נוסעים באוטובוסים יום יום לעבודתם, הילדים – לבית־הספר, האמהות – לשווקים ולמרכזי הקניות, ובשעות אחר הצהריים והערב – למוקדי הבידור והתרבות. הם ראויים בהחלט, שמחירי התחבורה לא יכבידו על תקציב המשפחה; הם זכאים לשירותי תחבורה ציבורית זולים ויעילים.

הוזלת דלק – לתעשיה

את הדלק צריך להוזיל לתעשייה כדי להפחית את עלות הייצור ולהגדיל בכך את כושר התחרות של ישראל בשוקי העולם. כן יש להוזיל את הדלק לתחבורה הציבורית, אבל לא את מחיר הבנזין המיועד למאות אלפי בעלי הרכב הפרטי.

יקור הבנזין תייקר את הנסיעה ברכב פרטי בהשוואה לשירותי התחבורה הציבורית. כך לא תתחרה בשירותי התחבורה הציבורית ולא תגרום במספר הנוסעים בהם.

לפי תחשיבי משרד התחבורה, עוד לפני ההתייקרויות המוצעות בתעריפי התחבורה הציבורית היה כדאי לנסוע במכונית פרטית בקו תל־אביב־ירושלים, כאשר נסעו בה לפחות 4.5 אנשים. אם אכן תתייקר הנסיעה בתחבורה הציבורית והוזלת מחירי הבנזין ב־25 אחוז, תוך כדי הוזלת הבנזין ב־12 אחוז, כפי שכבר נעשה, יהיה כדאי לנסוע במכונית בקו זה עם 1.5 איש בלבד.

יידרשו השקעות גדולות בתשתית

הפיכת הנסיעה במכונית הפרטית לכדאית יותר כבר מעבירה נוסעים מהתחבורה הציבורית ומקטינה את מספרם. דבר זה מצמצם את הכנסות הקואופרטיבים ויחייב את הממשלה להגדיל את תמיכתה בהם.

בו בזמן תשתית הכבישים בישראל גרועה ולא פותחה כראוי ואינה מתאימה לשאת מאות אלפי כלי רכב, הנעים עליה כדי יום ביומו. הוזלת הבנזין תגדיל ודאי את מספר המכוניות הפרטיות בדרכים ותגביר עוד יותר את העומס. הצפיפות בכבישים תגדל, יווצרו פקקי תנועה וכך יווצר בזבוז שעות עבודה ומשאבים, שייתקעו בכבישים, במיוחד בערים.

תופעה זו תחייב את המדינה להשקיע כסף רב באחזקת ובסלילת כבישים חדשים.

ריבוי כלי רכב פרטיים בדרכים תגדיל את תאונות הדרכים – את ההרוגים, את מספר הפצועים, את מספר הנכים ואת מספרם של האנשים היוצאים ממעגל העבודה בטרם עת.

מכאן, שמבחינת המשק הלאומי זול יותר להפעיל תחבורה ציבורית. אולם, בצד הצורך להמשיך בסובסידיה של 30 אחוז לתחבורה הציבורית, על משרד התחבורה לתקן מספר עיוותים במחירי הנסיעה בקווים השונים.

לתקן עיוותים

היום נהוג לקבוע מחירי נסיעה גבוהים יותר בקווים הבין־עירוניים ומחירים זולים יחסית בקווים העירוניים.

עקרונית זה אולי נכון, אולם אסור לקבוע מחיר גבוה מאד לנסיעה בקו תל־אביב־ירושלים, תל־אביב־חיפה או תל־אביב־באר־שבע ומחיר נמוך מאד בנסיעה עירונית. יש לצמצם את הפער ולהוזיל במקצת את מחירי הנסיעה הבין־עירוניים ולייקר במקצת את מחירי הנסיעה העירוניים, כדי שכלל תעריפי הנסיעה בשירותי התחבורה הציבורית יהיו מאוזנים יותר.

כך נראית סובארו חדשה (85), לאחר שהתהפכה פעמיים, בזו אחר זו, בדרך הערבה.
צילום: שמואל תגר

הקרן הקיימת כלשכת תיירות

מאת דויד מושיוב

הקרן הקיימת לישראל גרתמה באחרונה לעידוד התיירות לישראל ולשכותיה ברחבי תבל פועלות לכך בסיסמה, כי התשובה לטרור של קדאפי, היא עידוד התיירות לישראל, כדי לא לאפשר לו לשבש סוכן הנסיעות של המזרח התיכון.

במסגרת פעילות זו באו כבר לישראל ארבע קבוצות, כל אחת בת 40 תיירים. מניחים, שבחודש הבא יבואו עוד שמונה קבוצות. בין הקבוצות אחת באוסטרליה, שבאה לחנוך את פרוייקט „גליל אוסטרליה" באזור שגב. קבוצה אחרת היא מדרום אפריקה, שבאה לחנוך אתר הנצחה בצומת גולני לזכר חיילים יוצאי דרום אפריקה שנפלו במלחמות ישראל. קבוצה שלישית היא מבריטניה, שבאה יחד עם הדוכס מרוונסייר לפרוייקט „אלון הגליל". הקבוצה הרביעית באה מקליבלנד שבארה"ב כדי לחגוג כאן את יום העצמאות.

פולו פוקס (FOX) היא גירסה מיוחדת, שהכינה „פולקסוואגן" לצעירים. לפוקס שני צבעים, המיוחדים רק לה: אדום טורנדו ואפור „ענק". צלחות הגלגלים שלה הן מלאות, ייחודיות לדגם זה וצבען תואם לצבע גוף המכונית. העיצוב הפנימי מתאים לצעירים: לבדי הריפוד של המושבים והדפנות – עיצוב מיוחד, שנועד להשלים את המראה הצעיר והייחודי של הפוקס. במקום מדף אחורי הותקן מעל איזור המטען כיסוי בד שניתן לפירוק והרכבה מהירים. הפוקס מצוידת במנוע בנפח 1.05 ליטר המפיק 45 כח־סוס. עם מנוע זה מגיעה הפולו למהירות מירבית של 142 קמ"ש ומאוצת מ־0 ל־80 קמ"ש ב־11.7 שניות. צריכת הדלק שלה כ־18 ק"מ לליטר במהירות 90 קמ"ש ו־13 ק"מ לליטר בנסיעה עירונית. שטח המרווח – שטח הישיבה לנוסעים בפולו – הוא 2.40 מ"ר. נפח אזור המטען, ללא קיפול המושב האחורי, הוא 294 ליטר ולאחר קיפול המושב – 1170 ליטר. מחירה של פוקס הוא 15,698 שקל (ללא מע"מ והפקדה).

„מליה" מקווה שבקרוב ישולבו ישראלים בסיוריה בברה"מ ובסין

מאת אריה ארד

תקווה, שתוך כמה חודשים לא יידרשו עוד ישראלים להצטייד באשרת כניסה, מביע סנטיאגו דה־מנדיזאבל, מראשי סוכנות הנסיעות הספרדית „מליה". כן הוא מקווה לשלב ישראלים בסיורים מאורגנים בברה"מ ובסין.

מנדיזאבל אומר כי הסניף הישראלי הוא עתה השלישי בחשיבותו במערך העולמי של „מליה". בתריסר שנות פעילותה בארץ הביאה „מליה" 100 אלף תיירים. מנהל השיווק פרנאנדו ראסקין אומר, כי „מליה" מוכרת עתה בכל העולם חבילות ביקור בישראל, בין היתר בדרום אמריקה, במזרח הרחוק ובאוסטרליה. בו בזמן משווקת „מליה" בישראל חבילות למקומות שונים והיא מקווה לשלב בקרוב ישראלים בסיוריה בברה"מ ובסין, שעימה תחתום על הסכם תיירות בחודש הבא.

אנשי „מליה" סבורים, כי לא יתקשו להשיג אשרות לברה"מ לישראלים, שאינם ילידי רוסיה ושאינם דוברי רוסית. בו בזמן הם מספרים, כי מדינות מזרח אירופה היו ליעד פופולרי ביותר בקרב תיירים ישראלים. המדינות הנותנות אשרות לישראלים ללא קושי הן הונגריה, יוגוסלאוויה, פולין, בולגריה וכמובן רומניה. הצ'כים קשוחים יותר ומוכנים לארח ישראלים רק במסווה של „השתתפות באירועים".

מנדיזאבל מדגיש, כי „מליה" היא אמנם חברה ספרדית, בבעלותה של משפחת מליה, אולם פעילותה היא בעלת אופי בינלאומי. יש לה 197 סניפים ברחבי העולם, שבהם מועסקים 1600 איש. אין היא קשורה בשום חברת תעופה, כמו „איבריה" למשל, והיא הלקוחה הטובה ביותר של „אל־על" בספרד.

ראשי „מליה" סבורים, כי גל הטרור והימנעות האמריקאים לצאת מזרחה לא תפגע בעסקי החברה. האמריקאים נוסעים במקום זאת לדרום אמריקה ולמזרח הרחוק וחלקם עושים גם זאת באמצעות „מליה". מאידך, האירופאים והדרום אמריקאים אינם חוששים לנסוע למזרח התיכון. לדעתם תפגע שביתת־התיירות האמריקאית בבתי המלון המפוארים באירופה ובישראל, שבהם אוהבים אמריקאים להתאכסן.

„אל על" – גם לברצלונה

„אל על" תוסיף הקיץ את ברצלונה, בחוף המזרחי של חצי האי האיברי, לרשימת היעדים שלה. מ־1 ביולי תפעיל „אל על" טיסה שבועית אחת לברצלונה, ויהיה זה היעד השני של החברה בספרד. גם החברה הספרדית „איבריה" מקיימת טיסה שבועית בקו זה.

עם קניית הכרטיס החופשי של „אל על" יוכלו נוסעי החברה לטוס לברצלונה ולחזור ארצה מכל יעד אחר של „אל על" באירופה. „אל על" תטוס לברצלונה בימי ג'.

יותר טיסות ישירות להונולולו

טי.וו.איי. הכריזה השבוע על הוספת טיסות ישירות בקו הונולולו־ניו־יורק, הונולולו־לוס־אנג'לס. טיסות ישירות אלה יגדילו את מבחר הטיסות שמציעה טי.וו.איי. ויאפשרו לחברה להדביק גם את הביקוש הגואה לטיסות ישירות בין סנט. לואיס והונולולו, בהן תתחיל החברה ב־1 ביוני.

בטיסותיה הישירות של טי.וו.איי. בקו ניו־יורק־הונולולו תשלב החברה מטוסי 747, הכוללים 431 מושבים. הטיסות הישירות ייצאו בימי ו', שבת וא' בשעה 9.30 בבוקר ויגיעו להונולולו ב־13.55. מהונולולו יצאו הטיסות באותם ימים בשעה 16.20 ויגיעו לניו־יורק למחרת בבוקר בשעה 07.40. הטיסות הישירות בקו לוס־אנג'לס־הונולולו יצאו בימי ה'־א' בשעה 21.30 ויגיעו להונולולו ב־23.35. בכיוון ההפוך ייצאו הטיסות מהונולולו בימי ו'־ב' בשעה 1 בלילה ויגיעו ללוס אנג'לס ב־9.05 בבוקר.

טי.וו.איי. מוסיפה לשמור על מעמדה כגורם מרכזי בקו האוקיינוס האטלנטי. בשנתיים האחרונות הוסיפה החברה 11 יעדים חדשים באירופה למפת טיסותיה, בהם העיר שטוטגארט ששולבה בלוח הטיסות בחודש שעבר.

טיסה ישירה ת"א־ניו־יורק

טיסותיה של טי.וו.איי. בקו ת"א־ניו־יורק יוצאות בכל ימות השבוע דרך פאריס. טיסה ישירה ת"א־ניו־יורק ללא חניית־ביניים יוצאת מת"א בכל יום א'. בימי ד' מציעה טי.וו.איי. טיסה בקו ת"א־לוס אנג'לס עם חניית־ביניים בפאריס.

„מיפגש עם שווייץ"

גם בעונת האביב והקיץ השנה מגישה חברת התעופה השוויצרית „סוויסאיר" לאנשי־עסקים ולאנשים אחרים, שזמנם קצוב וקצר, הצעה לבלות ארבעה לילות בציריך או בז'נבה במחירים מ־45 פר"ש וב־520 ללילה – ששמה „מפגש עם שווייץ". בתוכנית מיגוון של 25 בתי מלון בציריך ו־45 בז'נבה, בחמש רמות דירוג, מדרגת תיירות ועד דרגת דה־לוקס.

התוכנית מבוססת על הנסיון שנצבר ב„סוויסאיר" לגבי צרכיהם של אנשי עסקים. מאחר שזמנם של אלה דחוק ורוב שהותם מוקדשת למיפגשים עיסקיים, מאפשרת להם התוכנית להינפש ולהנות מבלי להרחיק לנסוע. בתוכנית „צ'ופרים" רבים – ארוחת בוקר הכלולה במחיר החדר, הסעה משדה התעופה למלון וחזור, סיור להכרת העיר חינם, הזמנות לאחד ממועדוני הלילה היוקרתיים.

איש עסקים שיבחר לבלות ימים אלה בלווית בני משפחתו, זכאי להנחות של 50 אחוז לילדים עד גיל 6 ול־30 אחוז לילדים עד גיל 12.

מאזן חיובי

הרווח הנקי של „סוויסאיר" אשתקד הגיע לכ־28 מיליון דולאר. הכנסות החברה הסתכמו ב־1.7 מיליארד דולאר, מהם 1.4 מיליארד דולאר מעסקי התעופה של החברה.

מועצת המנהלים של „סוויסאיר", שהתכנסה בציריך עם פרסום המאזן דנה בהצעות להרחבת בסיס ההון העצמי של החברה, כך שעם רכישת מטוסים חדשים בעתיד, ימומנו אלה מההון העצמי ולא מהלוואות. בישיבה זו כבר החליטה הנהלת „סוויסאיר" על רכישת שלושה מטוסי ד.ס.־9־81 חדשים, שיימסרו לחברה בעוד שנתיים.

חברת התעופה האוסטרית הגדילה רווחיה

בשנת 1985 גדלו רווחי חברת התעופה האוסטרית ב־17.7 מיליון שילינגים אוסטריים (1.1 מיליון ד') והסתכמו ב־96 מיליון שילינגים אוסטריים (6 מיליון ד'). מנהל נתיבי אוויר אוסטריים בישראל אלי מסר מציין, כי גם השנה הניבה פעילותה של החברה מאזן כספי חיובי, זו השנה ה־15 ברציפות. תופעה זו, אומר מסר, נדירה למדי ורק חברות תעופה מעטות מצליחות לשמור על מאזן פעילות חיובי תקופה ארוכה כל כך.

העלייה בהכנסותיה של נתיבי אוויר אוסטריים נובעת בעיקר מהוספת נוסעים, מטען ודברי דואר.

סלוניקי ב־266 דולר

חברת הנסיעות „בלקנים" מפעילה בחודש הבא חבילות סיור לסלוניקי, הכוללות טיסת „מאן דור" ולינה לילות במלון של 4 כוכבים בסלוניקי במחיר 266 דולר – בתוספת מסים.

סלוניקי היא נקודת מוצא לטיולים בארצות כמו בולגריה, יוגוסלאוויה, הונגריה, יוון ותורכיה.

„לב מנוע" דוחה דרישה להשבית שירותיה בשבת

מאת רחמים בן

חברת הגרירה „לב מנוע" דחתה דרישה של חוגים דתיים לחדול ממתן שירות בשבתות. את הדרישה העלה גוף המתקרא „הוועד לביצור שמירת השבת", שהציע לחברה לקיים דיון משותף בנושא זה.

מנכ"ל „לב מנוע" ברוך לוי דוחה את התביעה מכל וכל, באומרו שהחברה מגישה שירותי עזרה ראשונה ותדלוק לרכב ושירותים אלה הכרחיים בכל ימות השנה 24 שעות ביממה. לוי מדגיש, ששירותי החברה ניתנים בין היתר לנכים ולניידות משטרה, החייבות בפעילות מיבצעית בשבתות כבימי החול.

הגבלות על תיקוני דרך

משרד התחבורה הגביל בימים אלה את סוגי התיקון המותרים בדרך בידי־דרכית למערכת ההצתה, למערכת הדלק, למערכת הבלמים (רק אם מדובר בניקוי אויר), למערכת הקירור ולמערכת החשמל. כל תיקון שאינו שייך לקטגוריות אלה ייעשה במוסך.

עוד נאמר בתקנות, כי את שירות התיקונים בדרך רשאית לבצע רק ניידות מוסך מוסמכות. התקנה נועדה להגן על הצרכן מפני מכונאים בלתי מורשים המנצלים את חוסר האונים של הנהג שנתקע בדרך ודורשים מחירים מופקעים.

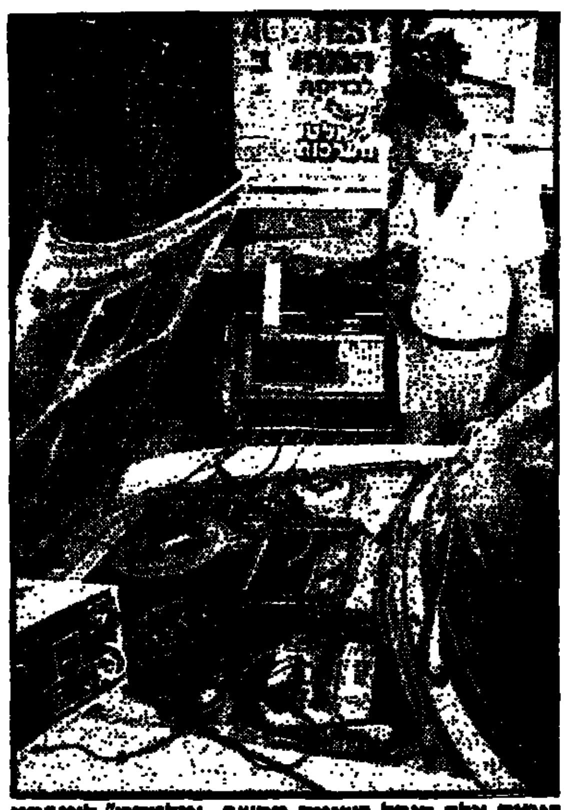
בימים אלה הוחל בשיווק מחשב „אולטסט" לאיבחון תקלות במנוע. המחשב, המיובא מארה"ב הוא המתקדם ביותר בסוגו, קל ונייד, מותקן על עגלת נשיאה וניתן לקרב אותו אל הרכב הנבדק בכל מקום במוסך או במגרשי חניה. הבדיקה נעשית ללא צורך להתחברות למתח חשמלי והוא מופעל ע"י מצבר המכונית הנבדקת. המחשב מתחבר לנקודות מגע ובבלים חשמליים שבמנוע ומסביבו, ללא פירוק חלקים, והמבדקים נעשים ע"פ השראה. עם התחברות המחשב למנוע, „שואל" המחשב את הבודק לפרטי הרכב ומתאים את מערכת הבדיקות על פי סוג הרכב והמנוע. ממצאי המבדקים נראים ויזואלית על צג וגם מודפסים על גבי תדפיס נייר. מערכת המבדקים מאפשרת איתור תקלות, כולל תקלות רגעיות שהיו וחלפו, ואיבחון תפקוד המנוע ומכללים שונים בו, כמו. מצב המצבר, המתנע, מצב המגעים (פלטינות), מצתים, כבלים קואקסיליים (למתח גבוה), סליל ההצתה, מטען (אלטרנטור). לאיבחון תפקוד המנוע, בודק המחשב את זרם ההתנעה, מתח בהתנעה, השוואת לחץ דחיסה בצילינדרים, טמפרטורה בעבודה, סיבובי סרק, השוואת יעילות בוכנות, זימון הצתה (טיימינג). בתום המבדקים מתקבל תדפיס ובו ממצאי הבדיקה. משך הבדיקה כ־7 דקות.
צילום: מיכאל פרידין

מיכאל גרטי – יו"ר ועדת המשמעת של הספורט המוטורי

העתונאי מיכאל גרטי, בן 38, נבחר בימים אלה ליו"ר ועדת המשמעת של מועדון הספורט המוטורי בישראל. גרטי שימש עד לאחרונה כתב תעופה, תחבורה ורכב ב„הארץ" ומונה מראשית החודש לכתב לענייני מדע ורפואה. בזמן מלחמת לבנון היה כתבו הצבאי של עתונו וזכה בשבחים רבים על עבודתו בתקופה קשה זו.

גרטי ידוע במומחיותו הרבה בנושאי רכב, בין היתר גם בצד הטכנולוגי. בזכות ידע זה התבלט מאד בסיקור נושאי רכב ותחבורה. עם העברתו לתפקיד אחר בעתונו נפתחה הדרך לנצל את הידע המיקצועי שלו בתחום זה במסגרת לא־עתונאית.

בתוקף תפקידו כיו"ר ועדת המשמעת יהיה גרטי אחראי על שמירת טוהר המידות וכללי התנהגות נאותים במירוצי המכוניות בארץ. כמי שאינו מעורב אישית במירוצים מביא גרטי לתפקידו יכולת לנהוג ביושר ובלא משוא פנים בנפפירי משמעת בזמן המירוצים, תחום שהיה בעייתי מאד בעונה האחרונה.

„פנטומס, משחרר צ'יקצ'ק"

מאת אהוד ארמוני

אם לא הייתי רואה במו עיני, לא הייתי מאמין שכך זה עובד. באחד הימים ראיתי טרנזיט, שטריה כמנו סינדול, הנה בצד הדרך. התקהלות של אנשים: אחד רושם, אחד מסנדל ואחד מתחנן.

כל המחזה הזה שכיח ברחובות תל־אביב. החידוש היה, שלצד הקהל עמד בחור צעיר עם טוסטוס וחיכה, עד שהמהומה תיגמר. אז נגש לאיש המסונדל ושלף מכיסו כרטיס ביקור. „פנטומס – שחרור מסנדלים צ'יקצ'ק" וכו הצעה נדיבה לעזור לאיש בשחרור מכוניתו תמורת כמה שקלים.

הטרנזיט התניע והחל לזוז ואז כבמטה קסם הניע הצעיר את הטוסטוס והחל לנסוע בעקבותיו. המשמעות ברורה, הטוסטוס והטרנזיט הולכים יחד, האחד אחרי האחר.

אני קיבלתי בחילה. הדבר הזכיר לי את סרטי הטבע בטלוויזיה על כרישים שוחרים לטרף המסיירים באוקיינוס ועל גבם דבוקים דגים קטנים הנהנים משאריות הבשר הניצוד ותמורת זה עוזרים לכריש בניקויו.

„סנדל את עצמך"

כי שלבון בעיריית תל־אביב, כי „סנדל דנבר" היא נעילה כוחלטת של המכונית, הם קיבלו נתיב הלה, שהוציאו בימים אלה לשוק סנדל נעילה פרטי למכוניות „גבעתילוק".

המדובר במיתקן פשוט ביותר, שמשקלו 3 ק"ג. הוא קל לאחסון בתא המטען של כל מכונית. לסנדל „גבעתילוק" נעילה מסובכלת ובתקריבת יותר מזו של „סנדל דנבר" העירוני, בעזרת מוט משונן „אלהחור", צילינדר ובית מנעול בשוריים. ממציאי „גבעתילוק" בטוחים, כי שיטת הנעילה באמצעות ה„סנדל" מסכנת דיה, כדי שפורץ לא ינסה כלל לפתוח את דלתות המכונית.

המחיר המומלץ לצרכן הוא 79.8 ש"ח כולל מע"מ.

מחקר: משחקי סימולציה טובים מתשדירי שירות

מאת אלי חביב

השפעתם של תשדירי הטלוויזיה, תוכניות הרדיו והמאמרים בעיתונות על הנהגים היא מוגבלת – זוהי אחת ממסקנות מחקר שערך פרופסור יצחק לוין, מאוניברסיטת בר־אילן.

לדבריו, הנהג המצוי הוא בעל הרגלים שיצרו בו מערכות תגובה „מכאניות ואוטומטיות", ולכן השפעת התקשורת מועטה.

במהלך המחקר מצא פרופסור לוין דרך שונה, שתאפשר לנהג לשנות את הרגליו – בעזרת השימוש באירועים של „כבעסימולציה". השיטה, שנבדקה בניסוי שערך פרופסור לוין, הוכחה כיעילה והנהגים שהשתתפו בניסוי שיפרו במידה ניכרת את הרגלי הנהיגה שלהם.

שלושה אנשים נפצעו קשה ביום ו' לפנות בוקר בעת שג'יפ של או"ם פגע בעמוד של רמזור בצומת פנקס – דרך חיפה בתל־אביב (צילום: י.פ.פ.א.)

„טלכור" פ"ת יפטר 49 עובדים; 155 הודעות על פיטורים במאי

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

מפעל „טלכור" בפתח־תקווה, השייך לקונצרן „כור" ההסתדרותי, הודיע לשירות התעסוקה, כי החליט לפטר 49 עובדים, המהווים 12 אחוז מכלל עובדיו.

„טלכור" עוסק בפיתוח מוצרי אלקטרוניקה למערכת הבטחון. הסיבה העיקרית לפיטורים במפעל היא הירידה החדה בהזמנות ממערכת הבטחון.

בסך הכל נמסרו לשירות התעסוקה, במחצית הראשונה של מאי הודעות על החלטת חברות ומפעלים לפטר 155 עובדים. המספר הגדול ביותר של הודעות פיטורים הגיע מנצרת – 64. רוב המפוטרים בעיר זו מועסקים בענף הבנייה.

כן התקבלו הודעות על החלטת בנק לאומי בחיפה לפטר 21 עובדים; מפעל „פוליאתון" ברחובות מפטר 10 עובדים, ומפעל „תמנע" שליד אילת החליט לפטר תשעה עובדים.

מצב האבטלה החמור ביותר מבין כל אזורי הארץ קיים עתה בנצרת ובחיפה. בערי הפיתוח עומק האבטלה מדאיג במיוחד בשדרות, ירוחם, בית־שאן, נצרת־עילית ונתיבות.

נווד נרצח במרכז התיירות באילת; נעצרו חמישה חשודים

מאת שמואל תגר, סופר „דבר" באילת

אחד מאנשי מרכז התיירות באילת גילה אתמול בבוקר את גופתו של פיליפ סויני, בן 38, נווד ישראלי שחי באילת שלוש שנים. הנרצח נמצא מוטל בשלולית דם, חבלה בראשו וסימני חניקה על צווארו. בבדיקת מז"פ נתגלו במקום הרצח ראיות שונות, ובעקבות זאת נעצרו חמישה אנשים.

בחקירה התברר, כי הנווד שתה לשכרה בליל שבת בפאב „האריה האדום" הסמוך. הוא נרצח במשך הלילה, כנראה בעקבות תגרה שהיתה במקום.

פיליפ סויני, יליד מארוקו, נמצא בארץ 15 שנה. לפני שנה עבד בשמורת האלמוגים ואחר־כך בחוף טאבה. הוא התגורר עם שני כלביו במבנים עזובים בחוף אלמוג.

חרדים בבני־ברק מחריפים את התנכלויותיהם לעסקי חילונים

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

האיומים וההתנכלויות של חרדים לעסקיהם של חילוניים בבני־ברק הולכים ומחריפים, וביום ה' בלילה רוססה בצבע שחור דלתה של חנות מכולת ברחוב זכריה 5 ובמקום הושאר מכתב איום, שבו הוזהר בעל־החנות לחדול ממכירת עתונים חילוניים, אחרת יוצתו ביתו וחנותו.

בעל המכולת, מאיר גוניק, התלונן במשטרה, וזו פתחה בחקירה.

זה כמה שבועות מאיימים חרדים קיצוניים על בעלי עסקים חילוניים בבני ברק. הם זועמים בעיקר על חברת „שלטי עמודי" בשל כרזות הפרסומת שעליהן תצלומי נערות בלבוש חושפני.

ביום ה' אחה"צ נעצרו שני חרדים בצומת הרחובות לוי אשכול והלך בקיראון, לאחר שעובר־אורח הבחין בהם כשריססו בצבע שחור מודעת פרסומת לבגדי־ים של גדעון אוברזון שבה נראית דוגמנית מציגה בגדי־ים חושפני. ברשות השניים נמצאו שלושה מיכלי תרסיס צבע.

גם בבת־ים

תחנת אוטובוס ברחוב מבצע סיני 21 בבת־ים הושחתה בסוף השבוע.

במקום בקבורת מתים עוסקת החברה קדישא בנקרופיליה

טוענת בתה של תרזה אנגלוביץ בתצהיר לבג"צ

(ע). – במקום להביא מתים לקבורת עולמים עוסקת חברה קדישא בעיסוק לא לה של הוצאת מתים מקבריהם, ובמקום להמציא מנוחה לשוכני עפר עוסקת החברה בנקרופיליה ובליבוי יצרים.

כך טוענת עדינה הרפז בתצהיר שהוגש ביום ו' לבג"צ בתשובה לעתירת חברה קדישא נגד מנכ"ל משרד הבריאות בדרישה להוציא את גופת תרזה אנגלוביץ מקברה. מנכ"ל משרד הבריאות כבר השיב על העתירה, כי לא יורה להוציא את הגופה מהקבר, אלא אם תגיע המשפחה להסדר עם חברה קדישא או אם יינתן פסק־דין של בית־המשפט.

עדינה הרפז טוענת בתצהירה, כי מאז מות אמה היא חיה בסיוט מתמיד. „לא את מנוחתה האחרונה של אמי, האשה המופלאה, באה העותרת להטריד. מסמוך למועד פטירתה של המנוחה ועד הלום היה אנוכי, כמו בני משפחתי וילדי הקטנים, בסיוט מתמשך, בהכפשות ובהשמצות אין־סוף, בנאצות וגידופים, באיומים ובחרפות, וכל זאת על שהעזנו להביאה לקבר ישראל", נאמר בתצהיר.

„למחנות הריכוז, בדרך למשרפות הנאצים, שאליהם הובלנו על־ידי הנאצים, אמי ואחותי המנוחה, אנוכי ואבי – היינו כשרים לילך כיהודים, ובמות אמי בודקים בתכריכיה שמא נפל ספק ביהדותה", אומרת עדינה הרפז.

עדינה הרפז טוענת, שכל בני המשפחה הם יהודים וחיו כיהודים מדורות, והיא שואלת מדוע כשר נכדה של תרזה אנגלוביץ לשרת בצה"ל בתפקיד רגיש בשירות קבע, אך המנוחה אינה כשרה להיקבר בקבר ישראל ולנוח בשלום על משכבה.

להלן נטען בתצהיר, כי אין לחברה קדישא זכות עמידה בבג"צ, משום שתפקידה לקבור מתים ולא דווקא יהודים. אין במטרות האגודה או בסמכות חברה קדישא לפעול להוצאת גופות מהקבר, ולכן יש לדחות את עתירתה על הסף, מאחר שהוצאת גופות מקבריהן היא אקט בלתי־מקובל בחברה בת תרבות.

כריש תקף חייל אמריקאי מהכוח הרב־לאומי בסיני

מאת שמואל תגר, סופר „דבר" באילת

חייל אמריקאי מהכוח הרב־לאומי בסיני הובא בליל שבת לבית־החולים „יוספטל" באילת לאחר שהותקף על־ידי כריש.

החייל השתתף בתחרות שחייה לחציית מצרי טיראן מהחוף לאי טיראן ובדרך תקף אותו כריש. הוא נאבק בכריש עד שניצל בידי אנשי הסירה שליוותה את השחיינים, אך הוא נפצע קשה ביד ימין, וכן ביד שמאל וברגל ימין.

בבית־החולים „יוספטל" הצליחו הרופאים לחבר את העצבים שנקרעו ביד ימינו ולהציל את היד.

תקרית בין אנשי האון למנהלי הלהקה הבראזילית

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

תקרית מביכה אירעה ביום ו' אחר־הצהריים לרקדני הלהקה הבראזילית הפופולארית „אובה אובה" במהלך ביקורם בחוות היענים של קיבוץ האון.

כשהגיע האוטובוס של הלהקה לקיבוץ הבחין מנהל הלהקה בעשרות הצלמים שהמתינו במקום על־פי הזמנת חברי הקיבוץ, ואסר על אנשיו להיכנס לחוות היענים.

מנהלי האתר אמרו, כי לא יסלקו את הצלמים, ומנהלי הלהקה אמרו, כי מי שרוצה לצלם את הלהקה – שיבוא להופעה.

בסופו של דבר חזרו הרקדנים לאוטובוס.

פארק תעשיות עתירות־ידע יוקם בחולות ראשון־לציון

מאת רני צדוקי, סופר „דבר" בדרום

קבוצת גרי גירון תקים בחולות ראשון־לציון פארק לתעשיות עתירות־ידע, שיהיה הגדול בארץ וישתרע על שטח של 120 דונאם.

הפארק ייבנה בהדרגה תוך שמונה שנים, ובקרוב יוחל בבניית המיבנה הראשון שלו על שטח של 6 דונאם. לדברי היזמים, ישולבו בפארק שטחי גינון ותותקן חנייה תת־קרקעית מתחת לכל בניין.

פסיפס ביזאנטי מרהיב נחשף בחורבת בית לויה

מאת צבי אילן, סופר „דבר"

פסיפס מרהיב נחשף באחרונה בחפירות בכנסייה ביזאנטית בחורבת בית לויה שמדרום־מזרח לבית־גוברין.

באולם המבוא לכנסייה נחשפה סצינת בציר ענבים, ובסיטראות הצדדיות נמצאו תיאור של סירת דייג מפוארת ותיאור של שני דייגים, אחד מחזיק רשת והשני מחזיק סל מלא דגים. רצפת הכנסייה בכללותה מצטיינת בתיאור בעלי־חיים, בני־אדם ומוטיבים אחרים.

הכנסייה נוסדה סמוך לשנת 500 לספירה ובשנת 721 בקירוב הושחתו בה הדמויות, כנראה בפקודת השלטון המוסלמי. מיד לאחר מכן שבו הנוצרים שהחזיקו במקום ותיקנו את הדמויות, באותן אבני פסיפס, אך באיכות פחותה. בחפירה נתגלו שש כתובות ביוונית (השביעית נהרסה כליל), ארבע מהן כתובות־הקדשה ושתיים ציטוטים של פסוקי מקרא.

החפירה נערכה בהנהלת פרופ' יורם צפריר ויוסף פטריך מטעם המכון לארכיאולוגיה של האוניברסיטה העברית בירושלים. עם השלמת החשיפה יש כוונה לשמר את האתר כמקום ביקור, שיצטרף לאתר שנפתח לאחרונה ליד מושב אמציה, אחזות חזן, שבה מערכת תת־קרקעית של מלאכה ומסתור מתקופת המשנה.

מימצאים פולחניים נתגלו בחדר המזבח שבתל דן

מאת צבי אילן, סופר „דבר"

מימצאים פולחניים נדירים התגלו בחדר שנחשף בו מזבח בנוי מדרום־מערב לבמה הפולחנית הגדולה בתל דן. במקום נחשף מזבח מרובע, בנוי אבני גזית, שמידות כל אחת מצלעותיו כ־105 ס"מ, כלומר שתי אמות. לידו נמצאו הכלים ששימשו בפולחן – קערת ברונזה, הדומה לקערות פולחניות המופיעות בתיאורים אשוריים, וכן שתי מחתות מברזל, שאורכן 52.5 ס"מ, כלומר אמה אחת, ורוחבן 16־112 ס"מ. באחת המחתות יש טבעת, כנראה לצורך תלייתה.

זו הפעם הראשונה שמתגלות מחתות פולחניות כאלה מהתקופה הישראלית. ייתכן שאין אלה דווקא מחתות אלא יעים. מחתות ויעים נזכרות בין כלי המקדש בירושלים. על צורתן ידוע מציורים מאוחרים הרבה יותר בבתי־כנסת.

ליד המזבח נמצאו משוקעים באדמה שני כדים ובהם אפר. לדעת פרופ' אברהם בירן, אולי היו בזה בשמי הקטורת מור ולבונה. כלומר, היה זה מזבח קטורת שלא נועד לקרבנות. בחדר סמוך, מדרום לחדר המזבח, נתגלה ריצוף מהודק מעולה ועליו שני מזבחות קטנים, מיטלטלים. בקירבת החדרים הללו נתגלה משולב בתוך קיר מיתקן, כנראה פולחני, בנוי מאבן גיר אחת, עגול בצד אחד והמדרי־תעלה בצידו האחר. מצפון למכלול המקודש הזה נמצא אולם, שלדעת פרופ' בירן הוא „לשכה" מסוג הלשכות שהיו ליד המקדש בירושלים.

פרופ' בירן סבור, שזמנו של חדר המזבח הוא סביב 800 לפנה"ס, אולי מימי המלך ירבעם בן יואש. כל המימצאים המיוחדים הללו, שיסייעו לשחזר את תשמישי הקדושה הנזכרים במקרא, הועברו ביום ו' לירושלים.

פתיחת בית־האבות הגדול באשדוד מתעכבת בשל סכסוך בין הפרנסים

מאת רני צדוקי, סופר „דבר" בדרום

פתיחת בית־אבות, המיועד לקלוט 150 קשישים ולשמש מרכז של שירותים קהילתיים לעוד 500 קשישים באשדוד, מתעכבת בשל סכסוך בין העירייה לבין ארגון יוצאי צפון־אפריקה, שיזם את הקמת בית־האבות, ומנכ"ל משרד העבודה והרווחה צבי צילקר, שהיה ראש העירייה בעבר.

ראש העירייה הנוכחי אריה אזולאי ביקש מצילקר שיתפטר מהנהלת העמותה שהוקמה לצורך הקמת המוסד כדי לפנות את מקומו לנציג העירייה הנוכחית.

עיריית אשדוד השתתפה בהקמת בית־האבות ב־25 אחוז, אגודת „אשל" של הג'וינט תרמה 50 אחוז, ואת היתר היה צריך להשקיע הארגון העולמי של יוצאי צפון־אפריקה, שבראשו עומד שאול בן־שמחון. ראש העירייה אריה אזולאי טוען, כי הארגון חייב לעירייה יותר מ־200,000 דולאר, חלקו כהשקעה, שהעירייה כבר שילמה ל„סולל בונה" כדי לא לעכב את הבנייה. אזולאי טוען, שכיוון שעד כה לא השקיע הארגון אף פרוטה בהקמת המוסד, לא ייתכן שלעירייה לא תהיה נציגות בהנהלתו.

בראיון למקומון „השבוע באשדוד" אישר צבי צילקר, כי בעת שכיהן כראש העירייה שילמה העירייה ל„סולל בונה" כ־160,000 דולאר לכיסוי ההתחייבות של ארגון יוצאי צפון־אפריקה, והוא מאשים את אזולאי, שבמשך השנתיים וחצי שעברו מאז לא פנה לבית־משפט כדי לגבות את החוב.

לדברי אזולאי, נענה צילקר לבקשתו להתפטר מהנהלת העמותה, אך לאחר שלושה ימים הודיע לו במברק, שהוא חוזר בו מאחר שהתברר לו שהוא חבר בהנהלת העמותה מטעם הארגון העולמי של יוצאי צפון־אפריקה (צילקר הוא יליד גרמניה). צילקר הוסיף, כי הארגון מעוניין בחברותו בהנהלה בשל נסיונו כראש העירייה בעבר ובשל מעמדו הנוכחי כמנכ"ל משרד העבודה והרווחה, אולם הוא יתפטר מההנהלה ביום שהמוסד ייפתח.

בינתיים החליטה אגודת „אשל" להפסיק להעביר כספים לעמותה עד שהסכסוך יוישב.

רק בגיל תיכון משיגים בני הקיבוצים את הבנות במבחני כשרים טכנולוגיים

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

הבנים ממשקי הקיבוץ הארצי והבנות ממשקי הקיבוץ המאוחד הם בעלי „הכושר המרחבי" הגבוה ביותר בתנועה הקיבוצית. „הכושר המרחבי" קשור לכישורים מכאניים ומתמאטיים הנחוצים בכל תחומי הטכנולוגיה המודרנית. מימצאים אלה נתגלו במחקר של נתן ושנבל, המתפרסם בגליון החדש של „הד החינוך".

החוקרים בחנו את כושר החשיבה המרחבית של בני נעורים שנולדו והתחנכו בקיבוצים. נחקר מדגם מייצג של בני נעורים משלוש התנועות הקיבוציות, והתברר, שבגיל 11־13 השיגו הבנות ציונים גבוהים בהרבה מאלה של הבנים. בגיל 14 השתוו הציונים, ובגיל 15־18 השיגו הבנים ציונים גבוהים מאלה של הבנות.

כשערכו החוקרים השוואה בין שלוש התנועות הקיבוציות, התברר, שהבנים מהקיבוץ הארצי והבנות מהקיבוץ המאוחד השיגו את הציונים הגבוהים ביותר, מה שמלמד על כך שחברות קיבוציות שונות מתייחסות בצורה שונה לחינוך הבנות.

ד"ר מרילין ספר מאוניברסיטת חיפה, המנתחת את תוצאות המחקר, מציינת, שציפיות המחנכים וההורים משפיעות על הישגי הבנות ועל התנהגותן בשעת המבחנים. מתברר, שבארץ משיגות הבנות ציוני בגרות גבוהים מאלה של הבנים, בעוד שציוני מבחני המשכל שלהן נמוכים יותר. רק 10 אחוזים מהבנות הוגדרו כמחוננות.

יתכן שהסיבה לתוצאות הללו נעוצות בדרך החינוך השונה של הבנות. בעוד שהבנים מתחנכים לתעוזה, מתחנכות הבנות להסתגלות, וכתוצאה מכך הן מכשילות את עצמן במבחני המשכל.

פנייה לפרס למנוע עימות ולא להרוס את המסגד החדש שהוקם באום אל־פחם

מאת מוחמד חלילייה, סופר „דבר" בנצרת

נשיא בית־הדין השרעי לערעורים, השייח' תאופיק עסליה, וחמשת הקאדים המוסלמים פנו בסוף השבוע לראש הממשלה ולשרי הדתות והפנים וביקשו את התערבותם למנוע כל נסיון לפגוע במסגד ובבניין הספרייה הציבורית, שנבנו במסגרת מחנה העבודה ההתנדבותי של הצעירים המוסלמים באום אל־פחם.

„כל נסיון להרוס את המסגד טומן בחובו סכנת עימות בין המוסלמים לבין השלטונות" – נאמר בגילוי־דעת שהוציאו אתמול הקאדים השרעיים ושהופץ ביישובים הערביים.

באום אל־פחם ישנה תסיסה ומורת־רוח בשל כוונת מינהל מקרקעי ישראל להרוס את המסגד והספרייה. המינהל, הטוען לבעלות על הקרקע שעליה הוקם המבנה, הוציא צו שבו נדרשים הממונים על המסגד והספרייה לסלק את ידיהם מהקרקע תוך 14 יום. ועדת הבנייה והתכנון לאיזור עירון הוציאה גם היא צו הפסקת עבודה, בטענה שהבניין הוקם שלא כחוק.

ביום ו' קיימו מאות מאמינים ואנשי דת מוסלמים תפילה במסגד החדש, ובכך חנכו אותו והפכו אותו לאתר קדוש. בגילוי־הדעת שהוציאו מארגני מחנה העבודה המוסלמי באום אל־פחם הם קוראים לראש הממשלה ולשר עזר וייצמן, לשרי הפנים והדתות, לחברי הכנסת מכל הסיעות ולראשי הרשויות הערביות להתערב כדי לשים לאל כל נסיון להרוס את המסגד והספרייה הציבורית. מקימי המסגד מטילים את האחריות לכל התפתחות שתהיה על ראש העירייה האשם מחאמיד. הם מאשימים אותו בביטול בקשה שהגיש סגנו למינהל מקרקעי ישראל למסור לעירייה את האדמה שעליה הוקמו המסגד והספרייה.

סופר „דבר" מציין, שמ"מ ראש עיריית אום אל־פחם, וג'יה פיאר, פנה בכתב למינהל מקרקעי ישראל וביקש לממש הסכם שנחתם בין העירייה לבין המינהל ולמסור את חלקת האדמה לעירייה. אולם ראש העירייה ביטל את הפנייה.

המדובר בחלקת אדמה בת 280 מ"ר במרכז העיר, שעליה עמד בניין ישן.

מארגני מחנה העבודה אמרו לסופר „דבר" שלא היתה להם כל כוונה להקים את המבנה שלא כחוק, והם האמינו שהמינהל יעביר להם את האדמה נוכח פנייתו של מ"מ ראש העירייה. הם לא העלו על הדעת, שראש העירייה יבטל את הבקשה.

לסופר „דבר" נודע כי מנהל המחלקה לענייני העדות הלא־יהודיות במשרד הדתות, ד"ר נסים רנה, הביע התנגדות עקרונית להריסת מקום קודש, והבטיח להתערב כדי לסיים את הפרשה. אתמול לא היה אפשר להשיג את תגובת עיריית אום אל־פחם.

שלושה „כימאים" ממבוא־חמה נכוו כשערבבו נתרן במים

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

שלושה נערים בני 14 מקיבוץ מבוא־חמה שבדרום הגולן נפצעו ביום ו' בצהריים כאשר ביקשו לשחזר את מה שלמדו בשיעורי הכימיה בבית־הספר ושפכו נתרן לתוך מים, וכתוצאה מכך חל פיצוץ עז.

השלושה „סחבו" בלי רשות גוש נתרן גדול מחדר הכימיה של בית־הספר בעקיבא, שבו הם לומדים והביאו אותו לביתם בקיבוץ. הם הטילו את גוש הנתרן לתוך המים ולפתע חל פיצוץ, השלושה נכוו בפניהם ובשערותיהם.

הפיצוץ נשמע מחצר המשק, ולמקום נזעקו חברים והעבירו את השלושה באמבולנס לבית־החולים „פוריה" שליד טבריה.

בליל שבת שוחרר אחד מהם, ניר אבן־הר, שנכווה במצחו, ואתמול שוחררו שני חבריו, תום שפירא ושגיא לייבוביץ, שנכוו בפניהם ובעיניהם.

נמצא כי רק בנס לא נפגעו השלושה קשה יותר. המשטרה חוקרת כיצד הצליחו לסחוב את הנתרן ממעבדת בית־הספר.

„לפני מאה שנה קיבלו על זה פרס נובל, ועכשיו אנחנו מקבלים על זה עונש בבית־הספר", אמר ניר אבן־הר.

הרוג ותשעה פצועים בחמש תאונות באילת

מאת שמואל תגר, סופר „דבר" באילת

אוטובוס של „יונייטד טורס" התנגש אתמול ברכב פרטי בעיר אילת, וכתוצאה מההתנגשות נהרג ניסים חלפון, בן 49, מאילת, שנסע ברכב הפרטי.

ברכב נהג בנו, חייל בשירות סדיר, והוא נפצע קל. האם, שישבה מאחור, יצאה ללא פגע.

בתאונה שנייה, שאירעה דקות ספורות אחר־כך בצומת התיירות שעל דרך הערבה באילת, התנגשו שתי מכוניות פרטיות. בתאונה נפצעו סימה אזרזר ואורה בוגנים מאילת, וכן משה פרץ, בן 16.

בשעות הבוקר המוקדמות בשבת התהפכה מונית שהיתה בדרכה מחיפה לאילת כ־8 ק"מ מצפון לאילת. שני ימאים מתורכיה וימאי מיוגוסלאוויה שנסעו במונית, נפצעו.

בתאונה נוספת, שאירעה בחוף אלמוג, התנגשה מכונית פרטית במונית אילתית, ואדם אחד, עופר אלון, בן 20, מכפר־סבא, נפצע קל.

בתאונה חמישית, שאירעה בקילומטר ה־101 בדרך הערבה, ליד מזנונו של „כושי" בבאר־מנוחה, יצא רכב „סובארו" לשוליים בסיבוב והתהפך. נוסעת שהיתה ברכב נפצעה.

(ע). – שישה בני־אדם נהרגו ו־63 נפצעו קשה ב־48 תאונות דרכים חמורות, שאירעו בשבוע שעבר בכבישי הארץ.

צו להפסקת עיצומי עובדי התפעול בנמלים

מאת יוסף מיכלסקי

בית־הדין האזורי לעבודה בתל־אביב הוציא ביום ו' צו ביניים, המחייב את ההסתדרות ואת עובדי התפעול בנמלי הארץ לחזור לעבודה תקינה בכל הנמלים החל מהיום ב־12.00 בצהריים.

בית־הדין זימן את הצדדים, רשות הנמלים, ההסתדרות והוועדים של עובדי התפעול, לדיון נוסף ביום ה' השבוע, בהנחה שעד אז יגיעו הצדדים להסכם בעניינים השנויים במחלוקת ביניהם, אשר גרמו להפעלת העיצומים בנמלים.

(ע). – אנשי מס־ערך־מוסף פשטו בסוף השבוע על רוכלים וסטקיות בקריית־שמונה, גבו 20,000 ש"ח ועיקלו שני כלי־רכב.

לחברינו שמעון צוברי ורעייתו

ברכת מזל טוב

להולדת הבת

בית דבר

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

זוהר ציטולובסקי ז"ל

תערך אזכרה וגלוי מצבה היום, יום ראשון ט' אייר תשמ"ו 18.5.86 בשעה 4.00 אחה"צ בבית העלמין באשקלון דרום

המשפחה

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

מבטחים – מוסד לביטוח סוציאלי של העובדים בע"מ

מועצת מבטחים

מתכנסת היום, יום א' 18.5.86 בשעה 14.00 באולם הכנסים במרכז מבטחים רח' אבן־גבירול 30 תל־אביב.

על סדר היום:
1. פתיחה הח' יהושע וושצ'ינא – יו"ר המועצה.
2. מיזוג קרנות הפנסיה – הח' דב פלג – יו"ר האגף לבטחון סוציאלי.
3. מבטחים ופעולותיה – הח' עמוס ערן – מנכ"ל מבטחים.
א. דו"ח המנכ"ל.
ב. מגמות בבטחון הסוציאלי.
4. שונות.

חברי המועצה מוזמנים.

זכור! תרומת דם אחת מקנה ביטוח דם שנתי למשפחתך ולך.
★ לתרומת דם פנה למגן דוד אדום הקרוב.

מנת דם חיים לאדם

ליהודה שחור ולמשפחה

משתתפים בצערכם על מות

האב

בית קבוץ ארז

הננו מודיעים בצער רב על פטירתו של אבינו סבנו אחינו

צבי הירש

ההלוויה תצא היום, יום א' 18.5.86 ט' אייר תשמ"ו בשעה 16.00 מבית יד לבנים בכפר ויתקין

מתאבלים:
אלי וצבייה איל
אילנה ודוד לסקויה
אבישי ורות איל
לאה כצנלסון
רות ומשה רוזנטל
אפרים ויוליה הירש
והנכדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של אשתי, אמנו וסבתנו היקרה

שרה גינזבורג

ההלוויה תצא היום, יום ראשון ט' אייר תשמ"ו 18.5.86 בשעה 1.00 אחה"צ מבית העם בכפר אז"ר לבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים (שער חדש) אוטובוס יעמוד לרשות המלווים

המשפחה המתאבלת

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתה ללא עת של האחות

שרה גינזבורג ז"ל

אשת־חיל, טובת־לב וישרת דרך

אנו מביעים תנחומינו למשפחה באבלה הכבד

ההלוויה תצא ביום א' ט' אייר תשמ"ו 18.5.86 בשעה 13.00 מבית „יד לבנים" בכפר אז"ר לבית העלמין בחולון.

תחבורה תעמוד לרשות המלווים

ועד כפר אז"ר
החברים והתושבים

אנו מודיעים בצער על פטירתו של חברנו

צבי הירש

ומשתתפים בצער המשפחה

ההלוויה תצא מבית יד לבנים בכפר ויתקין היום, יום ראשון ט' אייר תשמ"ו 18.5.86 בשעה 4.00 אחה"צ לבית העלמין המקומי

כפר ויתקין

דבר היום

שיישאר חריג

מאז עלה הליכוד לשלטון, לא זכתה המדינה למדד אפריל שיהיה נמוך מחמישה אחוזים: הראשון במדדי אפריל אחרי המהפך היה 5.5 אחוזים, ב־1978. אחר־כך היתה עלייה מתמדת, עד כי האחרון במדדי אפריל של ממשלות הליכוד, ב־1984, העפיל ל־20.6 אחוז לפי קני מידה אלה המדד של אפריל שנה זו היה נמוך. אולם בהשוואה לחודשים שקדמו לו, היו 3.3 אחוזים בבחינת חריג. יש לדאוג לכך שהוא אכן יישאר חריג, וכי המדדים הבאים יחזרו לשעורים הנמוכים של שלושת החודשים הראשונים ב־1986.

אחד הצעדים ההגיוניים לבלימת היוקר יכלה להיות הימנעות מביטול סובסידיות למצרכים בסיסיים. צעד זה הוחמץ, אף כי היתה לו גם הצדקה חברתית. העלאת מחירי המסובסדים תיפגע בשכבות החלשות, ובמיוחד ירגישו בהתייקרות התלולה של מחיר הלחם. אך ספק אם אפשר להשיב את שנעשה, ואולי ניתן לומר כי עליית המחירים במקביל להורדת מחיר הדלק לסוגיו, וכן החשמל והגז, מצטרפים לרע במיעוטו. אף־על־פי־כן, יש משום אופטימיות בהנחת האוצר כי העלאת המחירים האחרונה תשתקף במדד רק ב־3 אחוזים.

הוזלת מחיר הדלק, שהוא מרכיב עלות די רציני בייצור, מאפשרת שמירה על יציבות המחירים של המוצרים הבלתי מסובסדים, מה גם שבשלב זה גם לא מתחייב תשלום תוספת יוקר מהצטברות המדד. כדי לשמור על יציבות המחירים, אסור להיגרר אחרי הלכי־הרוח הדורשים הסרת הפיקוח ויתור על הקפאה. ליציבות יש חשיבות רבה לגבי התנהגות הציבור, ודי לנו – יותר מדי – בכך שיציבות זו זועזעה באפריל על־ידי העלאת מסים ניכרת במיגזר המוניציפלי, ושוב במאי על ידי התייקרות דרסטית למדי של מצרכי המזון היסודיים.

ממילא ברור כי על הממשלה להימנע מהעלאת מחירי התחבורה הציבורית. הימנעות זו חשובה לא רק בגלל המדד, אלא משום שירידת המחירים של הדלק מצדיקה את הדבר, ונוסעי התחבורה הציבורית זכאים ליהנות ממנה – כשם שנהנים ממנה בעלי הרכב הפרטי. למעשה, יהיה זה אחד האבסורדים הבולטים אם בשעה שמוזילים את התחבורה הפרטית יעלו את המחירים של התחבורה הציבורית. צעד בלתי־הגיוני כזה יגרום לעיוות סוציאלי, למפגעים אקולוגיים, ומעל לכל לשיבושים בתחבורה, והוא בדיוק ההיפך ממה שדרוש עתה לכבישי הארץ ולהדבקת עריה.

הממשלה תיטיב לעשות אם לא תלך בדרך הקלה של ייקורים ופיחותים, אלא בדרך הקשה יותר של ריסון תקציבי ועידוד הייצור, תוך יציבות, ובכך תשמור על הישגים שהושגו, ותוסיף עליהם הישגים חדשים.

חור בהדחקה

מאת זאב סטרומינסקי

היה זה בבון, עשרת ימים לאחר אסון צ'רנוביל. הזמנתי כמה חברים לביתי. „תכין מילקשייק", ביקשה אחת המוזמנות יום לפני האירוע, אך מיד חזרה בה מבקשתה: „לא, בעצם אל תכין, הרי אסור לשתות חלב".

היא טעתה. הוועדה למניעת נזקי קרינה (שהיא, אגב, זעירה וקבועה ולא הוקמה לכבוד צ'רנוביל) הציעה באותו היום לאוכלוסית מערב־גרמניה שלא לשנות את אורח־חייה הרגיל – או הכמעט־רגיל. חלב, כך הודיעו השלטונות לאחר שהקרינה הגרעינית מאוקראינה הגיעה על כנפי הרוח לרפובליקה הפדראלית, אפשר לשתות, בתנאי שמדובר בחלב ממחלבות, הנמצא תחת פיקוח תמידי של מומחי קרינה. לילדים ולנשים בהריון הומלץ, עם זאת, להמנע כליל משתיית חלב, גם סוג כזה שאינו מזיק, כביכול.

ההשפעה הפוליטית בגרמניה של אסון האנרגיה הגרעינית, שיש לה מתנגדים רבים, יימשך ודאי עוד זמן רב בצלו של הכור ההרוס של צ'רנוביל. ויכוח זה, שעשוי להיות, כדרכם של דיונים פוליטיים, מופשט למדי, זכה בשבועיים הראשונים שלאחר אסון הכור להמחשה בחיי היום־יום של אירופה: הקרינה הגרעינית השפיעה על התנהגותם, אורח־מחשבתם ושגרת חייהם של אזרחים מן השורה. אפילו בגרמניה, הנמנית עם האזורים שנפגעו קל יחסית בנשורת הרדיואקטיבית, נקטו השלטונות שורה ארוכה של אמצעי בטיחות: איסור על שיווק סלט ותרד, הגבלות על שיווק חלב, איסור יבוא של תוצרת חקלאית טריה ממזרח אירופה, ביטול נסיעות וטיולים אל מעבר למסך הברזל, המלצה שלא להלך בגשם, לא לשבת על הדשא, להרחיק ילדים ממגרשי משחקים עירוניים, סגירת בריכות שחיה ועוד. האזרחים הוסיפו, על הצעדים הממלכתיים ועל המלצותיהם של השלטונות עוד צעדי זהירות, חלקם מיותרים, כגון הימנעות כוללת מאכילת ירקות, גם כאלה שמגודלים בחממות או שמיובאים מארצות לא־נגועות, וחליצת נעלים בכניסה לדירה, כדי שלא לזהם את השטיחים בנשורת גרעינית וכדומה.

צופי הטלוויזיה יכלו להתרשם מהתמונות שהציפו את המסך: מעברי־גבול שבהם מודדים את הרדיואקטיביות של מכוניות ממזרח אירופה, המבקשות להיכנס למערב־גרמניה, אנשים השוטפים ומקרצפים כלי־רכב מזוהמים, שדות־חסה מיותמים שנטשו האיכרים. יהיה אולי נכון לומר שאסון הכור בצ'רנוביל לא סיכן את העם הגרמני (כפי שסיכן את תושבי האיזור הסמוך לאסון), אך לימד אותו לחיות ומקדמה כשמעל ראשו מרחפת סכנה קטלנית, ולו רק קטלנית בפוטנציה.

אסון צ'רנוביל לימד את אירופה לקח חשוב: הדחקת הסכנה אינה מונעת את האסון. הפיצוץ בצ'רנוביל לא רק הרס את תחנת־הכוח, הוא גם סדק את חומת ההדחקה, שנועדה להסתיר את הסכנות הסביבתיות התמורות הכרוכות בניצול המרבי של משאבי הטבע, בתיעוש ובחימוש הגרעיני. בכך נגע פיצוץ הכור בלב־לבה של הציוויליזציה המודרנית, המבוססת במידה רבה על הדחקה. מי היה נוהג במכונית בלי פחד, אילו היה ער, כל שניה, לסכנת התאונות המלווה אותו תמיד? מי היה מדליק תנור חשמלי, אילו ידע שהחשמל המזין את ביתו בא מתחנת־כוח המזהמת את הסביבה והגוזלת אוויר לנשימה מהדורות הבאים עלי אדמות? מי היה פותח את המזגן אילו הבין, שהוא שואב כוחו מכור העלול להתפוצץ ולהשמיד את החיים בסביבתו?

יש הטוענים כי ההדחקה הנפשית של עידן התיעוש מוצאת גם ביטוי פיסי. החברה המתועשת מייצרת כמויות אדירות של פסולת הרסנית: רדיואקטיבית, רעילה, מזהמת את מאגרי המים, קוטלת יערות ועוד. תגובתה הקולקטיבית של החברה אינה, עם זאת, ויתור על חלק ממוצרי הצריכה או על חלק מתענוגות שעות הפנאי, אלא הסתרת הפסולת. כפי שהפרט מרחיק את תחושת הסכנה הסביבתית, כן מרחיקה החברה – פיסית – את הפסולת המסוכנת. בונים ארובות גבוהות יותר במפעלים כימיים, והן מפזרות את העשן הרעיל על פני שטח גדול יותר ומטשטשות בכך את עקבות הפגיעה בסביבה. מובילים פסולת גרעינית מארץ לארץ ומסתירים אותה במכרות־מלח נטושים. מתקינים מסננים טובים יותר, המקטינים את תכולת הרעלים באוויר ובמים, אך אינם מסלקים אותם. בסך־הכל יוצרת הטכנולוגיה החדישה לשמירת הסביבה תחושה של בטחון, אך אינה מסלקת את הסכנה כליל. אסון צ'רנוביל היה ההוכחה הברורה ביותר לכך.

התגובות, על־כל פנים בגרמניה, היו אופייניות: חלקן ביטוי לזעזוע אמיתי, וחלקן ביטוי המשך ההדחקה בדרכים חדשות. היו מומחים שהמליצו להנהיג בעולם כולו את תקנות הבטיחות הגרעינית המקובלות בגרמניה והידועות בקפדנותן. מתנגדי האנרגיה הגרעינית ציינו, כי גם אם כל הוראות הבטיחות יושמו בקפדנות, תישאר בעינה „שארית הסיכון", שאותה אין אפשרות לסלק.

דומה שפיתוח ענף האנרגיה האטומית בעולם יתעכב לאחר אסון צ'רנוביל, אך הסיבה תהיה טכנית בעיקרה. בסופו של דבר, ההדחקה תימשך כנראה. המרחיקים לא יוכלו עוד לטעון שלא ראו את הכתובת על הקיר.

תמונה קבוצתית עם מפלגה

מאת עליזה ולך

לפני כשנה פתחה המפלגה הליברלית במהלך מואץ למיזוג עם „חירות". וככה אנשים מרכזיים בשורותיה הודיעו, שלהדלונה תלך מפלגתם בלעדיהם. המפלגה הליברלית תתמוך ב„חירות", ועל חורבותיה יקימו הם את המפלגה הליברלית האמיתית, הודיעו. לא רק במפלגתם נדו להם על תמימותם ופקפקו בכנות כוונותיהם להפשיל שרוולים ולהשקיע מאמץ בייסוד מפלגה חדשה. המפלגה הליברלית עדיין מחכה, מושפלת ונלעגת, ש„חירות" תואיל בטובה לאשר את הסכם האיחוד בין שתי המפלגות, ואילו הנחשונים הפורשים מקיימים היום את ועידת הייסוד של המרכז הליברלי.

עד כה זוהה המרכז הליברלי עם הנבחרת שהקימה אותו: אריה דולצ'ין, שלמה להט (צ'יץ'), יצחק ברמן, יחזקאל הרמלך, אלי הללי, יחזקאל פלומין ויצחק כספי. לא במהרה ייפטרו גם מתווית הלוואי „פורשי המפלגה הליברלית", אף שכבר עכשיו, כחמישה חודשים אחרי שהודיעו על הקמת מפלגתם, תפח המחנה, שהם היו חלוציו, לכ־3,000 חברים רשומים, רבים מהם לאו דווקא אוהדי המפלגה הליברלית בעבר.

אל ועידתם מגיעים חברי הגרעין המייסד עם הצעה למצע, שאת עיקריו הם מרצים באסיפות לעשיית נפשות. שניים מהם – יו"ר המפלגה אריה דולצ'ין וראש הרשימה לכנסת צ'יץ' – עסקו בחודשים האחרונים גם בהתרמה, בארץ ובחו"ל, כדי להבטיח מימון להתארגנות המפלגתית ולפעילותה. בשביל הרמת המוראל הפנימי, בעיקר, מדברים במרכז הליברלי על פוטנציאל של עשרה מאנדטים בכנסת הבאה, אך כיוון שעדיין לא הוצבו על המפה, אין סקר שיאשש תחזית אופטימית זאת.

ראשי המרכז הליברלי אימצו לעצמם את הקביעה השאבלונית, שנשחקה בשנים האחרונות על־ידי מפלגות מספר, בינהן ד"ש הזכורה לרע בדיעבד, על אכזבתו של ציבור הבוחרים משני הגושים הגדולים בפוליטיקה הישראלית ועל זכות הקיום של מפלגת מרכז. כדי לשמוע הנמקות טובות יותר התבקש ראש עיריית תל־אביב, צ'יץ' – במידה רבה חריג בסגנונו בנוף הפוליטי ובלי ספק מועמד כריזמטי, בעל מקדם אמינות גבוה גם ברמה הלאומית – לפרט את עיקרי דרשתו באסיפות שבהן השתתף.

„אני בא ומסביר שלמפלגה הליברלית יש בעיה, בעצם מאז הסכם גח"ל ב־1965", אומר צ'יץ'. „בהדרגה ובשיטתיות איבדו הנבחרים של המפלגה הליברלית כל מגע עם הבוחרים. המפלגה הליברלית נהפכה למפלגה אינטרסנטית לכסאות בכנסת, למקומות בעיריות, בדירקטוריונים, בג'ובים ובשליחויות בחו"ל וכל מיני פאטנטים

„אני משוגע, אבל לא אידיוט, ואני לא מוכר את מדינת ישראל אבל מציע – מראש – שטחים תמורת שלום" – צ'יץ' על צ'יץ' ועל המרכז הליברלי

כאלה. חוץ מאשר אידיאולוגיה יש במפלגה הליברלית כל מה שמפלגה יכולה לתת במובן השלילי ביותר. במושב השני של הוועידה, ביוני שעבר, היא הגיעה לשיא הגיון כשהצביעה קודם־כל איך להתאחד עם „חירות" (ובמתכונת מודעי או במתכונת ניסים – ע.ו.) ורק אחר־כך האם להתאחד.

„אני מסביר מדוע אנחנו, קבוצת חברים, איננו הולכים עם ,חירות'. הנושא הדומיננטי אצלנו הוא הנושא הכלכלי ובמסגרתו אנחנו מאמינים, שמדינת ישראל צריכה להיות מדינה בריאה ובה חברה בריאה, שתבנה את עצמה על מערכת כלכלית אנושית: להפסיק את המיסוי המטורף הזה ואת המנגנונים הפראזיטיים האלה. במסגרת ההיבט המדיני אני אומר למאזינים: אנחנו לא יונים ואני לא אש"פיסט, כמו שמנסים לתאר אותי. אני משוגע, אבל לא אידיוט ואני לא מוכר את מדינת ישראל, אבל אנחנו מציעים מראש, שבמשא־ומתן אנחנו פארטנרים לתת שטחים תמורת שלום. במסגרת הנושא המדיני אני מסביר גם את הבעיה הדמוגראפית ואת המשמעות של היותנו מדינה יהודית. עוד אני מסביר את הנושא של משטר נשיאותי ואת הפרק של דת ומדינה.

„עד כאן הפרוגראמה, ואז אני אומר: אני הרי יודע מה השאלות הבאות – במה אתם יותר טובים מד"ש? מדוע לא ניסיתם לעשות סדר מבפנים? – הערובה לכך שאנחנו נהיה אחרים מד"ש או ,יהד' היא, שלכל אחד מהחברים הראשיים של המפלגה הזאת יש כל ההנאות, כביכול, שקריירה פוליטית יכולה לתת. אותנו אי־אפשר לקנות בנזיד עדשים. נלך עם מי שיכבד חלק מהעקרונות שלנו, ולא־נלך לאופוזיציה. אנחנו לא בונים מפלגה לבחירות אלא מפלגה לדורות. בתשובה על השאלה של סדר מבפנים אני מסביר, שבשיטת הבחירות הנהוגה בישראל, שהיא שיטה מנוונת, שבה לא בוחרים אנשים אלא רשימות ומפלגות, אי־אפשר לשנות מבפנים סוף דבר.

„הדבר האחרון שאני אומר להם הוא שאנחנו קבוצת חברים, אבל לפחות על עצמי אני יכול להעיד, שעד היום ב־59 שנות חיי לא הייתי שותף לשום דבר שנכשל. אני יודע שמי שלמד את תורת ההסתברות יאמר: ,אדוני הגיע הזמן'. אבל יש עוד אפשרות, שלא."

הקלף החזק של מקימי המרכז הליבראלי הוא ההישגיות האישית, במיוחד זו של ראשי הערים שביניהם, שהגיעו לאן שהגיעו בבחירות אישיות. עם זאת, כיוון שהם אישי ציבור מוכרים, דבקו בהם, מטבע הפעילות הציבורית, גם מומים אלה ואחרים. „כפרטים יש לכל אחד מאיתנו, מי יותר ומי פחות, כמו לכל איש ציבור, איזשהו אלמנט שמדבר נגדו", מסכים צ'יץ' בדוגריות האופיינית לו, „אבל בסך־הכל נדמה לי שאנחנו קבוצה סימפאטית וצריך להסתכל עלינו כעל תמונה קבוצתית ולא כעל תמונת פספורט".

קבוצה סימפאטית בעלת „רוף תמים של אידיאולוגיה", כהגדרת צ'יץ', שתווי־ההיכר שלה, בינתיים, סובלים מחוסר מיתאם עם היבטים מסויימים המכתיבים בשנים האחרונות, במידה רבה, את דפוסי הצבעתם של הבוחרים. צ'יץ' יכול להצהיר „אנחנו לא מפלגה של קפיטאליסטים תל־אביביים, אשכנזים: מפלגה שבנויה על תרבות כזאת לא צריך לבחור בה". אבל לפי שעה איש העדות הבולט ביותר במרכז הליבראלי הוא אלי הללי, ראש עיריית דימונה, וקשה לדמיין את הזדהותם של המוני יוצאי צפון־אפריקה איתו.

ראשי המרכז הליבראלי מדברים כבר בנקודת הזינוק שלהם על המאמצים שיעשו מיד אחרי ועידתם לכונן מערך לבחירות עם מפלגות קרובות לשלום, כמו „שינוי" ול"ע, אם הם אינם מוציאים מכלל אפשרות שיתמודדו על קולות הבוחרים גם בגפם. „יכולות להיווצר בעיות פרסטיז'ה מאוד של מקום ברשימה, למשל", מדגים צ'יץ' את נקודות החיכוך האפשריות. „במידה שהדבר יהיה תלוי בי, אמנון רובינשטיין יהיה מס' 1 ברשימה משותפת עם ,שינוי'. אני אמרתי לחברים שלי. אף שהם אינם אוהבים שאני אומר זאת, שיציבו אותי במקום 8 ברשימה ואני אעבוד וארוץ ואקים מהומות כאילו אני מס' 1. אני גם אמרתי בגלוי שאני בעד ,שינוי' ומעריך כאחד את אמנון רובינשטיין, אבל לא ארצה ללכת ברשימה אחת עם מרדכי וירשובסקי, חד וחלק".

בינתיים צריכים ראשי המרכז הליבראלי להיזהר מפני טרמפיסטים, הקופצים על כל עגלה פוליטית בתחנתה הראשונה, ובתחנתה האחרונה המוסכות בידיהם. „נשתדל למנוע את התופעה הזאת, כי אנחנו מודעים לה וחוששים מפניה", מדגיש צ'יץ'. „לא נהיה קרש־קפיצה לכל מיני נוכלים, שיטלו מאיתנו בכל מיני פאטנטים את האמינות שאנחנו רכשנו. מראש דחינו כל מיני פוליטיקאים מתוסכלים. הקבוצה שלנו היא קבוצה הגונה אבל לא קבוצה תמימה".

„סוריה הגדולה", אינטרס בסיסי וקבוע

מאת אורי שחר

סוריה מנסה להזעיק את דעת־הקהל העולמית נגד מזימה ישראלית־אמריקאית לתקוף אותה. אינני חושב שסוריה באמת מפחדת מהתקפה כזאת.

גורמים בכירים מאד בישראל העריכו, כי בגלל מצבה הכלכלי הירוד של סוריה וגילויי ההתרנות הפנימית בה לא תפרוץ מלחמה בקרוב. לדעתי, לא הגורם הכלכלי ולא בעיות בטחון־הפנים הם שיכריעו בשיקוליה של סוריה אם להסתכן או לא להסתכן בעימות צבאי עם ישראל. צירוף שתי ההנחות יחדיו – כאילו סוריה פוחדת, וכאילו בגלל מצבה הכלכלי לא תצא למלחמה – הוא דבר מסוכן, כי הוא מכרסם בהערכת משקלו של האיום הסורי.

אין להניח כי אסד, לאחר חשיפת מעורבותה של סוריה בנסיון החבלה במטוס „אל־על", פוחד ממלחמה. הראיה: סוריה נתנה הנחיה לבצע את הפעולה אחרי שרייגן הזהיר בפומבי, כי ארה"ב תפגע בנותני חסות לטרור. סוריה ודאי הביאה בחשבון שהיא עלולה להיחשף, ושאם יתפוצץ הג'מבו, על מאות נוסעיו, יממש רייגן את איומו. סוריה ודאי גם הביאה בחשבון תגובה ישראלית, (הרי ישראל הכריזה פעמים רבות כי סוריה מעודדת טרור ונותנת חסות לפעיליו), אך כששקלה את הסיכויים לעומת הסיכונים העדיפה סוריה להסתכן. היא עשתה זאת בעיתוי הגרוע ביותר מבחינתה, לאור המצב הבין־לאומי ושותפות האינטרס הישראלי־אמריקאי בפעולה נגד הטרור והקשורים בו.

מדוע הסתכנה סוריה עד כדי כך? לדעתי, בראש וראשונה משום שההנחה שלה היתה, כי כל עוד הברירה בידי ישראל להמנע מהתמודדות ישירה איתה, היא תעדיף ברירה זאת. העדפה זו באה לביטוי בפעולות ישראל נגד מחבלים בלבד ולא נגד מפעיליהם, וכן באי־עשיית מעשה צבאי לסילוק הטילים שהחדירו הסורים בזמנם ללבנון ואחר־כך לגבול סוריה־לבנון.

שנית, סוריה יודעת שהאפשרות שמעורבותה בפיגועי טרור באירופה תיחשף היא קלושה, כיוון שמעורבויות קודמות שלה לא נחשפו. גם באותן מת־מעט שנחשפו, יצאה פטורה בלא כלום.

שלישית, לאמריקאים קוסם הפתיון של גריפת הצלחות ראוותניות בלוב: רייגן מבין את ההבדל בין יכולת הפעולה שלו נגד לוב ליכולת פעולתו נגד סוריה. הסורים מעריכים, כי כשם שלוב הוענשה על הפיצוץ בדיסקוטק בברלין (ואף־כי לאחרונה הוכח כי סוריה עמדה מאחורי הפיגוע), כן תוסיף ארה"ב להכות בלוב, ואילו ישראל – אליבא דסוריה – תתחמק מלהכות בדמשק ובמקום זה תבצע פעולה ראוותנית ורחבת־היקף נגד אירגוני הטרור הפלשתינאים.

רביעית, הסורים מניחים במידה רבה של צדק, שרייגן מבין כי ברה"מ לא תסבול

כאשר סוריה, לאחר הערכת יחסי הכוחות הצבאיים, תעריך שהמצב המדיני מאפשר לה להשיג את מטרותיה על־ידי הפעלת כוחה הצבאי, היא תעשה זאת

פעולות צבאיות אמריקאיות בסוריה, בעיקר לא אחרי שהתברר כי זנחה לכאורה את הגנת לוב. הוא מבין, שאם יפעל – ייגזק, כי כל הקצנה ביחסיו עם ברה"מ תשרת את האינטרס הסורי ותהדק את הגיבוי הסובייטי לסוריה. אשר לסוריה, היא מבינה שבעיני ברה"מ היא נחשבת המשענת הרצינית היחידה במזרח־התיכון. כיוון שברה"מ נדחקה לפינה, עקב עמידתה מהצד בעניין לוב, סוריה רואה הזדמנות לסחוט ממנה סיוע צבאי בנשק חדיש, שטרם הוסכם להעניקו – טילי קרקע־קרקע וטילי קרקע־אוויר משופרים: להקדים אספקת מטוסי מיג־29, כדי לצמצם את עליונות חיל האוויר הישראלי ולסייע בהתמודדות אווירית, שאולי תתרחש בעקבות פעולה צבאית אמריקאית. זאת גם ההזדמנות של סוריה לסחוט מברה"מ סיוע כלכלי.

תכסיסית, ישראל מתנגדת למלחמת התשה ולמלחמה כוללת, לכן היא במילכוד בעיני הסורים. אם לא תגיב על פיגוע בג'מבו, זה יהיה סימן לחולשתה הצבאית והמדינית ואות לסוריה לשקול ביתר רצינות מלחמת התשה. אם ישראל כן תגיב, הכפתה למידת ההסלמה יהיה בידי הסורים ובכל מקרה ישרת העניין את הכוונה הסורית והסובייטית לכפות הסדר על־ידי ועידה בין־לאומית, שברה"מ וסוריה שותפות פעילות בה.

בכל אחת מהאפשרויות הללו, הפעולה הסורית עשויה להשתלם. הלקח הסורי ממלחמת של"ג הוא, כי לכוחות היבשה שלה יש יכולת עמידה וכי ישראל רגישה ביותר לאבידות.

ועוד: סוריה הביאה בחשבון שהפלת הג'מבו תהרוס את תהליך השלום הישראלי־ירדני. חוסיין לא יגיע להסדר בלי אש"ף, אך אש"ף, אם יוכה קשות על־ידי ישראל, לא ירצה להצטרף לחוסיין ולמו"מ עם ישראל. בגלל ההקצנה בין ישראל לאש"ף יתחזק מעמדו של אש"ף בשטחים, על חשבון מעמדו המתחזק של חוסיין שם. הטרור בשטחים יתגבר, בגלל העידוד הרב ששאבו הגורמים הרדיקאליים מהפעולה הראוותנית כל־כך – פיצוץ הג'מבו.

הפלת הג'מבו אמורה היתה גם להחליש את מעמדו של ראש ממשלת ישראל. פגיעה בתהליך השלום היא גם פגיעה אישית בו ובמדיניות דרכו, ותרומה להנצחת הסכסוך, מה שמשרת את סוריה, על־פי תפיסתה.

הסורים הביאו בחשבון שמהומה חיצונית תסיט את דעת־הקהל בארצם מבעיות הפנים אל האויב החיצוני. אם אסד באמת מפחד ממלחמה, הוא יכול ליזום מעשים להרפיית המתח. האקט הברור ביותר, למשל, יכול להיות סילוק הטילים שהציב לפני חודשים מספר על גבול סוריה־לבנון. מעשה כזה היה מתפרש בישראל כמחווה, והאיום שכביכול קיים על סוריה היה מוסר באחת. אך אסד אינו עושה זאת וגם אינו מטיל הגבלות על טרוריסטים פלשתינאים ואחרים הפועלים משטחו ובמצוותו נגד ישראל בלבנון. פירוש הדבר, שאין הוא מפחד ממלחמה ואולי אף מחפש תואנה לפתיחתה.

מי שסובר שהעניין הכלכלי והפנימי דומינאנטי בשיקוליה של סוריה, צריך לבסס את טיעונו לא רק על עובדות עכשוויות אלא גם על הנסיון ההיסטורי.

הנסיון ההיסטורי במזרח־התיכון מלמד, שכל המלחמות כאן פרצו בגלל שיקולים מדיניים והערכה זו או אחרת של יחסי הכוחות הצבאיים. זה נכון הן לגבי ישראל והן לגבי מדינות ערב. האם נפתחה מלחמה אחת כשבמצרים ובסוריה שררו רגיעה פנימית מוחלטת ושפע כלכלי? הנסיון ההיסטורי העולמי מלמד, שרוב המלחמות – פרט למלחמות דת או מלחמת שחרור לאומי – פרצו דווקא משום שהפותחים בהן רצו לשפר את מצבם הפנימי והכלכלי ולא רק את מצבם החיצוני והבין־לאומי. הפותחים במלחמות – או הגורמים לפריצתן – סברו שמצבם הפנימי והכלכלי ישתפר אם יוסר מעל ארצם האיום החיצוני או אם ישתלטו על נכסים ומקורות עושר של מדינות אחרות. זה מקורן של רוב מלחמות־ההתפשטות. הלא ההתפשטות היא מניע מוצהר של סוריה מאז ומתמיד.

ההחלטה אם לפתוח במלחמה ובאיזה עיתוי נובעת תמיד מצירוף של מרכיבים. אבל הדומינאנטיים שבהם הם המדיניים והצבאיים. כאשר סוריה, לאחר הערכת יחסי הכוחות הצבאיים, תעריך שהמצב המדיני מאפשר לה – במחיר שהיא מוכנה לשאת בו – להשיג את מטרותיה המדיניות על־ידי הפעלת כוחה הצבאי, היא תעשה זאת.

אינני טוען שסוריה עומדת לפתוח במלחמה. אני רק טוען שלא מצבה הכלכלי הוא שיכריע בעניין.

ישראל צריכה לתת דעתה כל העת על איום הנובע מהאינטרס הסורי הבסיסי והקבוע – „סוריה הגדולה", שתנסה לגמד את ישראל ואף להשמידה. לשם כך על ישראל לקיים עוצמה היכולה לסכל את הכוונה הסורית, אפילו תטעה בפירושה ותופתע כליל.

מרוב טבחים יקדיח התבשיל

מאת אהרן שמי

אתה יכול להשוות את כמות הטבחים של האוגדונרים בצה"ל למספר הטבחים בצבא הלבנוני? ההבדל בלבד היה מעורר אימה

כל מי שמנסה לבחון באופן אובייקטיבי את הקשר בין הציוד ואמצעי הלחימה שעמדו לרשות צה"ל לאורך השנים ובין הצלחתו בקרבות, מבחין מיד בחוסר ההגיון המדהים המונח לכאורה בין שני מאפיינים אלה.

נחלת ההיסטוריה היא וגם גאות האומה ונר לרגלי היסטוריוניה, כמה דל היה ציודו של צה"ל בהשוואה למדינות ערב במלחמת השחרור וכמה אדיר היה אז הנצחון. ומעבר מזה, כמה עשיר ומצוייד יצא צה"ל למלחמת לבנון וכמה גדול מפח־הנפש כשאתה בא לסכם הישגיה של מלחמה אומללה זו.

ואז, ברגע של אמת, אתה אומר לעצמך שבטח יש איזה הגיון שנעלם ממך מן הרגע הראשון, הגיון שלפי החוקים שלו, יכול היה צה"ל, ללא נשק ולוחמים מאומנים, לנצח במלחמת השחרור ואילו אותו צה"ל, כשהוא עשיר ומצוייד, יוצא ממלחמת לבנון כשאזניו מקוספות.

בחיפוש אחרי אותו הגיון ובחקירה מעמיקה של גורמים ונסיבות נדמה שנמצא סוף־סוף המפתח שלפיו מתנהגת כל המערכת, בעקביות, לאורך כל שנות מלחמתו של צה"ל בצבאות ערב. הקושי במציאתו של מפתח זה נעוץ בכך שכל הזמן חיפשנו במקום הלא־נכון. נעלמה מאתנו העובדה הפשוטה, אם כי המתמיהה משהו, שעצמתן של הצבאות שבהם מדובר לא נמדדת, כמו שטבעי היה לחשוב, בריבויו של מרכיב מסוים במערכת אלא דווקא להיפך: העצמה נקבעת על־ידי מיעוטו של אותו מרכיב או, וזה הכי טוב, חסרונו המוחלט. הנוסחה שנמצאה היא גאונית בפשטותה. בכל המלחמות שניטשו עד היום הזה בינינו לבין מדינות ערב ניצח תמיד אותו צבא שהיה לו פחות, ואני מדגיש – פחות טבחים של מפקדי אוגדונריים. מדהים, אני יודע, אבל בואו ונבדוק את אמיתותה של נוסחה זו מלחמה אחרי מלחמה.

במלחמת השחרור לא היה בצה"ל אף טבח אחד של אוגדונר: נו היתר, כמו שאומרים, זה היסטוריה. על נצחון כזה לא חזר צה"ל מאז אותם ימים. הלאה? מלחמת סיני. גם אם פה ושם כבר היה איזה טבח או שניים, עדיין אי אפשר להשוות מספר זה למספר הטבחים של אוגדונרים בצבא המצרי וכיוון שכבר היו אז בצה"ל גם טנקים וגם חיל־אוויר – צה"ל ניצח אמנם, אבל פה ושם היו גם כמה פאשלות שבישרו את העתיד.

נלך הלאה. מלחמת ששת הימים. יש כבר כמה וכמה טבחים של אוגדונרים בצה"ל, אבל המספר בטל בששים לעומת כל טבחי מפקדי האוגדות של כל צבאות ערב וההפרש המספרי הזה בלבד מאפשר עדיין לצה"ל נצחון מפואר ואלבומי מלחמה בלתי נשכחים אבל...

וכאן אנו מגיעים למלחמות ההתשה ולמלחמת יום הכיפורים. נו, למה אתה יכול לצפות כאשר מספר הטבחים משתווה פחות או יותר בסדר הכמות של שני הצבאות? ובהתאם לנוסחה, התוצאה היא תיקו, גם במלחמה וגם בכל מה שנקרא כוח ההרתעה של צה"ל.

וכך אנו מגיעים למלחמת לבנון. אתה יכול להשוות את כמות הטבחים של האוגדונרים בצה"ל למספר הטבחים בצבא הלבנוני? ההבדל בלבד היה מעורר אימה. וכן גם תוצאות המלחמה הבלתי נמנעות.

סיכום: הנוסחה האומרת שבמלחמות בינינו לבין ארצות ערב ניצח תמיד אותו צבא שהיו לו פחות טבחים של אוגדונרים, נבדקה, אומתה ונמצאה נכונה.

אמת, ישנה דעה אחרת שהיא גם די נפוצה פה ושם הטוענת שצה"ל ניצח ב־48' כיוון שאז כל מם פא היה מסוגל להיות רמטכ"ל (ורפול למשל) ואילו במלחמת לבנון צה"ל הפסיד מפני שהרמטכ"ל היה מסוגל להיות מם־פא (ורפול למשל) אבל זו דעה שטחית ופשטנית, שלא תעמוד בפני מחקר מעמיק ויסודי.

האצילות מחייבת

מאת יהודה גוטהלף

עם ישראל נצטווה להיות עם סגולה; הוא לא נתברך בזכויות יתרות

תחושת חג העצמאות בציבור פוחתת והולכת ברבות שנות קיומה של מדינת ישראל. למעשה, היא צריכה היתה להתמשך יותר ויותר – עם העמקת הנסיון והלקח ההיסטורי של עמנו בעבר והצפיה המפוכחת לעתיד לבוא. ייתכן, כי אשמת הוותיקים היא שלא הצליחו להנחיל לדור־ההמשך את עצמת החוויה שלהם: את חשיבות המהפכה שהתחוללה בחיי העם עם המעבר מחיי התלות בגולה, ואף מימי השעבוד־למחצה בארץ (ולא רק בתקופה העותומנית, אלא גם ב„חסות" המנדט הבריטי) – לחיי חופש ועצמאות במדינה היהודית. החסר הזה לא נתמלא על־ידי מערכת החינוך, שחניכיה ורוב מוריה כבר נולדו בישראל, ומדינת ישראל היתה להם כחזיון נתון ומובן מאליו.

ברם, אין ישראל, כעם וכמדינה, ככל הלאומים היושבים בטח בארצותיהם. עדיין לפנינו המשימה של קיבוץ הגלויות והבטחת עתידה של המדינה, שאויביה רבים מספור.

זכינו לטריטוריה משלנו. וכידוע, רואים סוציולוגים ומדינאים במסגרת הטריטוריאלית מרכיב ראשון במעלה בהגדרתה של אומה. אולם לגבינו נודעת חשיבות יתרה לתובנה של המסגרת הטריטוריאלית, שבלעדיו שום מסגרת – ותהיה ככל שתורחב – לא תתקיים.

היו בין אבות הציונות (למשל, נורדאו) שטענו, כי ייסודה של מדינה יהודית אינו מותנה בשום סייג או צידוק, כי העם היהודי זכאי, ככל עם אחר, למדינה משלו. היה אף המשך ליצני להשקפה זו: כאשר הופיעו גנבים, זונות ועוד בחוצות הארץ, היו שאמרו: סוף־סוף יש לנו מדינה נורמלית, ככל הגויים.

לעומת השקפה זו היתה בציונות אסכולה אחרת (מימי משה הס, הרצל, סירקין ועוד), שכרכה את כינונה של המדינה עם תקומה לאומית, תמורה חברתית, התעלות רוחנית. זו היתה תפיסתו של אדריכל המדינה, ד. בן־גוריון, שחזר וטען, כי מדינת היהודים לא תתקיים אלא אם תהיה כראוי לעם סגולה.

לאחרונה תמצא אנשי ימין, קנאים לאומניים, המסתייגים ב„יפה־נפש", מהתביעות הייחודיות הכופנות לישראל. לדעתם, זכותנו לנהוג ביד קשה ובזרוע נטויה, להשיב לאויבים כגמולם וכד'. מאידך גיסא, יש בעלי השקפות ליברליות, יוניות וכד' השוללים אף הם את התפיסה הייחודית של עם ישראל. מטיפים ל„נורמליזציה", ומוסיפים: מי יתן ונהיה ככל הגויים. לדידי, מוטב לחזור ולהטעים את התזה של ד. בן־גוריון בדבר הקשר המהותי בין קיומנו הממלכתי ועקרון „עם סגולה".

מדינת ישראל קמה בימי שקיעת הקולוניאליזם בעולם; ובצד זכויותינו ההיסטוריות לארץ־ישראל, קיימת העובדה, כי בינתיים השתקע בארץ זו עם אחר, שאין להתעלם ממנו. ספק אם ישראל תזכה לאהדתן של אומות העולם, אם יראו בתקומתה ספיח של קולוניאליזם, ולא מימוש זכותנו ההיסטורית־המקודשת, לשוב לארצנו על מנת לקיים את חזון הנביאים, שביקשו לראותנו כעם סגולה בפועל.

היו הוגי־דעות (יהודים ולא־יהודים) שסברו, כי ממלכתיות יהודית עלולה לבטל את המורשה הרוחנית של היהדות. אולם הציונים השיבו ואמרו, כי לא נוכל לקיים עוד לאורך ימים מורשה לאומית־רוחנית בפזורה. גם „עם סגולה" זקוק למדינה. לא נוכל למלא יעודנו בתפוצות, כי חכמת המסכן בזויה.

לא רק בגלל מה שיחשבו ויאמרו הגויים אנו זקוקים לצידוק שאיפתנו להיות ל„עם סגולה", אלא כדי לשים ולעשות בתפוצות את התנועה לשיבת ציון; כדי לבלום את מגמת הירידה של בני הארץ, החסרים את התודעה של היעוד, שקיימה את היהדות בדורות שעברו, ולא יבטחו עתידה של תודעה זו בלי מדינה יהודית, חזקה די הצורך וגם ראויה לשמה.

★

אין לזהות בשום פנים את תודעת הייעוד היהודי עם „גזענות"; ויש לתמוה על ההוססים לגבי גינוי הגזענות, העלול כביכול להטיל צל על הדבקות בייחודה של היהדות.

עם ישראל נצטווה להיות עם סגולה: הוא לא נתברך בזכויות יתרות, כפי שתבעו לעצמם גזעים „עליונים" לעומת „הנחותים" מהם, אלא בחובות נוספות, כלשון עמוס (ג, ב): „רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה: על כן אפקוד עליכם את כל עוונותיכם".

הגזענות הנאצית לא רק שללה את היהדות, אלא ביקשה למחות אותה ולהשמיד את כל היהודים. בשיחותיו עם ראושנינג ציין היטלר, כי היהדות הטילה מום כפול באנושות – על־ידי ברית מילה והשלת המצפון, ועל כן בדין שתיעקר מהשורש. לא כן ייחודיות עם ישראל. בקרב חז"ל (משמעיה ואבטליון ואילך) היו גרים מפורסמים. ור' מאיר אומר: „מניין שאפילו גוי ועוסק בתורה שהוא ככוהן גדול? תלמוד לומר: אשר יעשה אותם האדם וחי בהם – כוהנים, לויים וישראלים לא נאמר, אלא האדם, הא למדת שאפילו נכרי ועוסק בתורה הרי הוא ככוהן גדול".

★

יש רואים משום פסול בתודעת הייעוד הלאומי בעיקרא. אין זו דעתם של כל הוגי הדעות, שטיפחו רעיון זה. אמנם הפילוסוף הגרמני הנודע הגל ראה את יעוד ההיסטוריה מתגלגל מאומה לאומה, הנושאת ברמה את הדגל בתקופה מסויימת והיא חלוצת האנושות (בזמנו, גרמניה), ובגמר שליחותה של האומה הגדולה, תועבר השליחות לעם אחר, שהגיע תורו לצעוד בראש. אולם היו הוגי־דעות אחרים (רוסו, הרדר ועוד), שאמרו כי לכל אומה יש יעוד משלה. „בלי יעודה – חדל הלאום, כשם שאין הוא יכול להתקיים בלי אמנה חברתית, בלי אחדות החוקה המדינית" (מאציני).

בעקבותיהם יורשה לנו לומר, כי אין משום לאומנות או גזענות בהכרת היעוד של האומה היהודית, שעיקריה אמונת־הייחוד (המונותאיזם), ובצדה מוסר הנביאים והרעיון המשיחי, שנסתלף לא פעם במשיחיות שקר, אך היה גם מקור השראה לרעיון הקידמה האנושית.

האנטישמיות, שיש מייחסים לה את סוד קיומנו, לא נבעה משנאה בעלמא, שרחשו הגויים ליהודים: מקורה נעוץ בדבקותם של בני ישראל ביעודם הנ"ל. עד היום היא מרגיזה, כנראה לא רק את גויי ארצות הריאקציה אלא גם „מהפכנים", שסטו מדרך ההגינות ואינם יכולים לשאת את היהדות כמזכרת עוון.

הברירה שלפנינו – לקיים את יעודנו במדינה משלנו, או להמשיך קיומנו בפזורה, לבורות־רוחם של הגויים שבקרבם נשב. פעם בפעם מזכירים את תחזיתו „המוסעית" של

(המשך בעמ' 8)

מכתבים למערכת דבר

מכתב גלוי ל„גוש אמונים"

שלום לכם עו"ד אליקים העצני, שלום ואף ועותניאל שנלר. אני מקווה שעדיין יכול אני לומר לכם שלום, אף שדעותי הפוליטיות הן אלו של תנועת „שלום עכשיו", בדומה לרבבות ישראלים אחרים ההושבים ומרגישים עצמם אזרחים טובים, לא פחות מכם, על כל הכרוך בכך.

נדמה לי כי טעיתם בזיהוי האויב. התבטאותכם כפי שהתפרסמה במקומון „כל העיר" (18.4.86) תורמת להתפרצותה של מלחמת־אחים, ועלולה לגרום לאבדן משותף לכולנו – אנשי „גוש אמונים" ו„שלום עכשיו" כאחד. („ובפעם הבאה יהיו אמבולנסים מלאים בגופות של יהודים"). האם אלו מילים היוצאות מתוכנו אנו? הרי ברור לכולנו מי יהיה זה אשר ירוויח מחזון אפוקליפטי זה: בוודאי לא אנחנו. ובמלה זו כולל אני אתכם, אותי ואת בית ישראל כולו.

ברצוני להפנות אליכם מספר שאלות ברוח טובה וקונסטרוקטיבית. דעו לכם כי איני מתווכח עם נקודת המוצא הדתית־היסטורית שלכם. הוויכוח שלי נסב על ההשלכות של דרככם, ההופכות את ישראל למדינה דו־לאומית, כבר לא מדינה יהודית כי אם מדינה המתדרכה לדרום־אפריקה או רודזיה, מדינה בה „הדמוקרטיה ניתנת ליהודים בלבד". אולם, אינני כותב לכם על־מנת לעשות תעמולה לדעותיה של „שלום עכשיו", כי אם לבקש תשובות למספר שאלות:

באיזו זכות טוענים אתם למונופול על ערכי הלאום? היכן נאמר שמי שמוכן לוותר על שטחים מן הארץ ולדבר עם האוייב הוא פחות ציוני ופטריוטי מן המתנחל בהן? ושהרי אם לא נדבר עם האוייב עם מי כן נדבר? עם חברינו? אע"פ הוא אויבנו ועל־מנת להביא לשינוי כלשהו במצב הנוכחי נצטרך אם נרצה או לא לדבר דווקא עמו!).

עליתי מארגנטינה לפני 7 שנים, שירתי בצה"ל. אני עובד ולומד. נכונותי לחתור לשלום, האם היא זו ההופכת אותי לפושע ולבוגד?

טוענים אתם כי חברון היא חלק בלתי־נפרד מא"י, וכי באחד הימים צריכה היא להפוך לחלק אינטגרלי ממדינת־ישראל. אם כך, באיזו זכות רציתם אתם למנוע מקבוצת ישראלים לבקר שם? באיזו זכות רשאים אתם למנוע מעבר בכבישים? ומדוע מסתובבים אתם בחברון „ביתכם" חמושים ברובים?

האם הדת והאמונה בא"י השלמה מצוות על רצח יהודים וערבים בשל דעותיהם הפוליטיות? הן התבטאותכם האחרונה והן תופעת המחתרת הן אלו המעוררות אצלי שאלה זו.

הכוונות לחלק את הארץ, על־מנת לשמור על מסגרת יהודית־לאומית – האם היא זו ההופכת אותי אנטישמי וגזעני או שוו הכוונות לשמור על שלמות הארץ בכל מחיר, תוך עריכת „טרנספר" (TRANSFER) של 500,000 אזרחים, והחלת 'חוקי נירנברג' על האוכלוסיה הערבית?

האם מודעים אתם למחיר הכלכלי, החברתי והאנושי שמשלם צה"ל על תיפקודו כצבא כיבוש ושיטור ביו"ש? האם האלוף ברק צריך לשמש כשוטר תנועה? והאם בכך ייעודו של צבא ההגנה לישראל?

מעוניינים אתם להחיל את החוק הישראלי ביו"ש, אך אינכם מוכנים בינתיים לקבל את נציגותו של החוק (קרי, הצבא) שם, ולהישמע להוראותיו. האם דעותיכם מקומן מעל לחוק? האם תפתחו במלחמת־אזרחים אם כנסת ישראל תחליט על החזרת שטחים תמורת שלום? עותניאל שנלר הכריז בזמנו ב'צוותא' כי במצב שכזה יקבל את דין שלטון־החוק. האם הוא חוזר בו?

בעלת־הברית של דעותיכם בדבר הנאמנות על 'הארץ השלמה' מן העבר השני של המתרס היא 'חזית הסירוב' הערבית. זו מקבלת עידוד מן הקיצוניות שלכם, כאשר חוסר הנכונות להידברות ולפשרה רק מרחיק את האפשרות לפתרון של שלום. האם אתם מודעים לכך?

לטענתכם, הורסת „שלום עכשיו" את מרקם היחסים ביניכם לערביי חברון. מתקשה אני לראות ב„מרקם" זה מצב נורמלי. רואה אני לפני מרקם יחסים המתקיים בין רוכב לסוסו, דו־קיום מהסוג הקולוניאלי בו זכויות התושבים השונים אינן שוות. 'דו־קיום' המלווה בשנאה ובמתח, המתגברים עם הזמן ויוצרים חבית חומר נפץ שנשכיל לנטרל, לפני שיהיה מאוחר מדי. האם למצב זה קוראים אתם באמת דו־קיום?

אריה קצוביץ
ירושלים

תהילה חברונית

חמישה שלמי תהילה הציב יצחק בדנר לאורך מאמרו „ויא דולורוזה חברונית" („דבר" 29.4) לשלושת חברי הכנסת מר"ץ יוסי שריד, רן כהן ומרדכי בר־און. מכיוון שהמאמר קשור במאורע ציבורי בין שני מחנות יריבים, והשנים הבאות לפנינו יגידו מי מהם הצודק מבחינה היסטורית, על כן מצאתי לנחוץ להוציא קטעים מגוף המאמר ואני קורא להם שלמי תהילה כי לדעתי יש רשות לכל אוהד להלל ולשבח את שולחי מחנהו אבל אסור להפריז (אם הוא אפילו סופר ועתונאי טוב) למען הטעם הטוב, למען הערכה אובייקטיבית של המאורע אפילו החשוב ביותר בעיניו.

• „עלינו מישראל הישנה והטובה להודות לח"כים יוסי שריד, רן כהן ומרדכי בר־און מר"ץ שהעזו וירדו שמה למעמקי הגלות החוגגת".

• „על אחת כמה וכמה צריכים אנו להודות להם שבפעם השניה בתוך פחות משבועיים, הם כמעט שמים את נפשם בכפם ועושים שוב את אותה ויא דולורוזה חברונית, יורקי שנאה וחובבי אליטות".

• אז טוב שעדיין יש כוח בשריד, בכהן, ובבר־און. בנים חכמים, לעשות זאת בעדנו. מנואצים, שנואים, מלוגלגים הם עוברים בין חוגגי הגאולה הכוזבית".

• „ועל כן חשוב שבעתיים מסע הסבל שערכו שלושת חברי הכנסת של ר"ץ".

• „צעדתם של הח"כים הנ"ל בחברון היתה, אני משער, איכסור"... למה? „לתוצאות הרות אסון שמציע לנו העתיד". ואלו הם אחד, אחד, כמו במכות מצרים – המשך הכאוס, מאבק נצחי בטרור, שנאה, דם, חורבן ומוות.

לדעתי, המשורר הלאומי לעתיד לא יסתפק בשלמי תהילה אלה של יצחק בדנר. הוא יפצה אותם ב„בלדה חברונית" על צעידתם לשמה ועל גבורתם הנפלאה של שלושת חברי ר"ץ יוסי, רן ומרדכי.

מ. ישראלי
רחובות

נתונים מוטעים

ב־2.4.86 פורסמה ב„דבר" כתבה העוסקת בעבודת מחקר על תל־אביב־יפו. הכתבה מתייחסת לעבודת מחקר של סטודנטים בחוג לגיאוגרפיה באוניברסיטת תל־אביב.

בשיחת הבהרה שקיימנו עם ד"ר גרייצר, נמסרו לנו הפרטים הבאים:

1. נושא העבודה הוא – שינויים שחלו בשימושים באיזור המע"ר (מרכז העסקים הראשי) בת"א־יפו בתקופה האחרונה.
2. הנתונים המספריים שנכללו בכתבה – בחלקם מוטעים ובחלקם נמסרו בהרצאה כנתוני רקע בלבד לעבודת המחקר.
3. הנתונים אודות המועסקים בכתבה – נכונים ל־1981, ואודות האוכלוסיה בעיר – לסוף 1984. נתוני המועסקים הם: סה"כ מועסקים בעיר בסוף 1984 – 253,800, מהם 97,100 תושבי ת"א. נתונים אלה שאובים משנתונים סטטיסטיים של עירית ת"א־יפו, שעורך המרכז למחקר.
4. בכתבה נאמר שתושבי ת"א־יפו יהוו 18% מתושבי המטרופולין ב־1992, ומספרם יגיע ל־270,000. נתונים אלה אינם נכונים, ולא ידוע מנין שאב אותם הכתב. לפי הנתונים שבידינו, חלקה של האוכלוסיה מכלל תושבי אגד ערים תל־אביב הגיע ל־21% ב־1983. בעבודה שערך אדם מזור, במסגרת הכנת תכנית מתאר מטרופוליטנית לעיר, הוא אומד את חלקה של האוכלוסיה בת"א־יפו מכלל אוכלוסית המטרופולין ב־44% בשנת 1992.

בני כהן
דובר העיריה

להטיל חרם על אוסטריה

לאוסטריה שהוכיחה שיותר ממחציתה אינה 'אחרת', חרם הוא התשובה ההולמת של כל הישראלים המכבדים את עצם ועצמם: לא טיולים, לא נופש, לא ביקורים, לא טיסות, לא סחורות, לא 'תרבות', לא קשר.

גרמניה, על אף חלקה המוביל והפעיל בפשעי העבר, תיהנה עדיין מהספק. יתכן שהיום, כמו בעברה הרחוק־רחוק, היא אמנם אחרת. אני על כל פנים, איני מרגיש כל חסר עקב העובדה שבכל מסעותי הרבים, מעולם לא דרכתי על אדמתה.

מאיר גרייבר
בת ים

בית היינה בקרית חיים

בהמשך למאמרו של זלמן שובל „היינה חוזר הביתה" („דבר" 31.3) ומכתבו של חיים ינקלוביץ, חבר הנהלת עיריית חיפה („דבר" 21.4) על קיומו של רחוב על שם היינה בחיפה, תמהני על חבר מועצת העיר, שזוכר את הרחוב ולא טורח להזכיר קיומו של מרכז קהילתי גדול העוסק בפעילות חינוכית ברוכה – בית היינריך היינה בקרית־חיים.

בית היינה פועל זה שנים מספר ומקיים פעילות ענפה.

אם בתל־אביב מתווכחים אם יש להיינה מקום בעיר העברית, הרי בקריית חיים יש לו מקום מאוד משמעותי.

יוסי נמרי
קרית ים

חשבוננו עם הנצרות

בכתבתה „משרד החינוך מתחשבן עם הנצרות" („דבר", 22.4.86) מתפלמסת יעל פישביין עם משרד החינוך על שהוא מוסיף לערוך חשבון דם עם הנצרות, גם אחרי ביקור האפיפיור בבית הכנסת ברומא.

מה מרגיזה היא הערתה של הכתבת בנושא זה.

לעם ישראל אכן חשבון דם עם הנצרות. נוצרים רצחו יהודים במשך כל הדורות, ככל שהשיגה ידם הרצחנית. יחידים. עשרות. מאות. אלפים. רבבות. מיליונים. הכל לפי ההזדמנות. יש דוגמאות לכל המספרים האלה.

לעומת זאת, לא נרצחו נוצרים בידי יהודים.

„תכנית הפתרון הסופי", שבמסגרתו רצחו הנוצרים את אמי (39), את האחים שלי (19, 9) האחותי (5), באותו רצח שטני של מיליונים, לא היה הביצוע הרצחני המקיף הראשון מסוגו.

בשנת 1099, למשל, הפכה ארץ ישראל בפעם הראשונה „יודנריין", כאשר נושאי הצלב הנוצריים השתלטו על הארץ. הם פשוט רצחו את כל היהודים בתחום הכיבוש שלהם. זאת הם עשו אחרי שכבר רצחו את יהודי „קהילות הריינוס" שנקלעו בדרכם „לשחרור" ארץ הקודש. כן, עשו זאת נוצרים בשליחות הנצרות!

יקצר המצע מלהכיל את סוג החיובים של „חשבון הדם" הקיים בינינו. חשבון חד־צדדי הוא זה, בו הנרצחים הם תמיד צד אחד והרוצחים – הצד השני. כן, יעל פישביין, זו היסטוריה, ולא ספקולציות. סוג חובה כזה לא מתאזן על ידי ג'סטה דיפלומטית.

לדאבוננו מבלבלים דעת הקוראים בהפיכת לילה ליום ואור לחושך.

כל הכבוד למשרד החינוך.

גרשום הרפנס
הוועד הפועל של ההסתדרות

מחיריהם של צרכי דת

לעיתים מתפרסמים בעתונות מחירים של מצרכים עם הסיסמא – „אל תשלם יותר". מדוע לא יתפרסמו פעם מחיריהם של צרכים דתיים שהאורח זקוק להם. למשל, מה המחיר של חתונה, ברית מילה וכו'. האומנם זה שוה הפקר לדרוש מה שיותר?

חתונה למשל – בא רב מסדר חופה וקידושין ודורש סכום הגון דווקא בגולדות ואם מבקשים ממנו קבלה יש לו תשובה אחת – רצונך שאבוא שוב? או מוהל דורש בעד ברית מילה לא פחות מ־90 אלף שקל ישנים. הוא דווקא נותן קבלה אבל ע"ש מוסד דתי כתרומה. האם זה בסדר?

משה קנאי
תל יוסף

תודה על סיוע להיחלץ

בטיול שערכו תלמידי כיתות ו' של בית־הספר דוד שמעוני נהורה שבחבל־לכיש, נקבע מסלול מהגלבוע דרך העמק הנעלם. תוך כדי ירידה מההר נקלעו הילדים על מלוויהם לסופת גשמים – דבר שהיקשה מאוד את המסלול התלול המחליק.

למרגלות ההר התברר, כי האוטובוס שהיה צמוד אלינו לא הספיק לצאת לכביש הראשי ושקע בבוץ. טרקטור מקיבוץ חפציבה ניסה לחלץ אותנו ללא הצלחה.

תוך נסיון לגייס אוטובוס התנדבו חברים מקיבוץ חפציבה וקיבוץ בית־אלפא ברכבים שלהם (של המשקים) ופינו את כל 38 ילדי בית־הספר על מלוויהם לאכסניית מעין חרוד – וכל זאת בשעות המאוחרות של הלילה.

• אין אנו יודעים איך היינו מסתדרים לולא הסיוע של חברי הקיבוצים הנ"ל ועל־כך ברצוננו להודות להם, על העזרה והסיוע שהעניקו לנו ללא כל תמורה.

לעם ישראל יש עדיין מה ללמוד מהקיבוצניקים הנרתמים לסייע לזולת בשעת דחק. ועל־כך יבואו על התודה והברכה.

אברהם אורן
מנהל מחלקת חנים

האצילות מחייבת

(המשך מעמ' 7)

הרצל, שסבר, כי עם הקמת מדינת היהודים תיעלם האנטישמיות, והנה היא עולה כפורחת. יש לזכור, כי הרצל נתכוון לריכוז רוב מנייני ובנייני של העם במדינה היהודית, ולא בכוח בעתידים של אלה שיוסיפו לשבת בגולה. הייפלא, כי המוני יהודים בתפוצות, שלאחר הקמת המדינה נראים כבעלי לויאליות כפולה, מעוררים את רוגזם של עמי הרוב הנותן אותותיו בגילויים „אנטישמיים והאנטי־ישראליים". אמת זו צריכים לדעת וללמוד לא רק היהודים הממשיכים בחיי גולה, אלא גם „היורדים", העוזבים את ישראל ובאים להוסיף ללִבּוּי השנאה הישנה־החדשה ליהודי הנע ונד. כאמור, עם ישראל נצטווה להיות עם סגולה.

ספק אם היה מסוגל למלא יעוד זה כאומה בעודו בגולה. אולם לאחר שזכינו לחדש את עצמאותנו ניתנת לנו האפשרות לסתור את הקטרוג של ניצשה ואחרים שטענו, כי צדקתנו לא היתה אלא „מוסר של עבדים" מול „מוסר אדונים". „העם הנבחר" מצווה להוכיח את מועמדותו ל„עם סגולה" הלכה למעשה. האצילות מחייבת. מדינת ישראל זקוקה לחיזוק עמוד־השדרה הרוחני והמוסרי־חברתי, כי בתחומים אחרים (דמוגרפיים, חומריים, בטחוניים) נהיה לעולם מעטים מול רבים. אמת פשוטה זו צריכים לאמץ לעצמם גם אלה המתיימרים לייצג מלכתחילה וביותר נאמנות את היהדות המחודשת.

צור — מכון להכרת היהדות, כרמי־צור, גוש עציון | משרד החינוך והתרבות, האגף לתרבות תורנית

שיבה אל המקורות או „חזרה בתשובה"

ישנה יהדות שיודעת לחיות עם השאלות ולהישאר באמונה ומאמינה.
ישנה יהדות שהיא עולם מלא של הגות ומחשבה שאתה יכול לגשת אליה

אנו מציעים לך שני חודשי לימוד ביהדות באוירה פתוחה וחמה בתבנית עשירה ומגוונת עם אנשי תורה ורוח בעלי השקפה ציונית דתית

א. מז' בתמוז – ט' באב (13.7–14.8)
ב. מג' באלול תשמ"ו – י' בתשרי תשמ"ז (7.9–13.10)

הלימודים יכללו עיון בסוגיות של מוסר והלכה, התמודדות עם שאלות יסוד במחשבת ישראל ומפגש עם דמויות בעולם היהודי.
בתכנית ישולבו:
טיולים, הרצאות וערבים של הוויה יהודית.
דמי השתתפות 150 ש"ח
הרשמה למועד א' עד י"ב בסיון תשמ"ו (21.6.86)
למועד ב' עד ד' באב תשמ"ו (9.8.86)
הלימודים יתקיימו
במכון „צור" שבישיבת „הר עציון" באלון שבות.
בדבר פרטים נוספים נא להתקשר לטלפון 02-935186 בשעות הערב

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

השבוע אין קונצרטים למנויים

קונצרט למנויים מס' 9
קלאוס טנשטדט מנצח
צ'יליאנג לין כנר
התכנית:
בטהובן: קונצ'רטו לכנור
צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 6
תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה 1: יום ד', 28.5.86
סדרה 2: יום ה', 29.5.86
סדרה 3: מוצ"ש, 31.5.86 (בשעה 9.00 בערב)

הודעה למנויים
מ־17 במאי ואילך יפתחו קונצרטים במוצאי־שבתות בשעה 9.00 בערב.

אלמקס® לכל המשפחה!

תל־אביב
בריאות – המלך ג'ורג' 28 – 283731
קופת חולים כללית – אמסטרדם 7 – 225142
ירושלים
עזה – עזה 15 – 638262
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח תקוה
הירקון – שטמפפר 24 – 910946
בני־ברק – רמת־גן
קופת חולים כללית – המיתר 25 רמת־גן 782537
בת־ים – חולון
ר"ר חורי – סוקולוב 70 חולון – 842433
קופת חולים – עין יהב 4 חולון – 884854
רחובות
ברק – הרצל 155 – 452154

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

רכוש ספר מספרית דבר

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור לשמוש חורג ממגורים למשרד (למעט משרד תוכלה) בקומת הקרקע ברחוב נחמני מס' 52 גוש 6941 חלקה 130 – תיק בנין 4/0056-052.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו והתבואנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה על פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה תל אביב יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג [illegible] מס' 49 גוש 6934 חלקה 49 תיק בנין 2/204-049.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב יפו שד' בן גוריון 68 את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו והתבואנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה תל־אביב

בתי קולנוע

תל־אביב
אסתר: נאדיה 9.30, 7.15
אורלי: מורשת הלקרופס 9.30, 7.15
אלנבי: השוטר ממנהטן 9.30, 7.30
בן־יהודה: נפגש בסיבוב 9.30, 7.15
גורדון: הסיפור האמיתי 9.30, 7.15
גת: פעמים במשך החיים 9.30, 7.15
דקל: בעקבות אוצר הנילוס 9.30, 7.15
דרייב־אין: מחץ הדלתא 9.30 7.15
חצות – הפה הלוהט
דקל־רמה: [illegible] 9.30, 7.15
בית ליסין: פנראגנו 11.15
חן 1: סילברדו 9.45, 7.20
שבת 11.00 היפהפיה והיחפן
חן 2: שורת המקהלה 9.40, 7.20
שבת 11.00 נסי גאן
חן 3: מרגלים שכאלה 9.40, 7
שבת 11.00 עליסה בארץ הפלאות
חן 4: נסי גאן 9.40, 7.25
שבת 11.00 תינוק מוזר במשפחה
חן 5: תרגיל לרופאים מתחילים 9.40, 7.30
שבת 11.00 הגונים
לימור: שכרון חושים 9.30, 7.15
לב 1: גבירתי המאמן 9.45, 7.30
לב 2: סיפורו של גלן מילר 9.30, 7.15
מוזיאון תל־אביב: חנוך הנרי 9.30, 7.15
מוגרבי: נשר הברזל 9.30, 7.15
מקסים: הכבוד של פריצי 9.30, 7.00
סינמה 1: מחץ הדלתא 9.30, 7.00
סינמה 2: פירמידת הפחד 9.30, 7.15
סטודיו: ספורה של אגנס 9.30, 7.15
פאר: יחסים אסורים (סרט הונגרי) 9.30, 7.15
פריז:
ששי – 2.30 הרעב
4.30 קריאת העורב
שבת – 11.00 ראאסי ג'ימס
1.00 החברה של גרגורי
3.00 ארץ אחרת
5.00 שר הטבעות
9.30, 7.15 מסע עסקים של אבא
11.30 מונטי פייטון
צוותא: חייל לילה 8.00
צפון: אלני 9.30, 7
תמוז – רמת־אביב: כים מים 9.30, 7.15
פינק פלויד החומה 11.30
שחף: זכרונות מאפריקה 9.15, 5.45
תכלת: להב כשונן 9.30, 7.15
תל־אביב: שודדי השוקים 9.30, 7.15
רון: נאדיה 9.30, 7.30
מיטשל: אלני 9.30, 7.15

יפו
התיה הישראלית: הכבוד של פריצי 9.50

ירושלים
אדיסון: שיכרון חושים 9.30, 7.30
אדירון: אור 1: בעקבות אוצר הנילוס 9.30 7.30
אור 3: צוחק מי ששוטר אחרון 9.30 7.30
אורגיל: גבירתי המאמן 9.30, 7.15
בית אגרון: 2.00 ישנתי
3.45 הצגת קולנוע אחרונה
6.30 שלגיה ושבעת הגמדים
8.00 ישנתי
10.00 החברים של אלכס
חצות – משנה מקום משנה מזל
העולם הקטן בביניי האומנות:
הסיפור האמיתי 9.30, 7.30
הבירה: ניפגש בסיבוב 9.00, 7.00
אור־כליל: שורת המקהלה 9.30, 7.15
כפיר: זכרונות מאפריקה 8.30
סמדר: הכל ולא כלום 9.00
עדן: רמו 9.30, 7.30

חיפה
אורה: זכרונות מאפריקה 9.00, 6.00
אורלי: שורת המקהלה 9.15, 7
אמפיתיאטרון: רמו 9.15, 7
ארמון: נשר הברזל 9.00, 7.00
[illegible]: נפגש בסיבוב 9.15, 7
חן: גבירתי המאמן 9.00, 7.00
פאר: מרגלים שכאלה 9.00, 7.00
[illegible]: מסע עסקים של אבא 9.00, 6.00
רב גד – 1 בעקבות האוצר הנילוס 9.00, 7.00
רב גד – 2 נאדיה 9.00, 7.00
רון: פירמידת הפחד 9.15, 7.00

קרית־ביאליק
ספיר: צוחק מי ששוטר אחרון 7.00, 9.15
סביון: מרגלים שכאלה 9.00, 7.00

קרית־חיים
בית העם: משאלת מוות III 9.15, 7.00
היובל: נפגש בסבוב 9.30 7.15

קרית־ים
ניצן: זכרונות מאפריקה 9, 6

קרית־מוצקין
אודיון: הסיפור האמיתי 9.30, 7.00

אשדוד
אסתר: נפגש בסבוב 9.30, 7.15
אשדודה: בי"ס לאסירים מתחילים 9.30, 7.15

אשקלון
אסתר: הבז ואיש השלג 9.30, 7.15
כאור: נפגש בסיבוב 9.30, 7.15
רחל: צוחק מי ששוטר אחרון 9.30, 7.15

באר־שבע
חן: פירמידת הפחד 9.30, 7.15

בת־ים
אורנים: נפגש בסיבוב 9.30, 7.15
עצמאות: לחיות ולמות בלוס אנג'לס 9.30, 7.15

הרצליה
היכל: לחיות ולמות בלוס אנג'לס 9.30, 7.15
מלון דניאל: מסורה 9.30, 7.15

עפולה
מופתרון: נפגש בסיבוב 9.30, 7.30

חולון
ארמון: נשר הברזל 9.30, 7.15
11.30 טרזן
מגדל: פעמים במשך החיים 9.30, 7.15
מתנ"ס קרית שרת:
העולם לפי גארפ 9.30, 7.15
שבת: 11.00 הצגת ילדים
סביר: זכרונות מאפריקה 9.00, 6.00
רינה: סילברדו 9.30, 7.15

טבריה
אביב: נפגש בסיבוב 9.30, 7.15

כפר־סבא
עמל: נפגש בסיבוב 9.15, 7
חן: סוניה האדומה 9.15, 7

לוד
אורלי: השוטר ממנהטן 9.30, 7.15
גת זית: צוחק מי ששוטר אחרון 9.30, 7.15

נהריה
הוד: משאלת מוות III 9.16, 7.00

נתניה
סמדיה: פעמים במשך החיים 9.15, 7.00
אסתר: מחץ הדלתא 9.15, 7.00
שרון: תרגיל לרופאים מתחילים 9.15, 7, 5

פתח־תקוה
שלום: נפגש בסיבוב 9.30, 7.15
היכל 1 זכרונות מאפריקה מוצ"ש 9.00, 6
היכל 2 המאהב 9.30, 7.15 מוצ"ש
היכל 3 שכרון חושים מוצ"ש 9.30, 7

קרית־שמונה
שביר: קומנדו 9.30, 7.15

קרית־מלאכי
צמרת: ניפגש בסיבוב 9.30, 7.15

ראשון־לציון
נעמן: מחץ הדלתא 9.30, 7
ראשון: נפגש בסיבוב 9.30, 7.15

רחובות
בית העם: אל גורסה 9.30, 7.15
הדר: זכרונות מאפריקה 9, 6
חן: נאדיה 9.15, 7.00

רמת־גן וגבעתיים
ארמון: נשר הברזל 9.30, 7.15
ארמון: גבירתי המאמן 9.30, 7.15
לילי: שכרון חושים 9.30, 7.00
הדר: זכרונות מאפריקה 9, 6
רב גן 1 שורת המקהלה 9.40, 7.30
שבת 11.00 נסי גאן
רב גן 2 מסע עסקים של אבא 9.30, 6.50
שבת 11.00 חברי הדיקן אליוט
רב גן 3 פעמים במשך החיים 9.40, 7.30
שבת 11.00 הגונים
רב גן 4 להב כשונן 9.45, 7.20
שבת 11.00 היפהפיה והיחפן
שביט: בירדי 9.30, 7.15

רמת־השרון
כוכב: רוקי 4 – 7.15
גולאג 9.30
שבת 11.00 אינדיאנה ג'ונס והמקדש האסור

רעננה
אורות: מעבר להוד 8.15

רמלה
אודן: מחץ הדלתא 9.30, 7.00

טלוויזיה

5.30 „בית קבוצי" – שם הפרק: „הבט אחורה ליום אתמול", חלק ב'.
6.20 סרט הנפשה.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 תכנית מיוחדת לחודש רמדאן (ערבית).
7.00 יומן השבוע (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 „החיבור בראשי" מצעד להיטים עבריים עליפי המצעדים של רשת ג' וגלי צה"ל, בשילוב פזמונים. מלהיטי חו"ל ובהשתתפות קהל. מנחים: שרי צוריאל ומשה מורד.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 „סוכן חשאי" – פרק שלישי ואחרון: הקצין הרי מקסים מצליח לגלות את פרטי עברו של אסטרוג הגרעין פרופ' טילר.
10.25 „סוף ציטוטי" – על ההיבטים הספרותיים, החברתיים והפסיכולוגיים של המיתוס „אדיפוס". משתתפים: ד"ר דבורה גילולה, פרופ' שלמה ג. שוהם, ד"ר יורם בילו והמחזאי ניסים אלוני. מנחה: ירון לונדון.
11.05 „מלוא הבית" – שם הפרק: „זה רק כסף". פול מהמר בקלפים על סכומים גבוהים, ודיאנה עסוקה במשחק [illegible] שמטרתו להביא את קרוגה אל התופה. בתוך כל אלה שני הזוגות עומדים על סף גירוש מביתם המשותף.
11.35 חדשות.

טלוויזיה לימודית

08.15 תלכוד, שנים אחורה: כאי סעמא.
08.40 כסף לספרות ויסודי: בספרים, גורל ומכנסיים ארוכים.
09.00 אנגלית ו'.
09.20 השעה שלנו: פרחי בר.
10.10 אנגלית ז'.
10.30 פרפר נחמד: עקבות בחול.
11.00 חשבון ה': רחוב של קפטיין פיל.
11.15 צרפתית.
11.30 גיאוגרפיה ה'־ו': מנהיגות חזות, מצרים.
12.00 ספרות ועל יסודי: בעקה בנעלים ב'.
12.25 אנגלית כ'.
1.00 אנגלית י'.
2.00 כה זאת אומרת בג"צ.
2.20 פרלודים (ד'־ג): המנצת המלחין אנטוני הופקינס בסביר פרלודים של רחמנינוב, הפסנתרנית מורה ליפפאני מנגנת אותם.
2.45 ידידי קוראים לי סוני: סיפורו של ילד קנדי עיוור שמצליח להתגבר על מומו ולחיות חיים מלאים ומאושרים.
3.00 האוניברסיטה הפתוחה: מבוא למדעי החיים: אמנות בעידן הטכנולוגי, ג'קסון פולוק.
4.00 רחוב סומסום: צילום רחוב.
4.30 שרון קטן וטוב: פרק 5.
5.00 ערב חדש, מנחה: דן מרגלית.

רדיו

קול המוסיקה

07.07 בקר טוב מוצרט: קונצ'רטו מס. 4 לקרן ותזמורת, ק. 495 (פ. אורבל/תז. פסטיבל בריסל/ר. יאנסנס) מוצרט: מנואט מתוך סרנדה מס. 4 (תזמ. הקאמ. האנגלית/פ. צוקרמן, כנור סולו ומנצח).
07.30 שחרית מוסיקלית – שטמיץ: קונצ'רטו ברה מז'ור לויולה ותזמורת (א. ואלפיש/הקאמ. של וירטמברג/י. פרבר); בטהובן: שלישיה בסי במול מז'ור לפסנתר, קלרינית וצ'לו, אופ. 11 (ר. בוסבינדר/ט. מאירין/ה. שיף); שוברט: „הרועה על הסלע" לסופרן, קלרנית ופסנתר (א. אמלינג/ה. דיינצר/י. דמוס); ליסט: קונצ'רטו סימפוני ברה מינור לפסנתר ותזמורת, אופ. 102 (ג. רובינס/תז. האופרה של מונטה קרלו/א. ואן רמורטל); דבוז'ק: סוויטה צ'כית אופ. 39 (הקאמ. של לוזאן/א. גורדן).
09.30 קונצרט בוקר – יואכים: קונצ'רטו „הונגרי" לכנור ותז. אופ. 11 (א. רזנבר/תז. רדיו לוכסמבורג/ל. קהלר); קנטלוב: „שירי אוברן" מחזור ראשון (ג. טה קאנאווה/התז. הקאמ. האנגלית/ג'. טייט); שארל לקוק: „ממזל אנגו" – בלט (הפיל. הלאומית/ר. בונינגו); רנצ'י: קונצ'רטו מס. 4 ברה מז'ור לחליל ותזמורת (א. אדורייאן/הקאמ. של מינכן/ה. שטדאול); מאיירא לדף: פנטסיה קונצרטית בסול מינור, לנבל, פסנתר ותזמורת (ל. לסקין/ר. וורן לקרואה/הקאמ. של ז'אן פרנסואה פאייר).
12.05 אבנים באולפן: רות תבור, סופרן/אשר פיש, פסנתר מבחר שירים מאת דוסיני, מ. צור, ברהמס וראבל.
13.00 קונצרט צהריים – הנדל: קונצ'רטו בלה מז'ור לעוגב ותזמורת (ס. פרסטון/תז. הקונצרטים האנגלית/ט. פינוק); מוצרט: רביעיה בסי במול מז'ור לפסנתר וכלי קשת, ק. 493, (רביעיית הפסנתר: מ. לקס/ת. סאוב/ד. בנימיני/ס. ברנבון); היידן: סימפוניה מס. 104, ברה מז'ור, „לונדון" (התז. הקאמ. הסקוטית/ר. לפארדו); גלזונוב: קונצ'רטו בלה מינור לכנור ותזמורת (א. שרה/תז. סימפ. רשת"ש/י. תלמי); שוסטקוביץ': סימפוניה לתזמורת כלי קשת, בדו מינור (עיבוד לרביעיית כלי קשת מס. 8 מאת רודולף ברשי) (מוסיקאי מונטריאול/י. טורובסקי).
15.05 למי – סידורה: לה פה סול (ש.ת.)
16.00 קונצרט מנחה – מורטון גולד: מחרוזת מחולות (תז. סימפ. אמריקנית/מ. גולד); פגניני: מוסיקה לבאלט „וריאציות על נושא קסטי", לכנור ותזמורת (ס. אקארדו/תז. קאמ. אירופית/ס. כמפוני); גונו: אריה מתוך „סאפפו" (מ. הורן/פיל. מונטה קרלו/ל. פוסטר); שוברט: וריאציות על השיר „פרחים יבשים", לחליל ופסנתר (מ. פאוסט/א. לונקיש); היידן: הפתיחה „הדייגים" (לאסטרי ארמוניקי/ר. סלוזונגו); מוצרט: קונצ'רטו מס. 20 ברה מינור לפסנתר ותזמורת, ק. 466 (ק. קרזון/הקאמ. האנגלית/ב. בריטן); שנברג: „ליל הדר", אופ. 4 (רביעיית לאסאל/ר. מקיגס ויולה שניה/ג'. פיג'יס, צ'לו שני).
18.30 מוסיקה ליום ראשון – באך: קנטטה מס. 11 „הללו את אלוהים במרומיו" (סולנים/מקה. הנערים של וינה/להקת קונצ'נטוס מוסיקוס/נ. הארנונקורט) יוהן מיכאל היידן: מיסה לכבוד אורסולה הקדושה (סולנים/מק. קאמ. „קולגיום אינסטרומנטלה"/א. קרדנבדרג); מרסין גבהאורד אוטב: סלבה רגינה (א. רוגנר, סופרן/ה. גונטר, חלילן/תז. קאמ./א. קרדנבדרג).
20.05 ערב טוב – באך: פרלודים ופוגות מס. 14, 15, 16, 17 מתוך „הפסנתר המשוחה", חלק א. (ק. גילברט/צ'מבלו).
20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי
22.30 מסורות מוסיקליות בארץ.
23.00 מוסיקה מן העבר הרחוק.

רשת א'

11.30 השכלה ודעת לכל צרפתית למתקדמים: שעור מס' 29.
12.05 בערוגות הבושם.
14.06 תכניות לילדים „סירים הם חברים של סיפורים": „הבית על הגבעה" מעשייה עממית. „מוק הדוד הקוסם", מאת אריקה מן; לקריאת שידור – (ש.ג.)
14.45 חתול בשק.
15.30 „עולם המדע" (ש.ג.)
16.05 לאור הזכרונות עם הסופר יעקב אביצוק (ש.ג.)
17.20 האוניברסיטה הפתוחה. „צמיחת המדינות החדשות באפריקה".
19.05 מחשבת ישראל.

רשת ב'

10.05 עניני חברה ורווחה.
18.06 מסיבת עתונאים.
18.45 היום בספורט.
19.35 עם ישראל עניני יהודים בעולם.
20.05 שלום לכן דודי.
22.05 תזמורות כלי־נשיפה.

רשת ג'

18.06 המצעד הלועזי.
21.05 ארום עתיק.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת – התפתחות כח המגן העברי: ארגון בר גיורא והשומר. מרצה דר' מאיר פעיל.
16.05 „רדיו ספורט".
17.30 כותרת.
17.50 זמן ספורט.
18.05 שלה קלה על כלכלה.
23.05 „שיחת חצות" – ניצב דר' ברוך לוי מפקד המשמר האזרחי.

דבר ספורט

"ירוק" או "אדום" הכרעה בשבת ב"בלומפילד"

מכבי חיפה – מכבי ת"א 1:3
כפר־סבא – בית"ר י־ם 0:4
הפועל פ"ת – מכבי יבנה 0:5
מכבי נתניה – מכבי יפו 0:1

1:2
הפועל ת"א – באר־שבע
שמשון ת"א – הפועל חיפה
הפועל י־ם – בני יהודה
מכבי פ"ת – מכבי שעריים

קרב האליפות יוכרע עם השריקה לנעילת הליגה בעימות פנים מול פנים בין מכבי חיפה להפועל ת"א. "קרב הענקה", שייערך בשבת הקרובה באיצטדיון "בלומפילד", יהווה סיום דרמאטי ומעניין לעונה ארוכה ורבת־תהפוכות.

מכבי חיפה, הצועדת בראש הטבלה עין לעבר הכתר השלישי ברציפות, עשתה אתמול צעד ארוך. לעיני שתי רבבות צופים בקרית־אליעזר היא מחצה את מכבי ת"א 1:3 וסילקה את "הצהובים" ממאבק האליפות. חיפה רחוקה עתה מרחק של נקודה מהאליפות ואילו יריבתה, הפועל ת"א – זקוקה לניצחון כדי לכבוש את התואר.

חיפה עשתה אתמול קופה שמנה וגם גרפה את התהילה ושלוש הנקודות בתום מאבק מעניין על־רקע של תפאורה ססגונית ואווירה קרנבלית. שני שערים בעשרים הדקות הראשונות הרצו, למעשה, את גורל ההתמודדות ואילצו את מכבי ת"א להניף דגל לבן.

חיפה יכולה והיתה להכריע כבר אתמול את קרב האליפות אם הפועל באר־שבע היתה מתגייסת לעזרתה ומולצת תיקו במפגשה הביתי עם הפועל ת"א. לת"א היו, כמובן, תכניות אחרות. הם חזרו מבירת־הנגב עם נצחון 1:2 כדי להתמרק לקראת העימות הגדול עם "הירוקים" במחזור ה־30.

נצחונה המרשים של הפועל פ"ת על מכבי יבנה (0:5) קבע עובדה נוספת: הפועל ירושלים, חרף נצחונה על בני־יהודה 1:2, נשרה לליגה הארצית. היא הצטרפה אל מכבי שעריים והפועל חיפה, שספגו הפסדים נוספים: שעריים נכנעה במגרשה 2:1 למכבי פ"ת והפועל חיפה נוצחה ע"י שמשון באותה תוצאה.

בית"ר ירושלים, שעיניה נשואות עתה לגביע־המדינה, לא התייחסה ברצינות רבה מדי למשחק־החוץ מול הפועל כפ"ס וספגה תבוסה 4:0. מכבי נתניה טיפסה למקום התשיעי לאחר נצחון 0:1 על מכבי יפו.

המחזור הלפני־אחרון הניב יבול שערים מרשים (26), המהווה שיא עונתי חדש.

ה"בליץ" של האלופה הבטיח את הנצחון במחצית הראשונה

ה"ירוקים" של מכבי חיפה עצרו אתמול את דהירת מכבי ת"א לכתר האליפות והוציאו אותה מהמרוץ, לאחר שגברו עליה בחיפה ללא קושי בתוצאה 1:3 (0:2).

אווירה מיוחדת היתה אתמול בעיר־הכרמל. האצטדיון העירוני בקרית אליעזר היה מלא עד אפס מקום (20000 צופים), החל משעות הצהריים המוקדמות. באצטדיון שלטו הצבעים ירוק וצהוב, אך הרוב היה שייך ל"ירוקים", ששלטו ביציעים על רקע הר־הכרמל המרהיב ביופיו.

מכבי חיפה רגילה למעמדים כאלה. באווירה כל־כך ביתית, עם קהל חם, פתחו החיפאים את המשחק בהתלהבות. כבר בדקה ה־4 פרץ הר־געש ביציעים: ציון מרילי הגביה כדור עונשין ואלי כהן נגח מקרוב לרשת – 0:1.

חיפה המשיכה לשלוט במגרש, כאשר ארמלי, סלקטר ורוזנטל החטיאו בזה אחר זה. בדקה ה־20 שוב געשו היציעים: שוב היה זה ציון מרילי שהגביה כדור עונשין, הפעם היה זה משה סלקטר שנגח לרשת – 0:2.

ה"צהובים" סיכנו לראשונה את השער בדקה ה־30, כשגריאני בעט מקרוב מעל המשקוף. לפני תום המחצית, הספיק רוני רוזנטל להחטיא פעמיים מול השער.

עם פתיחת המחצית השניה המשיכה חיפה בתנופה. בדקה ה־55 פרץ ליאור רוזנטל לעבר השער והוכשל לתוך הרחבה. את כדור העונשין מ־11 מ' בעט ציון מרילי ללא דופי – 0:3.

השער עורר את שחקני מכבי ת"א. בדקות 60 ו־65 בעט גריאני היטב ואבי רן קלט את הכדורים בצורה נאותה.

בדקה ה־80 נדחף השוער אבי רן ואלי דריקס ניצל זאת כדי לקבוע את תוצאת המשחק – 1:3. בדקות הסיום התחולל קרנבל מרגש ביציעים, כשאוהדי חיפה שרים: "יש אליפות".

שפט היטב משה אשכנזי לעיני 20000 צופים בחיפה

אברהם ציבין

● מכבי חיפה: רן – 7, אהרוני – 6, אוסמו – 6, אלי כהן – 6, מרילי – 8, אבוקסיס – 6, ל. רוזנטל – 7, ממן – 6, ארמלי – 6, סלקטר – 6 (ש. לוי), ר. רוזנטל – 6.
● מכבי ת"א: גינזבורג – 5, קרמר – 5, א. כהן – 5, קריים – 5, א. לוי – 5, גולדברג – 5, לולו – 5 (אולי – 5), גריאני – 6, סנדורי – 5, דריקס – 6, איזוני – 5.

הנצחון לא מנע הירידה לארצית

למרות נצחונה בבית מול בני־יהודה ת"א (1:2), נאלצה אתמול קבוצת הפועל ירושלים להפרד מהליגה הלאומית, בתום עונה אחת בלבד.

מנהלי ואוהדי ירושלים לא נראו עצובים במיוחד מירידת קבוצתם לליגה הארצית, שכן אתמול הופיעו בשורות ירושלים 3 שחקנים צעירים (יחזקאלי, קורבי ועקנין) שהוכיחו שעתידים לפניהם.

שתי הקבוצות שיחקו במערכים התקפיים וללא שמירות אישיות ואכן 500 הצופים חזו במשחק מהנה ועשיר באירועים.

במחצית הראשונה בעטו ה"זהובים" משכונת התקוה 2 כדורים למשקוף השער.

לעומתם היו הירושלמים תכליתיים יותר. בדקה ה־41 פרץ ריפעת טורק ממרכז המגרש כדור מדויק לקורבי, שבנגיחה קבע – 0:1.

את המחצית השניה פתחו הירושלמים בסערה. בדקה ה־54 בעט בירק כדור אדיר מ־16 מ' למשקוף השער. כעבור 10 דקות הצליחה ירושלים להגדיל את יתרונה, לאחר שועקנין ניצל אי־הבנה בהגנת ה"זהובים" ומקרוב קבע – 0:2.

את תוצאת המשחק קבע בחי קוסטיקה בבעיטה מקרוב בדקה ה־88 – 1:2.

שפט יהושע לדה לעיני 500 צופים במגרש ימק"א.

יוסי לוי

● הפועל ירושלים: בן הרוש – 6, תאו־שמע – 6, ספירא – 6, נחמיאס – 5, הרמה – 6, מלכה – 5, טורק – 6, דיין – 6, ועקנין – 6, קורבי – 6, יחזקאלי – 6.
● בני יהודה ת"א: אסייאג – 4, סלמן – 4, עלו – 5, אדיב – 5, סגל – 4, נסים כהן – 4, ניסן כהן – 5, א. חיים – 6, בן־טובים – 4, צעידי – 4 (קוסטיקה – 6), נורדנה – 4.

מלך השערים

1. זהר אמרלי (מכבי חיפה)	13
–. דורון רבינסון (מכבי פ"ת)	13
3. מוטי איוניר (מכבי ת"א)	12
–. אורי מלמיליאן (ב. ים)	12
5. רוני רוזנטל (מכבי חיפה)	11
–. אלי כהן (הפועל ת"א)	11

נבחרת המחזור

1. אבי רן (מכבי חיפה)
2. יהודה עמר (הפועל ת"א)
3. אלי כהן (מכבי חיפה)
4. גדעון סיימון (הפועל כפ"ס)
5. ציון מרילי (מכבי חיפה)
6. ליאור רוזנטל (מכבי חיפה)
7. אלי מחפוד (הפועל פ"ת)
8. אייל בגלייבטר (מכבי פ"ת)
9. אלון חזן (הפועל פ"ת)
10. ריפעת טורק (הפועל י־ם)
11. מאיר נוהר (הפועל כפ"ס)

כוכב השבת

ציון מרילי

המומחה לבעיטות 11 מטר של מכבי חיפה לא כשל במשימתו במשחק הגורלי נגד מכבי ת"א. מרילי, לא רק שהבקיע מהנקודה הלבנה, אלא גם בישל את שני השערים האחרים. טוב הוכיח בה רבה חיוניותו לקבוצתו, דווקא ברגעים הכבדים ביותר. הציון של מרילי – 8.

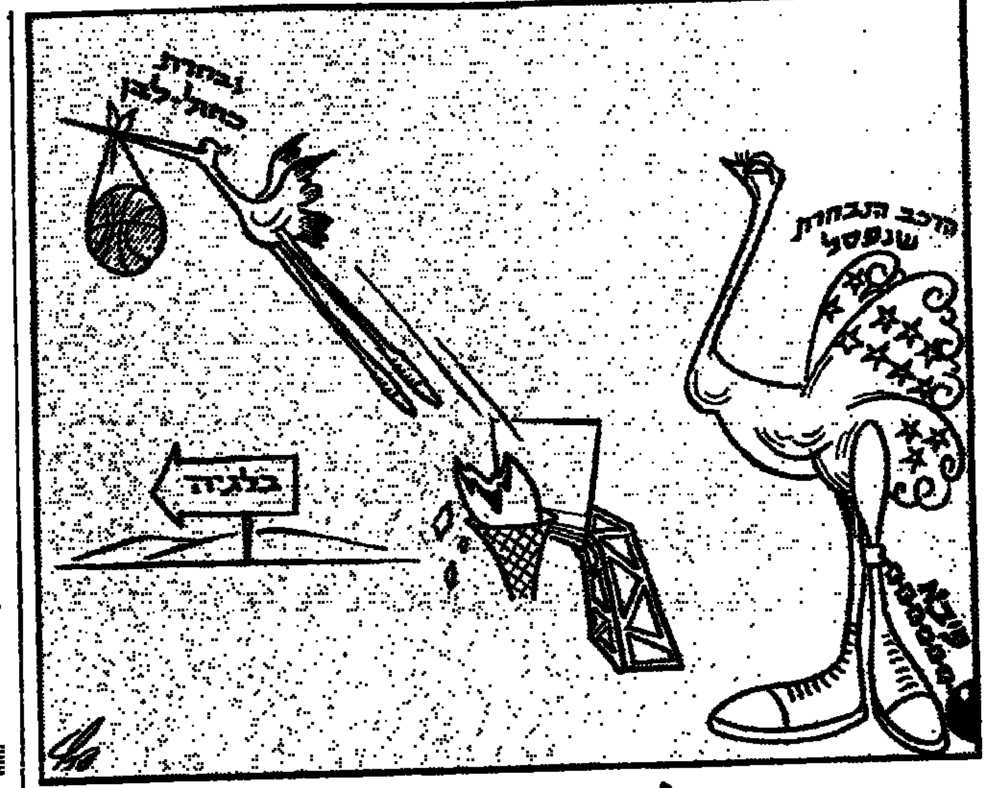

הנצחון על הונגריה (58:87) הבטיח הבית העליון בדרג ב'

מאת יצחק זייחוך
שליחנו לאליפות

נבחרת ישראל בכדורסל הבטיחה אמש למעשה את השתתפותה במשחקי הבית העליון של אליפות אירופה דרג ב', שיחל בעוד שלושה ימים באנטוורפן, לאחר שאתמול השיגה נצחון שני על הונגריה 58:87 (29:38).

שבע דקות ועשרים שניות במחצית השניה, החל מהדקה ה־24, כשלוח התוצאות הראה 35:44 לישראל, לא קלעו ההונגרים ולו נקודה אחת, לעומת 20 נקודות שקלעה ישראל (35:64). דקות אלו חרצו את גורל המשחק.

נבחרת ישראל "דייפה" במחצית הראשונה, כשאיפשרה להונגרים להוות יריב שקול משך דקות רבות ואף להוליך 14:16 (דקה 10) ו־21:22 (דקה 13), אולם שיפור שחל בשורות הנבחרת, עם כניסתו של עדי גורדון במקום חן ליפין, הביא למפנה. גורדון, בפריצות מהירות וקליעות מדויקות, הצעיד את הנבחרת ליתרון 25:33 (דקה 18) ו־29:53 במחצית.

גיבורי היום הראשון של המשחקים, היו הפעם מאופקים. שניהם סיימו את המשחק עם 8 נקודות אישיות כל אחד.

במחצית השניה שיתף המאמן צבי שרף את כל שחקני הנבחרת וכולם קלעו בהצלחה. כמו במשחק הראשון של ישראל, גילתה נבחרתנו שיפור במחצית השניה של המשחק. ההגנה ידעה לחסום היטב את הקלעים ההונגרים, שזרקו לסל ממצבים אבודים. ההונגרים קלעו 29 נקודות בכל מחצית ומשחקם נראה אומלל ביותר.

במחצית השניה עלה היתרון הישראלי במהירות. כניסתם של רוזנברג ורכליס, ובהמשך שטיינהאואר, פליישר ופרישמן, במקום מרסר, לאסוף, שפע וליפין, איפשר לכל שחקן להציג יכולת נאה.

יתרון השיא של ישראל היה בדקה ה־38 (52:87) ובסיום 58:87 ההונגרים ניצלו את ההחלפות הרבות של שרף כדי לצמק מעט את התוצאה. ישראל קלטה 40 כדורים חוזרים (29 בהגנה ו־11 בהתקפה) לעומת 34 של ההונגרים (25 הגנה ו־9 התקפה).

המצטיין בישראל היה מרסר עם 7 כדורים חוזרים (6 בהגנה ו־1 בהתקפה) וכן גורדון, לאסוף ושפע (6 כדורים חוזרים כ"א). ישראל איבדה 10 כדורים כמו ההונגרים.

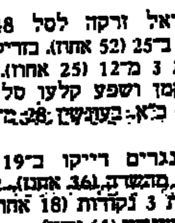

ישראל זרקה לסל 48 פעם ודייקה ב־25 (52 אחוז). בזריקות ל־3 נקודות 3 מ־12 (25 אחוז). דניאל וזלוטיקמן ושפע קלעו סל של 3 נקודות כ"א. בעונשין: 28 מ־39 (72 אחוז).

ההונגרים דייקו ב־19 מ־53 זריקות מהשדה (36 אחוז), 2 מ־11 בזריקות 3 נקודות (18 אחוז) ו־14 מ־21 בעונשין (61 אחוז).

בסיום המשחק אמר המאמן צבי שרף: "שני המשחקים הראשונים היו קלים יותר משחשבתי. למשחק נגד ההונגרים באנו שאננים במקצת וברור לי שהמשחק היום מול פולין (17.00 שעון ישראל) ומחר נגד תורכיה יהיו המשחקים הקובעים שלנו לבית העליון. אני רק יכול לקוות, כי התורכים והפולנים יהרגו אחד את השני במשחק ביניהם".

שפטו ואנדריינן (הולנד), סוצ'ב (בולגריה) לעיני 150 צופים.

● לישראל קלעו: זלוטיקמן 13 (3"6, 1"3 4"5) לאסוף 10 (3"4, 4"8), גורדון 9 (3"5 5"3) שפע 9 (3"8 1"3) מרסר 8 (3"7 2"7) רוזנברג 8 (2"2 0"2 4"4) דניאל 8 (2"6 1"3 1"2) שטיינהאואר 6 (3"5 1"0) פליישר 5 (1"0 3"3) פרישמן 4 (1"0 1"2) רכליס 4 (1"3 2"3) ליפין 3 (3"3 בעונשין).

● להונגריה קלעו: הגריד (13) קיש (13) איסטבן (9) באוקיש (6) גודיק (5) הוגה (4) קובץ (4) הוזואר (2) ונקוזאן (2).

שאר תוצאות יום שישי

● ליאז': תורכיה – הונגריה 67:73, פולין – איסלנד 58:95.
● אנטוורפן: רומניה – פינלנד 75:85, הולנד – בולגריה 63:70, בלגיה – אוסטריה 59:80.

נבחרות ישראל ופולין קיימו ביניהן מאז 1958 17 מיפגשים. ישראל זכתה בשבעה נצחונות, לעומת עשרה הפסדים. במשחק האחרון, שהיה אשתקד במסגרת אליפות אירופה בגרמניה, ניצחה ישראל את פולין 86:91.

ההצעה להולנדי 4000 – נטו

מאת אשר גולדשלגר

ועדת החמישה לבחירת מאמן זר לנבחרת הלאומית, סיכמה לאשר שכר חודשי של 4000 דולר נטו להולנדי נאר בלוק, וזאת בניגוד לדרישתו של בלוק לקבל 5000 דולר נטו וכמו כן מכונית, דירה וכל תשלום של מסים.

גזבר ההתאחדות גד אגוזי סירב לקבל את תנאי המאמן ואמר כי במצב הכלכלי כיום אין הצדקה לתשלום סכומים כה גבוהים למאמן. אגוזי ניאות לשלם רק 3500 דולר נטו, אולם לאחר שיכנוע חברי הוועדה ניאות לעלות את סכום הנטו בעוד 500 דולר.

מזכ"ל הפועל יצחק אופק אמר בסוף השבוע, ליו"ר ההתאחדות לכדורגל שאול סודרי, כי המרכז לא יאשר סכום גבוה מ־6000 דולר [illegible].

אופק אמר, כי המאמן יתעקש על סכומים גבוהים יותר, יש להעדיף מאמן ישראלי על פניו. נודע, כי בלוק תבע במו"מ עם ראשי ההתאחדות שכר נטו של 5000 דולר נוסף על החזקת דירה ורכישת מכונית חדשה.

בינתיים הובהר כאילו לא תהיה בעיה עם תקנון התשלומים לשחקנים ולמאמנים, לפיו לא יכול מאמן לאומי להשתכר יותר ממאמני הליגה הלאומית.

מחר תתכנס הנהלת ההתאחדות לכדורגל לאשר את מינויו של נאר בלוק. עד אז תצטרך ההתאחדות לקיים מגעים עם המאמן ההולנדי כדי לקבוע איתו את שכרו ולגשר על פערים, אם יהיו כאלה.

מרסר ודניאל סחפו לנצחון על שוודיה 70:86

מאת שליחנו לאליפות

יכולת מצויינת של לאוואן מרסר ומוטי דניאל, שקלעו 24 נקודות כל אחד, העניקו בליל־שבת נצחון משכנע לנבחרת ישראל על שוודיה – 70:86, בפתיחת אליפות אירופה, דרגה ב', בליאז' שבבלגיה.

לאחר מחצית ראשונה חלשה של ישראל, שבסיומה הוליכה נבחרתנו 40:42, באה מחצית שניה מצויינת, בזכות משחק הגנה משובח, שלווה בחטיפות כדורים וחסימות בלהיבות של לאוואן מרסר ומוטי דניאל. ישראל עלתה ליתרון־שיא של 62:81, כשבדקות האחרונות הירשה לעצמו המאמן צבי שרף להרבות בחילופים. את המשחק סיימה חמישיה שניה. שותפו 11 שחקנים, לבד מעופר פליישר.

ישראל פתחה עם חן ליפין, דורון שפע, מוטי דניאל, לאוואן מרסר והאוורד לאסוף. ליפין צבר שלוש עבירות, לאחר שבע דקות, ועדי גורדון הוליפו. שפע ודניאל לא היו במיטבם בדקות הפתיחה וחיים זלוטיקמן, שהיה ה"קפטן", החליף את שפע. הוא פתח מצויין, אך בהמשך נחלש והירבה להחטיא. דניאל השתפר לקראת ההפסקה, אולם גיבור המחצית הראשונה היה מרסר, שלבדו החזיק את ישראל בתחרות המשחק והוא קלע 16 מ־24 נקודותיו.

השוודים הפתיעו בפתיחה, כשקלעו בדיוק מרהים. עד הדקה ה־14 התנהל מאבק שקול ונמרץ. התוצאה היתה אז 24:26 לישראל. אולם החל בדקה זו נטלו השוודים את היוזמה והוליכו עד ל־40 שניות להפסקה. דניאל הצליח להשוות ל־40:40 ושלוש שניות מהמחצית חטף כדור והעלה את ישראל ל־40:42.

ישראל גילתה שיפור רב בפתיחת המחצית השניה. השמירה היתה מצויינת. השוודים התקשו להגיע למצבי קליעה ובמחצית זו קלעו 30 נקודות בלבד, לעומת 44 של ישראל. ליפין נכנס במקום גורדון ושפע החליף את זלוטיקמן. שחקני הנבחרת יצרו מצבי קליעה נוחים לדניאל ולשפע שצלפו היטב. היתרון הישראלי עלה במהירות – 42:46 (22), 44:53 (30) ו־46:58 תשע דקות לסיום. הישראלים לא הניחו ליריביהם – 54:70 בדקה ה־35 ושתי דקות לסיום עלה היתרון הישראלי ל־62:81, בהמשך – 64:85 ובסיום – 70:86.

כדורסלני ישראל קלטו 32 כדורים חוזרים (24 בהגנה ו־8 בהתקפה). מרסר נטל 8 ריבאונדים (4"4) ולאסוף – 8 (7 בהגנה ו־1 בהתקפה). השוודים זכו ב־38 ריבאונדים (16 בהגנה ו־22 בהתקפה).

ישראל דייקה ב־29 זריקות שדה מ־52 (53 אחוז): ניצלה 3 מ־9 זריקות של שלוש נקודות ודייקה ב־19 מ־25 בעונשין. שוודיה דייקה ב־22 מ־54 מהשדה: ב־4 מ־21 בזריקות של 3 נקודות וב־14 מ־24 בעונשין. ישראל איבדה 11 כדורים לעומת 14 של השוודים.

שפטו היטב ואדריינן מהולנד וסוצ'ב מבולגריה, לעיני 200 צופים בלבד.

● לישראל קלעו: מרסר 24 (10"13: 4"5) דניאל 24 (7"12: 2"3 ב־3 נקודות: 4"6) שפע 16 (4"6: 1"3 ב־3 נקודות: 5"5) זלוטיקמן 8 (2"6: 4"4) גורדון 4: פרישמן 3: לאסוף 2: שטיינהאואר 2: ליפין 2 ורכליס 1.

● לשוודיה קלעו: קרלסון 17: ראהם 15: סקלסטרום 8: פלדריך 8: בילסטרום 7: אוסטרסון 5: פרסון 4: ברוג 4 וססרום 2.

משחקי היום

● ליאז': 4 – פולין – ישראל; 6 – שוודיה – הונגריה; 8 – איסלנד – תורכיה.
● אנטוורפן: 4 – בלגיה – הולנד; 6 – בולגריה – רומניה; 8 – אוסטריה – פינלנד.

אתלטיקה קלה

אתלטי הפועל ת"א זכו אתמול בבכורה באליפות הפועל לגילאי 14, שנערכה בהדר יוסף בהשתתפות 200 אתלטים מ־12 אגודים.

בין הבנים הצטיין תמיר איסקוב מהפועל כפ"ס, שקפץ למרחק 6.07 מ' ורץ 80 מ' ב־9.62 ש'. איתן סבק מבני־שמעון ניצח ב־1000 מ' (2:49.42 דקות).

שמואל גיא מבאר־שבע ניצח ב־300 מ' ב־42.05 ש' ואהרון בלנק מבגידו ניצח בקפיצה לגובה – 1.62.

בין הנערות ניצחה אורית פרידלנדר מת"א – 5.63 מ' (בקפיצה לרוחק) וניצחת 60 מ' משוכות 9.44 ש'. ב־1000 מ' ניצחה גלית נגר מת"א – 3:11.95 דקות. בקפיצה לגובה זכתה חגית אמויאל מירושלים – 1.50 מ'.

הליגה הלאומית

	הקבוצה	מש'	נצ'	תיק'	הפ'	שערים	נק'
1.	מכבי חיפה	29	16	9	4	17–47	57
2.	הפועל ת"א	29	16	8	5	26–51	56
3.	מכבי ת"א	29	15	9	5	24–42	54
4.	בית"ר י־ם	29	14	7	8	31–43	49
5.	בני־יהודה ת"א	29	12	10	7	17–26	46
6.	הפועל כפר־סבא	29	10	9	10	33–39	39
7.	שמשון תל־אביב	29	9	11	9	37–31	38
8.	מכבי פתח תקוה	29	10	7	12	41–33	37
9.	מכבי נתניה	29	10	6	13	34–32	36
10.	הפועל באר־שבע	29	9	9	11	24–22	36
11.	מכבי יפו	29	9	9	11	32–24	36
12.	הפועל פתח־תקוה	29	9	8	12	38–39	35
13.	מכבי יבנה	29	8	10	11	32–20	34
14.	הפועל ירושלים	29	8	6	15	44–31	30
15.	הפועל חיפה	29	6	6	17	58–23	24
16.	מכבי שעריים	29	4	10	15	36–20	22

1. הפועל י־ם – בני־יהודה	1
2. הפועל פ"ת – מכבי יבנה	1
3. מכבי חיפה – מכבי ת"א	1
4. הפועל ב"ש – הפועל ת"א	2
5. מכבי נתניה – מכבי יפו	1
6. שמשון – הפועל חיפה	1
7. שעריים – מכבי פ"ת	2
8. הפועל כפ"ס – בית"ר י־ם	1
9. הפועל יהוד – מרמורק	2
10. הפועל עכו – בית"ר ת"א	1
11. הפועל חולון – בית"ר נתניה	1
12. הפועל ר"ג – הפועל טבריה	X
13. רמת השרון – הפועל לוד	X

● בני־יהודה – הפועל כפ"ס
● בית"ר י־ם – מכבי שעריים
● מכבי פ"ת – שמשון
● הפועל חיפה – מכבי נתניה
● מכבי יפו – באר־שבע
● הפועל ת"א – מכבי חיפה
● מכבי ת"א – הפועל פ"ת
● מכבי יבנה – הפועל י־ם

בסיוע רוח חזקה זכו חניכיו של שווייצר במלוא הנקודות

יכולת טובה בפתיחת המחצית השניה הספיקה אתמול לקבוצת הפועל ת"א לזכות בנצחון חוץ מול הפועל באר־שבע – 1:2 (0:0) ולהעביר לשבת הבאה, את ההכרעה על כתר האליפות לאצטדיון בלומפילד ביפו.

ה"אדומים" שיחקו בעצבנות רבה, הם הופתעו מלחימת יריביהם מבירת הנגב. במחצית הראשונה שיחקה ת"א נגד הרוח ואכן במשך רוב דקות המחצית שיחקו חניכיו של הפועל הוותיק דוד שווייצר במערך הגנתי מתוגבר. למזלם של ה"אדומים" סבלו יריביהם מחוסר מוח בהתקפה.

כניסתו של מוריס ז'אנו למשחק בתחילת המחצית השניה הפיחה רוח־חיים בקרב ה"אדומים" ואכן, בדקה ה־57 הם עלו ליתרון ראשון: אלי כהן בעט כדור קשתי מ־20 מ', שחלף מעל ידיו המושטות של מריו זוכוביצקי. השער עורר את ה"אדומים", שנעזרו ברוח העזה שנשבה בנגב.

יציאתו מהמשחק של הבאר־שבעי בן־ייעקב, ששמר היטב על סיני, עוררה את הכוכב התל־אביבי, שיחד עם ז'אנו, שיגרו את חלוצי ת"א לעבר השער.

בדקה ה־66 בעט מוריס ז'אנו הנמרץ כדור שטוח מ־15 מ' לפינת השער – 0:2.

ה"אדומים" נסוגו לעבר שערם והדבר עלה להם בשער חובה כעבור 6 דקות: שושני ניצל טעות גסה בהגנת ת"א ומ־5 מ' קבע בבעיטה נאה – 1:2.

שחקני בירת הנגב המשיכו ללחוץ על שערו של יום־טוב סלאס הצעיר. בדקה ה־85 ניתנה למאיר עוזן הזדמנות מצוינת לאזן את התוצאה, אך הוא בעט מקרוב לחוץ.

שפט עובדיה בן־יצחק לעיני 6000 צופים בבאר־שבע.

רונן בר־לב

● הפועל ת"א: סלאס – 5, עמר – 6, אקרייש – 5, זאנה – 5, הרשליקוביץ – 6, אלי כהן – 5, יעקב כהן – 5, סיני – 5, ברנס – 4 (ז'אנו – 6), ש. לוי – 4, יאני – 4 (שוקרון).
● הפועל באר־שבע: זוכוביצקי – 4, חיון – 6, בן־זומר – 5, רהן – 5, נגבן – 6, סלהון – 5, עוזן – 5, שושני – 5, בן־ייעקב – 6 (עולים – 4), ויצמן – 5, ארוגה – 3.

לביא הבקיע ואמיגה החמיץ

כדורגלני מכבי נתניה לא התקשו לגבור בביתם על מכבי יפו בתוצאה 0:1 (0:1).

שחקני עיר־היהלומים, לאחר תקופת שפל ארוכה, גילו הפעם יכולת טובה. לעומתם גילו ה"בולגרים" מיפו חולשה מדהימה.

שער הנצחון הובקע בדקה ה־35, לאחר שדוד לביא נגח כדור מפתיע לרשת – 0:1.

יפו כמעט השוותה את התוצאה, אך אמיגה בעט בדקה ה־44 מקרוב למשקוף השער.

שפט יוסף דיאמנט לעיני 500 צופים בנתניה.

ע. רוזנברג

● מכבי נתניה: בלוב – 5, ש. מנחם – 6, בר – 6, חסן – 5, קורן – 5, גבאי – 5, ח. לוי – 5, רוחן – 5, ר. לוי – 5 (תקוה), לביא – 6, י. מנחם – 6 (לם).
● מכבי יפו: ליברמן – 6, סלימן – 4, דניאל – 5, פרץ – 4, כהן – צדק – 4, בוטפיקה – 4, אלקולומברה – 4, י. לוי – 4, מזרחי – 4, ציפרוס – 4, אמיגה – 4.

דמתי הכניע את היורדת לארצית

שני שערים, שהבקיעו חלוצי שמשון ת"א בשלהי המשחק, הקנו להם נצחון על היורדת לליגה הארצית, הפועל חיפה, בתוצאה 1:2 (0:0).

200 הצופים, שחזו במשחק, התאכזבו קשות לנוכח הרמה הירודה. במיוחד איכזבו שחקני כרמל־תהים, שגילו חולשה רבה.

עד הדקה ה־73 לא היו אירועים מעניינים במשחק. בדקה זו הדף שוער חיפה כדור לרגלי הוותיק גדעון דמתי, שבבעיטה מקרוב קבע – 0:1.

שחקני עיר־הכרמל הגיבו בסדירת התקפות ואכן בדקה ה־76 הצליח רוני מלכה בנגיחה נאה לקבוע – 1:1.

שתי הקבוצות נראו מרוצות מהתוצאה אולם בהתקפה מקרית, בדקה ה־82, שלח גדעון דמתי את דקל ארנוני שבבעיטה מ־20 קבע את תוצאת המשחק – 0:2.

שפט רובים דיגאצ'י בנתניה.

ע. רוזנברג

● שמשון ת"א: לסנר – 5, דהרי – 5, אלי כהן – 5, שמעונוב – 5, ארמוני – 5, יוסי כהן – 5 (ארביב), עזריה – 6, ב. שלום – 5, בליחי – 4 (מלכה), דמתי – 6, שוקרון – 6.
● הפועל חיפה: קרן – 4, בוזורגי – 4, בירו – 5, ה. לוי – 5, ליפשיץ – 5, קירשנר – 5, סדיקי – 5, אמסלם – 4 (מלכה), הוד – 4, בלוס – 4, רוקבן – 4.

בזכות הנצחון נותרה בלאומית

חמישה שערים השאירו אתמול את קבוצת הפועל פתח־תקוה בליגה הלאומית, לאחר נצחון מוחץ (0:5) על מכבי יבנה.

החל משריקת הפתיחה צרו חלוצי "אם המושבות" על שער יריביהם השאננים. בדקה ה־22 פרץ אלון חזן מהאגף ומסר לאלי מחפוד, שמקרוב קבע – 0:1. בדקה ה־43 שוב היה זה אלי מחפוד שבבעיטה נאה מ־16 מ' קבע – 0:2.

חינגת השערים נמשכה גם במחצית השניה. בדקה ה־53 בעט ניר אלון מ־5 מ' כדור אדיר לרשת – 0:3. כעבור דקה הלמו שחקני "אם המושבות" שוב: חזן פרץ כסופה מימין ומסר, ודה בעט כדור שספג בבלם ציון יעקב, הטעה את השוער וחדר לרשת – 0:4.

את תוצאות המשחק חתם בדקה ה־83 אלון חזן, שבעט כדור שטוח מ־7 מ' לרשת – 0:5.

שפט חיים לפקביץ לעיני 1000 צופים בפ"ת.

מ. רוזנברג

● הפועל פ"ת: גדבי – 5, קייסי – 5, בודניק – 6 (פרלי), אלון – 6, ד. לוי – 5, ג. לוי – 5, מחפוד – 7, בדשאנן – 5, חזן – 7, בסן – 5, הלל – 6.
● מכבי יבנה: לוי – 4, א. פרץ – 4 (אזולאי – 4), צ. יעקב – 5, סלומון – 4, הירש – 4, עלוואה – 4, בדשמעון – 4 (א. כהן – 4), זכורי – 3, צ. רוקבן – 4, ועקנין – 4, אבבעים – 4.

חולשה מדהימה של מחזיקת הגביע

קבוצת הפועל כפר־סבא לא נזקקה אתמול ליכולת טובה כדי להביס את קבוצת בית"ר ירושלים בתוצאה 0:4 (0:0).

שחקני ה"מנורה" גילו חולשה מדהימה. הם שיחקו ללא כוכבם אלי אוחנה, הגנתם היתה הדירה, חולית הקישור לא הורגשה והחלוצים לא הטרידו את השער.

לעומתם שיחקו שחקני השרון ללא דופי ותקפו ללא הרף את שער יריביהם.

כבר בפתיחה רמזו הכפר־סבאים על העתיד לקרות. חנן אזולאי הדף את הכדור בידו בתוך הרחבה. את כדור העונשין מ־11 מ', שבעט אפיק בן חיים, הדף השוער הוותיק מזרחי.

עם פתיחת המחצית השניה עלתה כפר־סבא ליתרון ראשון לאחר שבדקה ה־53 קבע גוהר מול מזרחי – 0:1. כעבור 2 דקות הגדיל בוארון את התוצאה ל־0:2. כפר־סבא המשיכה לתקוף ובדקה ה־54 היה זה גדעון סיימון, שהיה הטוב במגרש, שקבע מקרוב – 0:3. בדקה ה־66 קבע סימון בבעיטת עונשין מרהיבה מ־20 מ' את תוצאת המשחק – 0:4.

שפט יעקב שיינר לעיני 1500 צופים בכפר־סבא.

ת. לוי

● הפועל כפר־סבא: ששון – 5, אידינגר – 6, סימון – 7, א. בן־חיים – 5, אינשטיין – 6, אוקנין – 5, יפה – 6, בוארון – 6, (מסיקה – 5), ת. בן־חיים – 6, מיסוני – 6, גוהר – 6.
● בית"ר ירושלים: מזרחי – 5, שירזי – 5, ח. אזולאי – 4, אשש – 4, ד. אזולאי – 5, קרוש – 4, בן־הרוש – 4 (שוורץ – 4), מלכה – 4, מלמיליאן – 5, גולדר – 4, ששון – 4 וי. כהן – 4.

חצי גמר הגביע ביום ג' בר"ג

מאת ג. אשר

משחקי חצי־גמר גביע המדינה ייערכו ביום שלישי באיצטדיון ר"ג.

בהצגה הראשונה (17.00) יתמודדו שמשון ת"א וה"סינדרלה", מכבי חדרה מליגה א'.

במשחק המרכזי (19:00) ייפגשו שתי הקבוצות ש"עפו" מהמירוץ לאליפות, בית"ר ירושלים ומכבי ת"א.

כהן ורבינזון הבקיעו השערים

קבוצת מכבי פ"ת הצליחה אתמול, מול יציעים ריקים, לגבור ללא קושי על מכבי שעריים בביתה בתוצאה 1:2 (0:1).

המשחק עצמו לא התעלה לרמה כלשהי. 2 הקבוצות הציגו יכולת דלה.

בדקה ה־24 פרץ בגלייבטר מימין ומסר כדור מדויק לרפי כהן, שמקרוב קבע – 0:1.

המחצית השניה נפתחה בלחץ רצוף של שחקני שעריים ובדקה ה־56 הצליח אהוד עידן להשוות את התוצאה, לאחר שבעט כדור עונשין מ־35 מ' לרשת – 1:1.

שחקני אם־המושבות עברו לסידרת התקפות ובדקה ה־82 הצליחו להבקיע את שער הנצחון, לאחר שבלם הדף בידו את הכדור מקו־השער. את כדור העונשין מ־11 מ' בעט רבינזון ללא דופי – 1:2.

שפט יצחק רוזנברג לעיני 150 צופים מרוצים.

אבי ליאת

● מכבי פ"ת: פרנקו – 5, אז'ובל – 5, פרסלני – 6, ג. מכנס – 5, אליהו־אייל – 5, תמיר – 5 (בן־שמעון – 4), אביטל – 4, א. לוי – 5, בגלייבטר – 6, ר. כהן – 6, בניה – 5 (רבינזון – 6).
● מכבי שעריים: לורנצ – 5, פרציאנו – 5, א. כהן – 4, חיימוביץ – 5, מסעלי – 5, צומן – 4, שלום – 4, עידן – 5, קדוש – 4 (בוטקילה – 4), קתת – 4 (ויידמן – 4), גד – 6.

מכאן ומן האצל

הפועל לוד העפילה ללאומית ארבע נותרו בסכנת נשירה

מאת ברוך רגן

קבוצת הפועל לוד רכשה אתמול את כרטיס העליה השלישי לליגה הלאומית לאחר שסיימה בתיקו 1:1 עם הפועל רמת־השרון.

לוד מצטרפת, איפוא, אל בית"ר נתניה ובית"ר ת"א, שהבטיחו עלייתן במחזורים הקודמים. שתי הביתר"ית נוצחו אתמול: נתניה נכנעה להפועל חולון 2:1 ות"א נוצחה ע"י הפועל עכו 3:2.

התיקו של רמת־השרון הותיר אותה באזור הנשירה לליגה א'. הקרב נגד הירידה יוכרע רק במחזור האחרון, אולי גם בהפרש שערים. בקלות מצויות גם הפועל רמת־גן (סיימה בתיקו 2:2 עם הפועל טבריה) הכח ר"ג (0:0 מול בית"ר ת"א) והפועל יהוד (נכנעה במגרשה 1:0 להפועל מרמורק). מרמורק, שרשמה נצחון מפתיע, נמלטה סופית מסכנת הנפילה לליגה נמוכה יותר.

מכבי רמת־עמידר, שאיבדה אתמכויי העליה, נפרדה בביתה בתיקו 1:1 עם הפועל חדרה. במאבק בין שתי הנושרות היתה ידה של הפועל בית־שמש על העליונה – 1:2 מול בית"ר חיפה.

הליגה הארצית

	הקבוצה	משי	נצי	תיקו	הפסי	שערים	נק'
.1	בית"ר נתניה	29	16	8	5	27–50	56
.2	בית"ר תל־אביב	29	16	6	7	27–54	54
.3	הפועל לוד	29	13	11	5	25–35	50
.4	הפועל חולון	29	13	7	9	33–35	46
.5	מכבי רמת עמידר	29	11	11	7	27–25	44
.6	הפועל חדרה	29	11	8	10	30–32	41
.7	הפועל טבריה	29	11	8	10	32–31	41
.8	הפועל עכו	29	10	10	9	27–34	40
.9	בית"ר רמלה	29	8	14	7	23–24	38
.10	הפועל מרמורק	29	10	8	11	36–32	38
.11	הפועל רמת השרון	19	8	11	10	34–32	35
.12	הפועל יהוד	29	8	10	11	29–32	34
.13	הפועל רמת־גן	29	9	7	13	35–34	34
.14	הכח רמת־גן	29	9	6	14	34–19	33
.15	הפועל בית שמש	29	5	9	15	25–21	24
.16	בית"ר חיפה	29	2	10	17	48–20	16

רמת־השרון 1 הפועל לוד 1

רמת־השרון, הנאבקת על חייה בליגה, הפתיעה בשער מהיר כבר בדקה ראשונה מרגלי דוד נימני, אך כשלה לשמור על יתרונה ואיבדה שתי נקודות.

לוד היתה, כמובן, עליזה יותר. שכן, שערו של הוותיק שלמה חביב בדקה ה־35 היקנה לה את כרטיס העליה לליגה הלאומית. עד להשגת השוויון נלחמה לוד בחירוק־שיניים מול הגנה מתוגברת של רמת־השרון.

רמת־השרון ניסתה לשנות את התוצאה, אך נתקלה בחומה בצורה של מגיני לוד.

שפט יאיר סילינגר ללא קהל בחולון (עונש רדיוס של רמת־השרון).

הפועל חולון 2 בית"ר נתניה 1

לחולון היו, אולי, אשליות, כי תוכל לחזור לתמונת־העליה והיא עשתה את המוטל עליה – נצחון ביתי. עם זאת לא סייע לה גם נצחון זה והיא תאלץ לגסות את מזלה בעונה הבאה.

ארז שקדקה התולתי הצעיד את חבריו ליתרון בדקה ה־19, אך ישראל פוגל הוותיק השווה בדקה ה־60. בדקה... גיל ליתנעל את שער הנצחון.

השוער המוליך של חולון, שמעון ישראל, היה המצטיין בשדה.

שפט מאיר בביזי לעיני 400 צופים בחולון.

הפועל מרמורק 1 הפועל יהוד 0

מרמורק "גנבה" את מלוא הנקודות מהמגרש ביהוד, נמלטה מאימת הנשירה ודחקה את מארחיה לטווח הסכנ.

יהוד שלטה בשדה בכל השלבים, תקפה וסיכנה את שער יריבתה, אך החטאות רבות שלה איפשרו למרמורק להלום ולהטיל דממה ביציעים.

צבי אבידוב, החלוץ המצטיין של מרמורק, הבקיע את שער ההצלה בדקה ה־30.

שפט אריה פרוסט לעיני 1500 צופים ביהוד.

הפועל עכו 3 בית"ר ת"א 2

1500 הצופים בעכו חזו במשחק שקול, מעניין והפכפך. בית"ר שיתפה כמה שחקני נוער, אולם לא נפלה מיריבתה.

בתוך 8 דקות במחצית־הראשונה הובקעו 4 שערים, שניים לכל צד: אלי בן־זאמו (24) ולוי אוחנה (32) הבקיעו לעכו, והצעירים רון פז (26) ורוני זעירא (23) שמרו על שוויון.

לוי אוחנה הבקיע את שער הנצחון בדקה ה־61.

שפט דוד יוסף.

הפועל ר"ג 2 הפועל טבריה 2

ר"ג הטילה את כל יהבה על המפגש הביתי, אולם תקוותיה לזכות "בכל הקופה" התנפצו מול המשחק השאפתני של אורחיה.

בדקה ה־39 נראה היה, כי התסריט הרמת־גני יתממש, כשעה שאריה גילדנברין הבקיע שער יתרון. לאחר ההפסקה הלמה טבריה פעמיים ע"י מאיר עמור (51) ועמוס כהן (53), ובני כהנר המקומי השווה (56).

עד לסיום ניסתה ר"ג להטות את הכף, אך השוער הטברייני מאיר ברקמנן נעל את שערו.

שפט יצחק יחבט לעיני 500 צופים בגבעתיים

בית"ר רמלה 0 הכח ר"ג 0

"הסגולים", המבקשים להיחלץ מנשירה, גילו עדיפות במשחק־החוץ, אך היעדר רגל מסיימת הותיר אותם מאוכזבים.

300 הצופים חזו במשחק משעמם ודל באירועים. להכח היה יתרון בכל השלבים, אך חלוציה לא מצאו את הרשת.

שפט עובדיה צבי ברמלה.

רמת־עמידר 1 הפועל חדרה 1

100 צופים בלבד הטריחו עצמם למשחק, והם היו עדים למשחק שקול, אך חסר עניין. הצעיד המקומי אייל מליחי הבקיע שער יתרון בדקה ה־16, ובהמשך נתנו חבריו, בראשם השוער רוני גיצי, על היתרון. רונן שפירא השווה בדקה ה־83.

שפט יעקב ברזמו ברמת־עמידר.

בית־שמש 2 בית"ר חיפה 1

"קרב הנושרות" התנהל כרוחבות (רדיוס של בית־שמש) באווירה של סוף עונה.

דווקא בית"ר עלתה ליתרון בדקה ה־45 (אלי קורקוס), אך בית־שמש הפכה הקערה על־פיה ע"י אבי סקורי (45) ועמוס מיימון (82)

שפט שלמה יוסף לעיני 100 צופים.

במחזור הבא בארצית

- הפועל חדרה – בית"ר רמלה
- הכח ר"ג – רמת־השרון
- הפועל לוד – הפועל ר"ג
- טבריה – בית־שמש
- בית"ר חיפה – הפועל חולון
- בית"ר נתניה – הפועל עכו
- בית"ר ת"א – הפועל יהוד
- מרמורק – רמת־עמידר

ליגות ב'

● צפון א': מכבי קרית־ביאליק – בני־חצור 0:1: הפועל אבו־סנאן – מכבי עכו 0:2: הפועל טבנין – הפועל תל־חנן 0:2 (טכני); הפועל מג'דל כרום – בית"ר קרית־שמונה 2:3: הפועל אפיקים – הפועל בני נצרת 0:1: הפועל בני־עכו – סקצית מעלות 0:3.

מכבי כדצבי 1:1: הפועל רמלה – מכבי באר־שבע 0:1: מכבי קרית־עקרון – סקצית נס־ציונה 1:3: עירוני אשדוד – הפועל אילת 0:1: בית"ר לוד – הפועל שדרות 0:1

● צפון ב': הפועל נחליאל – הפועל איכסל 2:4: מכבי צור־שלום – הפועל בקעה אל גרביה 2:7: הפועל דלית אל כרמל – הפועל כפר־סולם 1:0: הפועל יקנעם – הפועל טייבה 2:2: מכבי זכרון־יעקב – הפועל בית אליעזר 2:2: הפועל מגדל־העמק – מכבי עוספייה 2:3: הפועל גבעת־אולגה – הפועל אום אל פאחם 2:4.

● הפועל חדרה – בני יהודה ת"א 1:1: מכבי חיפה – מכבי ת"א 1:1: הפועל באר־שבע – הפועל ת"א 0:0: מכבי יפו – מכבי נתניה 1:2: הפועל ראשל"צ – מכבי פ"ת 2:2: הפועל כפר־סבא – בית"ר ירושלים 0:0.

● דרום א': הפועל איחוד צעירי־יפו – בית"ר ראשל"צ 1:3: הפועל כפר־שלם – בית"ר כפר־סבא 2:6: הפועל הרצליה –הפועל כפר־קאסם 1:3: מכבי שכון המזרח – גבעת שמואל 0:2: הפועל מחנה יהודה – מכבי רמלה 1:3: הפועל טירה – מכבי הרצליה 1:2: מכבי רמת־השרון – הפועל ג'לג'וליה 6:6

● דרום ב': הפועל מרחבים – בית"ר יבנה 0:1: הפועל באר־יעקב – מכבי רחובות 0:3: הפועל אשדוד –

בליגות לנוער

3 נצחונות לנערי הפועל בכדורגל

נבחרת הנערים של הפועל בכדורגל, אשר התארגנה בפעם הראשונה, זכתה ב־3 נצחונות רצופים במסע תחרויות במערב־גרמניה.

במשחק הראשון גברו נערי הפועל על נערי אייזנשטאט 0:6, במשחק השני הם גברו על פ.ב. אוגסבורג 0:2. במשחק השלישי גברה נבחרת הפועל על נבחרת הנוער של העיר האייק 0:2.

את הנערים מאמן גיגו ברציג.

היכולת האישית אינה מצדיקה מאמן זר ויקר

מאת אהרן להב

רומה כי בהתאחדות לכדורגל נופלות ההחלטות לא על פי שיקולים עניים אלא על פי גילגולם בערות ובכלי התקשורת עד שהן צוברות תנופה שאין מבנה חוזר. עוד לא הספקנו לעכל את החלטת ועדת החמישה להעסיק את המאמן ההולנדי גאר בלוק, כמאמן־על של הנבחרות הלאומית תמורת 5000 דולר לחודש ויחד עם כל ההוצאות הנלוות יגיע הסכום השנתי לכדי 100,000 דולר לשנה – וכבר אנו מתבשרים בראיונות טלפוניים מפי ההולנדי עצמו על תכניתו ללמוד עברית וכי הוא מתעתד לפתוח את האימונים בחודש יולי השנה לקראת הטורניר האולימפי ב־1988 בסיאול.

חד וחלק: ישבה ועדה של חמישה עסקנים בכירים, שהכישורים המקצועיים שלהם לא עמדו בשום קריטריון, בחנה שלושה מאמנים זרים והחליטה מניה וביה, על פי התרשמות אישית, כי דווקא ההולנדי הוא הכתאים ביותר להחזיק בשרביט האימון של נבחרת ישראל. הערה שכמעט מפי כל אחד מהמועמדים את מחירו ועוד לפני שבחנה את היכולת התקציבית של קופת ההתאחדות לעמוד בדרישה – סיבמה עקרונית על העסקתו של ההולנדי.

אין זו הפעם הראשונה שכך נקבעים מאמנים בהתאחדות לכדורגל ואחר כך מסתבר כי המאמן הוא "בכיה לדורות" ואז מתחילה הדרך היסורים להפטר ממנו. כמעט כל המאמנים הזרים בתולדות הנבחרת הלאומית סיימו את תפקידם באקורדים צורמים ואת מקומם תפסו מאמנים ישראלים חוזר חלילה.

את ההכלצה הפעם על מאמן זר קיבלה ועדת בדיקה פנימית של ההתאחדות לאחר הכשלונות הצורבים בטורניר הקדם־עולמי. הועדה הזאת הגיעה לשורה של המלצות ומסקנות, שרק אחת מהן, ולא החשובה ביותר, היתה אודות מאמן זר כשהיא קשורה קשר אמיץ עם המלצה מקבילה לקבוע מפקח מקצועי על עבודת הנבחרת שיבחר מחוץ לכתלי הנהלת ההתאחדות לכדורגל. אבל כרגיל אצלנו בכגון אלה, מאמצת לעצמה הרשות המבצעת את הפחות פוגע בציבור עסקניה ובמקרה זה את ההמלצה להעסיק מאמן זר. כל יתר ההמלצות, שפירושן שידוד מערכות כללי בתוך הנבחרות ויישום כמה מסקנות לגבי האחריות המיניסטריאלית של עסקני ההווה והעבר בהתאחדות "יוק" כאילו לא נכתב ונאמר דבר.

ועדת החמישה, אילו היתה מכבדת את עצמה ועצמת בחוות דעת רחבה של מומחים בכל שטחי המחקר בספורט ובעיקר נובח ההופעה העלובה של שחקני סגל נבחרת ישראל במשחק עם נבחרת ארגנטינה, לא היתה ממהרת לכתוך במאמן זר. 17 כדורגלנים השתתפו מצד ישראל בהתמודדות עם ארגנטינה. התוצאה 2:7 אינה מחמיאה לנו אבל אם נתעלם ממנה כתוצאה שתרשם לדראון כלוח הבין־לאומי של ישראל ונתרכז ביכולת האישית שהפגינו השחקנים הישראלים גם באותן דקות רבות של המחצית הראשונה כאשר התוצאה עוד היתה מכובדת (2:2) , הרי שהמסקנה הבלתי נמנעת שעלינו לקבל היא, כי כיום אין במאגר שחקני הכדורגל הישראלים בעלי יכולת אישית – טכנית וטאקטית – המסוגלים להוות צוות של 11 כדורגלנים לנבחרות באירופה ובדרום־אמריקה שהם רוב מניינו של הכדורגל הטוב בעולם.

בבוקר שלמחרת המשחק עם ארגנטינה רואיין הבלם מנשה שמעוטוב בגלי צה"ל. הוא נשאל על רשמיו מן הנבחרת הארגנטינית. תשובתו היתה – בתמצית מוכרונה: במחצית הראשונה כאשר שיחקתי, לא הספקתי להתרשם מהאורחים, כי הייתי עסוק מאד בשמירה על השער. אולם במחצית השניה כאשר ישבתי על הספסל נוכחתי כאד משחק האורחים וביחוד מן השליטה האישית שלהם בכדור. אחד המראיינים לא יכול להתאפק והפטיר: אז מה זה כדורגל אם לא שליטה אישית בכדור?

זוהי בעצם על רגל אחת כל הבעיה של כדורגלני ישראל בקבוצות ובנבחרת הלאומית. שמעוטוב היטיב להגדיר את התפעלותו. השליטה האישית שלהם בכדור. אילו היתה לשחקנינו שליטה בכדור שהוקנתה להם מגיל אפס – לא היה שמעוטוב מתעכב על הנקודה. הזאת והיה בטח קולט עוד כמה וכמה הבדלים יסודיים בין כדורגלני ארגנטינה לבין כדורגלני ישראל. זאת גם הסיבה, שהקהל הישראלי מדיר את רגליו ממשחקי הליגות וממעט לבוא למשחקי הנבחרת הלאומית. אם הוא בא הדי זה בגין הנבחרות האורחות. כך היה עם נבחרת אנגליה וכך עם נבחרת ארגנטינה. כשאין יכולת טכנית, כשאין כושר גופני ויכולת פיזית לסיים "על הרגליים" 90 דקות ומסתמכים רק על רוח לחימה, צור ישראל וניסים – מתקבלת התמונה העגומה שבלטה ביותר שאת נגד ארגנטינה, אף כי גם במשחקים הקודמים ובעיקר במשחקים נגד אוסטרליה וניו־זילנד בחוץ ובבית, היו הסיבות זהות לחלוטין, אך בלטו פחות משום שבנבחרות ההן לא כיכבו וירטואוזים דוגמת מאראדונה ושות'.

אילו האזינו וקראו חברי ועדת החמישה של ההתאחדות את דברי המאמנים גיילס ובלוק מיד לאחר המשחק בו חזו ואת דברי מאראדונה עצמו – היו אולי לומדים כי רק ארבעה שחקנים – מלמיליאן, סיני, אבי כהן ואוחנה – הרשימו את בעלי המקצוע ואת האורחים. כל היתר לא הוזכרו וזה כולל את "האלילים" זאהי ארמלי, רוני רוזנטל והאחרים הנחשבים ליוצאי דופן בקבוצותיהם.

מן המפורסמות הוא, שמאמן נבחרת לאומית אינו עושה שחקנים. הוא בוחר אותם מן הקבוצות. מנסה לשפר את יכולתם הטאקטית ואת כושרם הגופני בימים המעטים שלהם מאימוני הקבוצות. את השליטה בכדור ואת תנועות הגוף הנדרשות חייבים השחקנים "להביא מהבית". למציאות העגומה שלנו יש להוסיף גם את המנטליות. היא שונה בתכלית מן המנטליות השוררת בכדורגל האירופי והדרום־אמריקאי. כיבשת מושתת הכדורגל על מקצוענות ורק הטובים ביותר נקראים לשורות הסגל הלאומי אפילו אם הם משרתים בקבוצות "מעבר לים". כי ה"קוד" של המקצוענים הוא אותו ה"קוד" בכל מקום. לכן יכול מאמן כבלוק לאמן בכל קבוצה באירופה ובכל נבחרת. אצלנו – כמצב הקיים – כאשר הכושר מקצוען מתבטא רק בשכר הגבוה ולא ביכולת האישית ובהתנהגות ספורטיבית על פי ה"קוד" המקובל, מתקשה, אם בכלל, מאמן זר להתפקד על פי יכולתו וכישוריו ועל פי אמות מידה אוניברסליות מקובלות במקצוע הכדורגל.

לכן, כל עוד אין תשתית רצינית של שחקנים הלומדים את רזי המשחק כדבעי מגיל הילדות ובאים לקבוצות הבוגרות בשלים מבחינת יסודות המשחק והשליטה האישית בכדור – אין שום טעם וצידוק להעסיק מאמן זר בהון עתק, שלא נוכל להפיק ממנו את מלוא התועלת המקצועית שהוא מציג בברטיס הביקור שלו.

לפי שעה יש להשלים עם העובדה, כי החומר המצוי כיום בכדורגל הישראלי מסוגל ליצגנו בערבון מוגבל מאד בזירה הבין־לאומית, כאשר הנשק העיקרי ובעצם היחידי המצוי ברגלי השחקנים הוא רוח הלחימה וגיבוש הצוות לרצות לנצח על אף הנחיתות הטאקטית הטבעית שיש להם. כדי לכבש נבחרת לסוג כזה של משחק דרוש מאמן ישראלי המכיר והמודע למנטליות המיוחדת של כדורגלני ישראל והיכול במהירות לתהות על קנקנו של כל כדורגלן הנקרא לסגל.

מאמנים דוגמת דוד שווייצר, שלמה שרף, אמציה לבקוביץ, גיורא שפיגל – המעורים היטב בכדורגל הישראלי ומציגים כרטיסי ביקור מרשימים בהישגים בקבוצות עדיפים על כל מאמן זר שנבחן בארץ על־ידי ועדת החמישה. מאמני ישראל גם עולים יותר בזול ואם יש להתאחדות עודף כסף (כנראה שיש ואולי נוכח העובדה כי איש מראשי ההתאחדות אינו נרעש ממתן שכר שנתי של 100,000 דולר) תפנה אותו לשיפור התשתית בקבוצות הילדים והנוער שם לא ניתנת תשומת הלב הראויה בזמן הנכון ומה שצומח הולך ודיע משנה לשנה.

רוצים להעתיק משחק הדכתרה לאיצטדיון ר"ג

הכרטיסים למשחק ימכרו... • ילד בן 12 הגיש תלונה על תקיפה... • בהוראת הפועל ת"א... • 200 שוטרים השליטו סדר בקרית אליעזר

[illegible]

השתתפו בסקור: משה כהן, אשר גולדשלגר, יצחק ציגין, ר. ברלין, יצחק פרי, מ. רוזנברג, ניסן פרידמן.

בגביע העולם (19) MEXICO86

פולין מאמינה ביכולתו של בונייק להצעידה לשלב השני

מאת שמואל טל

אם קיימת נבחרת אשר ניתן לומר עליה שהצלחתה במקסיקו תלויה בשחקן אחד זו נבחרת פולין. הכדורגלן הוא זביגנייב בונייק, הג'ינג'י התוסס והסוער, המהווה את ליבה ואישיותה של נבחרת ארצו.

בונייק בן ה־29 הוא כבר שנים רבות אחד החלוצים הטובים ביבשת אירופה. בארבע השנים האחרונות הוא מוכיח זאת בליגה האיטלקית. אם יצליח לשחזר במקסיקו את הצגותיו מספרד 1982, תוכל פולין לחזור על הצלחתה כ־1974, ו־1982 – מקום שלישי בעולם.

מאז 1974 בגרמניה הופיעו הפולנים ברציפות בטורנירי הגמר. אבל כבר שנתיים קודם לכן במינכן 1972 הוכיחו הפולנים את יכולתם, כשזכו במדלית הזהב האולימפית.

את הופעותיה בטורניר הגמר התחילה פולין ב־1938 בצרפת. זה נמשך לאורך משחק אחד. שכן, בסיבוב הראשון באלצו הפולנים להתמודד נגד כוכבי בראזיל, ולמרות שהפגינו יכולת מעולה באלצו להכנע 6:5.

מאז ועד 1974 כשלו הפולנים בכל נסיונותיהם לעלות לשלב הסופי. אבל בגרמניה הם הגיעו סוף סוף וכבשו אותה בסערה. בבית המוקדם גברו על ארגנטינה (2:3) מחצו את האיטי (0:7) וניצחו את איטליה (1:2) וסיימו בפיסגה.

בחצי־הגמר ניצחו את שוודיה (0:1) ויוגוסלאויה (1:2) ונכנעו רק לגרמנים (1:0). מקום שני בבית הבטיח להם את המאבק על המקומות 3־4. נגד בראזיל. הפעם גמלו בונייק וחבריו לברזיל וניצחו אותה 0:1.

בארגנטינה 1978 לא האירה ההצלחה פנים ללהקתו של בונייק, שכללה בין היתר שחקנים מעולים כלאטו, סמולרק ואחרים. את השלב הראשון הם סיימו, אמנם, בראש הבית לאחר תיקו (0:0) עם גרמניה ונצחונות על תוניסיה (0:1) ומקסיקו (1:3), אבל בשלב השני נפלו לבית קשה עם ארגנטינה, בראזיל ופרו. הם ניצחו אמנם את הפרואנים (0:1), אך הפסידו לארגנטינה (2:0) ולבראזיל (3:1) וסיימו את הופעתם.

בספרד חזרו הפולנים והביאו את יכולתם. בבית המוקדם, אותו סיימו שוב בראש, נפרדו בתיקו (0:0) מאיטליה ומקמרון אבל מוחצו את פרו 1:5. בסיבוב השני לענו לבלגים (0:3) משלושער של בונייק ולרוסים (0:0) במשחק של "חתול ועכבר", בו העדיפו להשתעשע עם הכדור במקום להבקיע.

בחצי הגמר, בלי בונייק שהורחק בגלל שני צהובים, נכנעו הפולנים לאיטליה (2:0). בקרב על המקום השלישי פגינו משחק מעולה וגברו על פלכיני וחבריו מצרפת 2:3.

פתיחה הססנית

ועכשיו מקסיקו בדרך. אבל עד שהבטיחו מקומם בין 24 הגדולות הם ידעו דם. בנצחון ביתי "מגומגם" על יוון (1:3) ותיקו עוד פחות מרשים עם אלבניה (2:2) עוררו ספקות באשר לכושרם. אחר כך באו המפר צרוב (2:0) לבלגים בבריסל ומקסיקו נראתה רחוקה יותר ויותר. אחר־כך באוהההתאוששות. נצחונות חוץ על יוון (1:4) ואלבניה (0:10) ותיקו אפס ביתי מול בלגיה הספיקו כדי להבטיח את המקום הראשון בבית ואת הכרטיס למקסיקו.

האחראי העיקרי להצלחה היה, כמובן, בונייק הכל יכול. אבל אסור להמעיט גם מתרומתו של המאמן הצעיד (43) אנטוני פיחניצ'ק יורשו של גורסקי ויאצק גמוק, שהצעיד את הנבחרת להצלחתה בספרד ובשלב המוקדם הנוכחי.

אגב, פיחניצ'ק התפטר ב־1984 לאחר כשלון הנבחרת להעפיל לגמר אליפות אירופה, אבל דעת הקהל החזירה אותו לתפקידו.

בונייק הוא כאמור ה"סופר סטאר" אבל הפולנים מאמינים, כי במקסיקו יגלה העולם את כוכבם החדש, דז'ייקנובסקי, קשר חלוץ בן 23, האליל החדש של הפולנים.

ממבט לעבר הסגל הפולני ניתן להבחין, כי הם עדיין מאמינים בוותיקים שלהם. כך, למשל, יתפוס מקום בין הקורות יוזף מליניציאק בן ה־33, המשחק בליגה הספרדית. גם סמולרק עדיין בהרכב אם כי מקומו אינו מובטח.

בהגנה שלושה חדשים: פאביאק, אוסטרובסקי, ופוליבוס וותיק יותר ויצ'יצ'קי, ששיחק בספרד. בקישור, לצד אורבן ודז'ייקנובסקי, יבואו שניים מבין השלושה: אמטיסק, פלאש ובובל'ול הוותיק יותר.

פולין יוצאת למקסיקו ללא יומרות. היא מטילה את יהבה על בונייק ומאמינה שכוחו יעמוד לו גם הפעם כדי להצעיד את חבריו להישגים מרשימים. אבל קודם יצטרכו הפולנים להתגבר בשלב המוקדם על שתי נבחרות מצויינות כאנגליה ופורטוגל, וגם במרוקו אסור להם לזלזל.

זביגניום בונייק

מאמן פיחנציק

דריוס דז'ייקנובסקי

נצחון לדנמרק על פולין 0:1 במבחן למקסיקו

נבחרת הכדורגל של דנמרק גברה בקופנהגן על נבחרת פולין בתוצאה 0:1 לעיני 48,000 צופים. לשתי הנבחרות היה זה משחק מבחן לקראת המונדיאל במקסיקו.

רניאל פאסרלה, בלם נבחרת ארגנטינה, הורחק בקולומביה במשחק התיקו – 0:0 בין ארגנטינה לבין קבוצת בלניודוס. 60,000 צופים ראו את חילופי המהלומות בין פאסרלה לבין שחקן מקומי.

קודם לכן גברה ארגנטינה במקסיקו על קבוצת אמריקה בתוצאה 1:3. ולטאנו (2) ומרדונה הבקיעו את השערים.

נבחרת בולגריה גברה במערב־גרמניה על קבוצת שטוטגארט בתוצאה 2:5.

הערב ישחקו בלוס־אנג'לס נבחרות הכדורגל של מקסיקו ואנגליה – האחרונה גברה על דרום־קוריאה בתוצאה 1:4.

דיוויד פליט

מנהל טוטנהאם

דיוויד פליט, מנהלה של לוטון מזה שמונה שנים, הסכים ליטול עליו את ניהול קבוצת הכדורגל הלונדונית טוטנהאם.

פליט הצליח בתקופת ניהולו בלוטון להצעירה מהליגה השניה לצמרת הליגה האנגלית הראשונה.

הספרדי סאנטאנה

גבר על בקר

הטניסאי הספרדי מיליחס סאנטאנה חולל הפתעה גדולה, כשניצח ברבע־הגמר ברומא את בוריס בקר בתוצאה 3:6, 4:6.

סאנטאנה ישחק בחצי־הגמר מול מאטס וילנדר משוודיה.

הצ'כי איוון לנדל העפיל לגמר לאחר שגבר על יאניק נואה מצרפת 6:1, 2:6, 6:7 וגמל לו על הפסדו לפני שבוע בניו־יורק.

הצלחה לקובה

באליפות האגרוף

הצלחה לקובה באליפות העולם באגרוף ברנו, ארה"ב. 9 מתאגרפיה יופיעו בגמר, ובראשם תאופילו סטיבנסון בן ה־35 שזכה בשלוש מדליות זהב אולימפיות ופעמיים באליפות העולם במשקל על־כבד.

יריבו בגמר יהיה האמריקאי אלכס גארסיה. בחצי־הגמר גבר סטיבנסון על אלוף בה"ם יעקב לכל. יתרונו של סטיבנסון נבע מהפלת יריבו לקרשים.

ברנרד הפתיעה ברגר באשקלון

הטניסאית הדרום־אפריקאית בינרה ברנרד הפתיעה אתמול כשגברה בגמר התחרות הבין־לאומית לנשים במגנים באשקלון אל אלופת ישראל אלנה ברגר בתוצאה 7:5 ,1:6.

במערכה הראשונה הוליכה ברגר 4:5, אולם נוצחה בסיום. התחרות נושאת את שמה של האנסה פיניץ ובסיומה הוענקה לברנרד המנצחת בסך 800 דולאר ולברגר סך 500 דולר.

בשלב חצי־הגמר גברה ברנרד על חברתה לינרב מאלי 2:6 ,6:2, 3:6.

ברגר גברה בקושי רב על חגית אוחיון 3:6 ,7:6, 3:6.

בתואר לזוגות זכו הטניסאיות מדרום־אפריקה.

היום תיפתח בחיפה התחרות השלישית בסבב זה.

שופט נהרג

מידוי פטיש

תאונה קטלנית ארעה בתחרות בין־לאומית בוורוצלאב, פולין, כאשר שופט בן ה־27, קריסטוף ציהשני, נפגע בראשו מפטיש, אותו ידה אתלט מצ'כיה.

השופט אושפז בבית החולים הצבאי בוורוצלאב, ובעבור 12 שעות מת מפצעיו.

באותה עת נמשכו האתלטים את המסלול, כאשר ידוי הפטיש התאמנו לקראת התחרות.

טניסאי הפועל ת"א לראשות הטבלה הלאומית

טניסאי הפועל ת"א הקפיצו אתמול לראשות טבלת הליגה הלאומית, לאחר שהביסו את אלופת המדינה, אס"א ת"א – 1:5, במקום המקומות הי"ם הוא... ביחס ל האתמול.

יתר התוצאות: מכבי צפון א' – הפועל צהלה 3:3: מועדון הכרמל חיפה – מכבי צפון ב' 2:4: מכבי ת"א – מכבי נתניה 0:6.

במשחקי המחזור ה־6, אתמול, הושגו התוצאות הבאות: מכבי צפון א' – מכבי ת"א 2:4: מכבי צפון ב' – מכבי נתניה 3:3: אס"א ת"א – הפועל צהלה 3:3: הפועל ת"א – מועדון הכרמל 1:5. במשחק זה נמל חלק שחר פוקס.

כדורעף

נבחרת הנערות של ישראל בכדורעף, שהשתתפה לראשונה במוקדמות לאליפות אירופה, דורגה בסיום במקום ה־5.

שתי הראשונות, יוון והונגריה, העפילו לאליפות אירופה. הפתעת התחרות היתה כשלונה של צרפת.

ישראל רשמה נצחון אחד בלבד על קפריסין 1:3.

אופניים

טל מישרי מהפועל ר"ג ניצח אתמול במרוץ אופנים סביב כיכר המדינה בת"א, בהקיפו את עמוס גרי מנצרת־עילית ועבר אל הסיב מנצרת־עילית.

בין הנוער הגיע ראשון יואב קרונרי מהפועל חיפה. בין הנערים זכה שי שמעוני מגבעתיים.

הרמת משקולות

3 שיאי נוער הושגו אתמול באליפות ישראל בהרמת משקולות, דרגה ב', שבסיומה הבטיחו 8 משקלאים את עליתם לדרגה א'.

דן עובדיה מהפועל נתניה, שהופיע במשקל עד 48 ק"ג, שיפר את שלושת שיאי הנוער, בשבבוט 58 ק"ג, דחק 65 ק"ג וקבע בקרב 2 115 ק"ג.

יתר הזוכים: 52 ק"ג: יצחק בן־שלמה (יבנה) 67.5 ק"ג: אילת כישלו (הפועל ת"א) 75 ק"ג: חיים פרגי (הפועל נתניה) 82.5 ק"ג: טל לוי (מכבי ת"א) 100 ק"ג: דוד טרמן (הפועל ת"א).

סיוף

אילן בר מהפועל עכו זכה אתמול באליפות מכבי הפתוחה בסיוף במקצוע הרומח עד גיל 20, לאחר שגבר בגמר על איל קדרן מהפועל כפ"ס 6:10. שלישי הורג איל אהרון מהפועל עכו.

בתחרות לנערות זכתה לילך פריסקי מהפועל עכו עם 6 נצחונות, לפני שרונה קורקוס עם (5)

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

מרחב תכנון מקומי תל־אביב – יפו

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב, החליטה, באישור שר הפנים לאשר תכנית מתאר מס' 1989 שינוי מס' 1 לשנת 1978 לתכנית מתאר מס' 460 – ארנונה כפר שלם (שכונה מ').

השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם:

גושים וחלקי גושים: 6129־6132, 6146־6149, 6152, 6153, בתחום של כ־2943 דונם, בין הדרכות מהל, שד' ששת הימים וחוד אל נקוה.

עיקרי הוראות השינוי:

לתכנן ולחלק מחדש, לקבוע קטעים לרה־רצלציה, לקבוע שטח מרכזי לאזור מרכזי ולבנייני ציבור, לקבוע אזורי מגורים עם בינוי, לקבוע שטחים לשטח, לחניה ולבנייני ציבור.

הודעה על הפקדת השינוי פורסמה בילקוט הפרסומים 2960 תשמ"ג עמוד 11.

השינוי האמור בצורה שאישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב – יפו וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

מרדכי בהט

יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה

מחוז תל־אביב

מדינת ישראל

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

מרחב תכנון מקומי מעלה הגליל

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מעלה הגליל שבכסרב מופקד.

שינוי תכנית מפורטת הנקרא תכנית מפורטת מס' 5053 שינוי לתכנית מפורטת מס' 2610 – בנה ביתך – ואדי קרן ג' מעלות.

ביחד עם תשריט המצורף אליו.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:

גושים: 18384, 19892 בהגרי.

עיקרי מטרת שינוי התכנית: יעוד שטחים למגורים, לצבוריים פתוחים, לקביליים צבוריים, לכבישים, גישה וחניה למגורים.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן בהגדם הועדה המקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

ל"ז בניסן התשמ"ו

25.4.86

ישראל קניג

יו"ר הועדה המחוזית

לתכנון ולבניה מחוז צפון

עין־יהב מוכרת בריאות

מאת אמיר רוזנבליט

בעין־יהב, המושב הראשון והגדול בערבה, מגדלים... בריאות. מי המרפא, מזג האוויר המיוחד והאקולוגיה הנקיה של האזור הפכו את המושב לספק בריאות עולמי. ה„לוגו" (סיסמת הפרסומת) שמפיץ המושב על מודעותיו אומר: „בדרך לאילת... כדאי להתאפק עד עין־יהב".

יש לכך כיסוי. ארוכה הדרך בין באר־שבע לאילת, ובק"מ ה־120 בדרך לנופש כדאי לעצור ולחנות באורחן עין־יהב. באורחן (אגב, מלה חדשה שנתנה האקדמיה ללשון העברית למכלול התיירות של עין־יהב) תמצאו דקליות, צל, שולחנות פיקניק ומסעדה ממוזגת. לא פחות חשוב: בפינת הטבע של האורחן אפשר לרכוש בהנחה ניכרת את מיטב מוצרי הטבע של עין־יהב, מצמח האלוורה, שאומרים עליו כי הוא טוב לבריאות וליופי, ועד לגלולות של אצות הספירולינה — מזון העתיד.

מעיינות השתייה והמרפא, שהתגלו במושב לפני שנים אחדות, מהווים תשתית לתכנית פיתוח, העשויה להפוך את המקום לאחד מאתרי תיירות המרפא החשובים והמשוכללים בארץ. כחלק מתפיסת ה„מרפא מן הטבע", שאימץ המושב לעצמו, הוקם לאחרונה בעין־יהב אחד המפעלים החדשניים והמתוחכמים בעולם לייצור אצות הספירולינה, המשמשת מזון טבעוני, עתיר חלבונים יותר מן הבשר. כיום אף שוקדים על פיתוח מוצר חדש מהספירולינה: גלולות המונעות מנשים סבל בתקופת התסמונת הטרום־וסתית.

ואם לא די בכך, הרי באוגוסט השנה יוקם במושב מפעל חדש לייצור מוצרים, המבוססים על צמח האלוורה — צמח מופלא, שעל כוחו בריפוי מחלות שונות ובטיפוח היופי נפוצו סיפורים רבים עוד בימי קדם. חיליק אייזנבאום, מרכז הענפים המשותפים במושב, אוהב לספר את הסיפור הבא על צמח זה: גידול ממאיר שהתגלה ברגלו של פלוני מכרכזי הארץ הביא את רעייתו לעין־יהב, לאחר ששמעה על סגולות המרפא של צמח האלוורה, הגדל כאן בכמויות מסחריות. אנשי המושב, שדבר המחלה נגע ללבם, סיפקו לה 15 עציצים של הצמח היקר במחיר נמוך בהרבה מן התעריף הרשמי בשוק. זמן קצר לאחר שהבעל החל למרוח על רגלו את קרישי הצמח העשיר בחומרים אנטיביוטיים, שככו הכאבים כליל והאיש שב לתפקד כמימים־ימימה.

בדיקות שנערכו במעבדות המרכז למחקר גרעיני בנחל־שורק העלו, כי המים הגיאותרמיים שהתגלו בעין־יהב עשירים בברום וביוד. תכולת היוד במימי עין־יהב גבוהה פי 100 מזו שמצויה בים של חמי טבריה ופי 50 מזו של מי ים־המלח.

חברי המושב, כנראה יחד עם הקיבוץ הצעיר שיזפון, עומדים להקים מוטל־דרכים בן 125 חדרים, כחלק מ„האורחן", שיהיה מבוסס על מעיינות המרפא המקומיים. הכוונה היא, שבשנים הראשונות תתבסס תפוסת המוטל על העובדים האמריקאים, שיבנו את תחנ המכסר „קול אמריקה".

אהרון איזקסון

את פני הבאים למושב מקדם שלט ענקי ועליו כתוב: „ארץ השמש הנצחית". לא בכדי: עין־יהב שוכנת כ־100 מטרים מתחת לפני הים וחודשי הקיץ בה חמים מאוד (ממוצע של 39 מעלות). כמובן, זהו חסרון יותר ממה שהוא מעלה. התנאים האקלימיים באיזור מכתיבים לאנשי המושב סדרי חיים מיוחדים. שעות העבודה הן מ־4 עד 9 בבוקר ומ־4 אחה"צ עד רדת החשיכה.

עבודה עצמית ומתנדבים

בעידן של מושבים הנתונים במשבר, כשמדי יום שומעים על מתיישבים השקועים בחובות של מיליוני דולארים — מושב עין־יהב הוא תופעה חריגה ומרנינה על מפת ההתיישבות.

עין־יהב הוקמה ב־1959 על־ידי בני מושבים ותיקים. היום מונה המושב כ־100 משפחות, המשווקות מדי שנה רבבות טונות של גידולי יצוא, בעיקר ירקות ופירות: עגבניות ופלפלים, חצילים, ואספרגוס, מלונים ותמרים, אנונה ומנגו, ענבים וצמחי תבלין ובראות, כמו בזיליקום ושמיר.

„ההישג של המושב שלנו, הנחשב למבוסס ביותר בערבה", מציין קובי בן־יעקב, מרכז ענף התיירות במקום, „גדול שבעתיים אם מביאים בחשבון את התנאים האקלימיים הקשים השוררים באיזור בכל ימות השנה ואת הבידוד המוחלט כמעט ממרכזים עירוניים. אולם, מבחינתנו, יש לכך מחיר כבד. כל משפחה במושב משלמת כ־800 דולר מסים לחודש, למימון כל אותן ההוצאות הנובעות מריחוקנו הגיאוגרפי. כגון הסעת מורים ומדריכים ממרכז הארץ".

קובי מדגיש, כי עין־יהב מקפידה הקפדה מוחלטת על עקרון העבודה העצמית, בניגוד לרוב המושבים האחרים בארץ. שכירים יש רק, פה ושם, בענפי שירות משותפים, כגון בית־הספר. כל משפחה מעבדת כ־32 דונם ללא שכירים, אם כי לא בדיוק רק בכוחות עצמה: ליד בני המשפחה מסייעים בכל משק שני מתנדבים בשיא העונה, באפריל.

ועוד תופעה אופיינית, אם כי לא ייחודית למושב עין־יהב: היקף הענפים המשותפים, בנוסף לענפים שכבר הזכרנו יש גם ארבע בריכות דגים, שמגדלים בהן דגי מושט ואמנון. וקובי מספר לנו, שהמושב הגיע ליבולים מדהימים בקנה־מידה ארצי בגידול דגי האמנון — 15 טונה לדונם, בעוד היבול המקובל, לדבריו, הוא טונה אחת לדונם. דגי האמנון, שיובאו מן המזרח הרחוק, מוזנים על־ידי אצת הספירולינה. וזו אחת הסיבות ליבולים הגבוהים שהושגו כאן. דגי המושט של המושב מהווים מזון בסיסי במסעדה הסינית הראשונה (ובינתיים, היחידה) בערבה, הנמצאת באורחן עין־יהב. המסעדה מנוהלת על־ידי סף מטייוואן, לי צ'אנג, ואשתו ג'ון, המתגוררים במושב עם בנם הקטן, יליד הערבה.

בעתיד: תחנה בדרך לפטרה?

אי־אפשר לסכם את רשימת הדברים המייחדים את המושב בלי להזכיר, שעין־יהב היא המושב הראשון בארץ, שהכניס לשימוש טלוויזיה בכבלים בבתי החברים. זו גם מצויידת במחשב, שמאפשר קבלת נתונים שונים, כגון מצבו הכספי של המשק, הפעלת קריאות מצוקה, חיזוי הטמפרטורה בשטח וכו'. הנתונים מוזרמים ישירות אל מסכי טלוויזיה בבתי החברים.

כשני ק"מ מזרחה למושב עובר הגבול עם ירדן. מעמדת התצפית הגבוהה, המשקיפה על החלקות הכשותפות של החברים, אפשר לראות את כביש הערבה הירדני, המקשר בין רבת־עמון לעקבה. אנשי עין־יהב חולמים על היום שבו ייחתם הסכם שלום בין שתי המדינות: אז יוכלו לטייל אל „הסלע האדום", הלא היא פטרה, הנמצאת במרחק של שמונה ק"מ בקו אווירי מן היישוב. אין צורך לומר, כי יהיה בכך גם רווח כספי: היכן ינוחו המטיילים בדרך מפטרה ובחזרה ממנה ויסעדו את ליבם, אם לא באורחן של עין־יהב?

מפני שיבה תקום

הזדמן לי לנסוע מחיפה לדליה באוטובוס עמוס בני־אדם. ישבו שלוש חברות (מקיבוצים שונים של הסביבה) עם ילדיהן, בגיל כיתות היסוד. הילד ישב ליד החלון והאם לידו. אף ילד לא קם לתת את מקומו לזקנים ולזקנות עמוסי הסלים שעמדו לידם. לא ראיתי אף אחת מהאמהות שהציעה לילדה לפנות את המקום. לעומת זה ראיתי את צעירי אליקים ועין־העמק, שקמו ומסרו את מקומם.

אמנם יש גם אצלנו גילויים יפים של בני המוסד, אבל הם כל־כך נדירים, שכאשר הם מתרחשים מציינים אותם בעלון הקיבוץ כדבר פלא. הצפתי אצלי בראות. שראיתי, דברים ששמעתי ודברים שמתרחשים יומיום לנגד עינינו בחצר הקיבוץ.

אני שואלת את עצמי: למה ואיך זה קרה? האם המשנה של החינוך המשותף נתנה מקום לחינוך לערכים הפשוטים הבסיסיים של בני אנוש, כמו כבוד לזולת, עזרה לחלש, לאיש זקן ועוד?

יש היסטוריה. התנועה הקיבוצית בראשיתה היתה חברה חד־גילית. ראשוני הילדים כמעט לא ראו אנשים זקנים, ושאלת ההתנהגות כלפיהם לא עלתה כלל. אנחנו המבוגרים, שהיינו אז צעירים ובמלוא כוחנו, לא היינו ערים לבעיה זו. עוד יותר: במידה שקראתי את אבות החינוך המשותף, אינני זוכרת שיש אצלם התייחסות לחינוך לערכים אלה בשמם המפורש. הכוונה היתה, שהחברה השיתופית שוויונית, שאנו וילדינו חיים בה, מקנה מעצמה לילדיה ערכים אלה. עכשיו אנחנו יודעים ששום דבר לא מתקיים מעצמו, אם לא מקיימים אותו בכוונה פעילה (אפשר לומר זאת לגבי כל הערכים הקיבוציים).

לאורך השנים, הודות לנסיון ולהתבגרות החברה, להכשרת המחנכים וגם הודות לשיפור התנאים בבתי הילדים, חלו הרבה שינויים בחינוך הילדים (רובם לטובה). אבל נראה לי שבעניין המדובר לא חל כל שינוי, וייתכן כי זאת אחת הסיבות למציאות העכשווית שתיארתי קודם. לדעתי השינוי הכרחי גם למען תקשורת יותר טובה בין הדורות בחברה הרב־גילית שלנו וגם למען חינוכם של ילדינו לבני אדם בוגרים, לעתיד לבוא.

אינני מתיימרת להציע תוכנית, רק כמה מחשבות. ברור שלא הטפה היא הדרך לשינוי שאני מצפה לו. אבל אפשר להגיש לילדים חומר לקריאה ולשיחה. אפשר לקיים מזמן לזמן שיחה במסגרת הקבוצה, כאשר המחנכים מכוונים אותם לתחומים אלו, מפגשים תכופים יותר עם סבים וחברים ותיקים. כמרכך רצויה, ואולי חשובה מאוד, עזרה יזומה כמו: מבצע עזרה בגינות, עזרה בסחיבת משאות וכד'. עזרה גדולה יכולים להושיט ילדי המוסד בתחומים שונים. ברור שחשובה יותר, כמו בכל שטח, היא הדוגמה האישית (וכאן אינני רוצה להרחיב).

התרשמתי מן הדברים היפים שראינו בטלוויזיה על תלמידי בית־ספר, שבמסגרת של תכנית פעולה קבועה בקהילה גילו בסביבה הקרובה את הנזקקים לעזרה והתחילו בהגשתה זוגות־זוגות פעם בשבוע. צמחו מכאן קשרים מעניינים ביותר, ששני הצדדים יצאו מהם נשכרים. אני מאמינה, שגם אנחנו יכולים לעשות רבות בשטח זה.

ייתכן שאני רואה את הדברים מנקודת הראות של ועדת הקשישים, אבל הנושא חשוב לכולנו ואני מזמינה תגובה של חברים ובמיוחד של מחנכים.

נעמי בנדור
עלון דליה

כל אחד יכול?

לפני זמן קצר נכחנו בפגישה נרגשת בין ממלא תפקיד במגזר החינוכי לבין ידידה ותיקה מקיבוץ שכן. באותו חיוך רחב ולבבי, שליווה את ה'אהלן' הראשון, היא שאלה: „אתה עדיין בתפקיד"? היה רגע של מבוכה. כל הנוכחים באותה פגישה החלו אוטומטית לפשפש במעשיהם ולתרץ לעצמם, איך זה שאנחנו עוד בתפקיד! איפה טעינו!...

ואז חשבנו לנו, עד כמה אפיזודה זו היא סימפטום אופייני להלוך הרוח של תזוזה מתמדת בין תפקידים ועיסוקים, שאנחנו רואים בה תוצר של קדושת הרוטציה (במילוי התפקידים בקיבוץ — לא בין ראשי ממשלות). כבר מזמן אנו חושבים, שעם כל חשיבותה של הרוטציה (מתן הזדמנויות, מניעת צבירת כוח והביטוי לחיי שיוויון) טמונים בה גם חסרונות, והמשקל הרב שיש לה בחיינו סוחב אותה לרשימת האנכרוניזמים, המתעוררים „במוחותינו הספקניים.

מה שהיה מובן מאליו ביחידה חברתית אינטימית, שהשיבה לאדמה מגבשת אותה ומוצבת לפניה כמטרה נעלה — איננו עוד כזה בקיבוץ של ימינו, שמציאותו מורכבת יותר והעיסוק המתקצע והולך נעשה בו חלק חשוב יותר באישיותו של כל פרט.

הקשר בין מלאות החיים לבין עיסוקו של האדם כבר מוכר בקיבוץ, גם אם נכנס לאו דוקא בכניסה הראשית. מקום העבודה, הענף, מקובלים היום מאוד כמוקד הזדהות חשוב, ומתחת לכותרת „מימוש עצמי" נוטים פה ושם לקדש גם קפריזות עיסוקיות, עד שנשכח הקשר בין עיסוק לבין פרנסה. מה שעדיין פחות מובן הוא, שגם ניהול וריכוז הוא מקצוע, או לפחות דורש מיומנויות רבות שאינן נרכשות תוך זמן קצר. ברור שאחראי על האבסת הבקר הוא איש מקצוע אבל האחריות על האבסת מאות אנשים בגילים, במצבי בריאות שונים ובתקציבי עתק היא על־פי־רוב תורנות המתבצעת רוטציונית על־ידי חובבים. בעוד שברור שלא כל אחד יכול להיות תחזוקאי במפעל, יש כאלה שברור להם, שניהול מפעל צריך להתבצע על־ידי מי שתורו הגיע. ללמד ילד מתקשה קרוא וכתוב בשיטת „החינוך המיוחד" הוא מקצוע המצריך לימוד של כמה שנים. אולם לרכז פעילות של מגזרים שלמים בקיבוץ, כחבר במזכירות, מסוגל כביכול כמעט כל אחד ששעון הרוטציה צילצל לו. הטווח הקצר של מילוי התפקידים אינו מאפשר לימוד שיטתי של הבעיות והוא לוחץ על ממלא התפקיד להטביע את חותמו, להקים משהו, ומיד.

נכון להתמקמות ממושכת בתפקיד יש סכנות: הסתאבות, דריכה במקום. הדברים ידועים, וטוב שהרגישות לחסרונות אלה תישמר. אבל בקיבוצים ובתנועות הקיבוציות (איננו מתמצאים במתרחש בפעילות האזורית) רווחת חובבנות קורעת־לב. קיבוצים שבהם מתחלפים בתפקידים כל שנתיים, ולפעמים שנה, נוסדים כל שנתיים מחדש כשנסיון חשוב יורד לטמיון, וחוסר נסיון מפלס לו את דרכו שמח וטוב לב.

הלוך־הרוח הקיבוצי של תזוזה מתמדת, התחושה שכל שנתיים־שלוש נשמעת השריקה „הופ!" ומחליפים כסאות — מאפשרים אמנם למי ש„לא הולך לו" לרדת באלגנטיות מן העץ הגבוה שעליו טיפס בעצמו או שהרכיבו אותו עליו (זה שהקיבוץ איננו מדיח בעלי תפקידים שנכשלו — הוא פרשה בפני עצמה, ואולי עוד נעמוד עליה בהזדמנות אחרת). אבל היא איננה מאפשרת למי שתפקידו צולח בידו להודות שהוא לא נשחק, וכי הוא מסוגל עוד לשפר את תרומתו ואת הרגשתו האישית, אם ימשיך בתפקידו.

הדברים אינם חד־משמעיים. יש הבדל בין תפקיד נבחר למקצוע. יש חשיבות להליכים דמוקרטיים לשם איוש תפקידים נבחרים. וגם זאת: אם לא „כל אחד יכול" למלא תפקידים — מה יהיה מיקומו החברתי של אחד כזה ש„איננו יכול"? ובמה יחוש התקדמות? החיים קשים ופתרונות דוגמאטיים לא יעשו אותם קלים יותר.

תמ/וס

אשדוד והקיבוצים — סיכוי

מאת דני צדקוני

העיר הפועלית כביכול אשדוד, אינה מוקפת קיבוצים. אלה הקרובים אליה הם יבנה של הקיבוץ הדתי. חצור של הקיבוץ הארצי וניצנים של הנוער הציוני.

אין ספק שבין פועלי אשדוד שאינם תלויים בפרנסתם בעבודה בקיבוצים או במפעלים אזוריים, ובין חברי הקיבוצים יכולה להיווצר מסכת יחסים שתועיל לשני הצדדים, ושתהיה לה השלכות פוליטיות לטובת תנועת העבודה. לאחר שנים של כמעט אפס פעולה בנידון משני הצדדים, להוציא בתקופות מסויימות את ריכוזי סניף מפ"ם הקטן בעיר ע"י שליח, ומדריכים שליווים בקומונות של תנועות הנוער בעיר, נוצר השנה קשר ראשון בין קיבוץ ומועצת הפועלים באשדוד.

בחג המימונה היו כמה עשרות מחברי קיבוץ חצור אורחי חגיגת המימונה של מועצת הפועלים ש„קרדשתה" דחתה כמובן את זכרו של האחד במאי מהתאריך הזה. למחרת בליל שבת צויין האחד במאי בבית התרבות של קיבוץ חצור במפגש משותף של חברי הקיבוץ ונציגי צבור הפועלים מאשדוד.

מתחת לתמונת דיוקן משותפה של לנין, אנגלס ומרכס, נערך רב־שיח בהנחייתה של חברת הקיבוץ עליזה ספי מהועדה המרכזת על השפעת התכנית הכלכלית על החברה בישראל. השתתפו בו מזכיר מועצת הפועלים י. בן־הרוש. חבר ועד התפעול עזרא מזור. גרשון וילן מנגבה ומחברת העובדים ואחרים.

נראה שלא רק תוכן הדיון שהיה מענין ועמד על רמה, אלא המפגשים עצמם עוררו ענין אצל שני הצדדים. חבל אם לא יהיה לכם המשך ברובד הזה ובמגזרים אחרים של שתי החברות. ולאו דווקא בתקופה של בחירות.

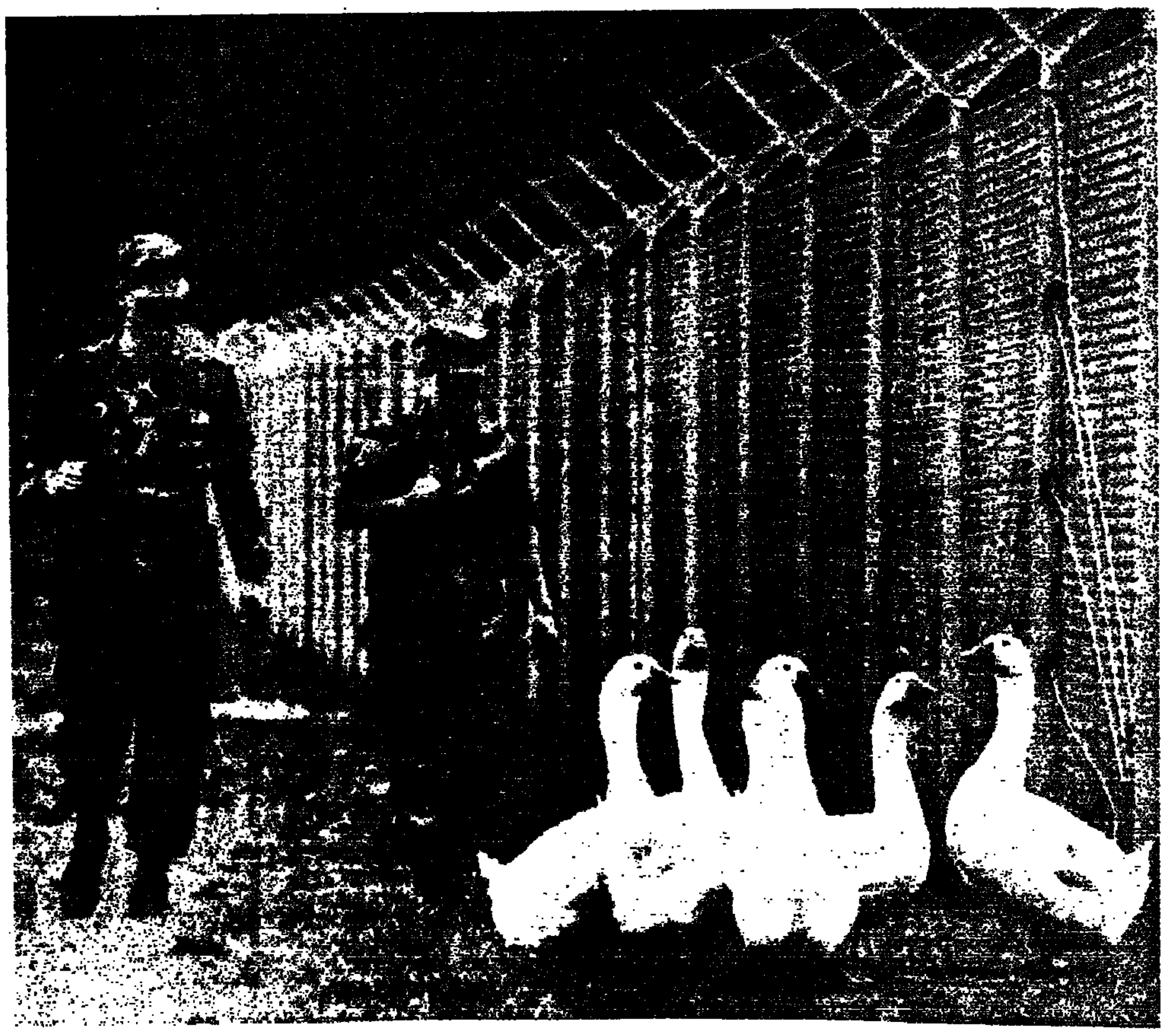

על הדשא במערב גרמניה. לא ברור אם האווזים חוילו כדרוש לצבא ארה"ב, אבל הם מלווים בנאמנות את החיילים בפטרול סביב גדר הבטחון. צילום — אי.פי.

הקיבוצים יקימו מחסנים אוטומטיים

התנועה הקיבוצית והמפעלים בקיבוצים עומדים לפתוח פרק חדש בתולדותיהם על ידי הקמת מחסנים אוטומטיים. מחסן אוטומטי — ראשון מסוגו בתנועה הקיבוצית — הוקם לאחרונה על ידי חברת „שרנוע" מפתח־תקוה, המתמחה בתכנון ובייצור מערכות שינוע משולבות, בקיבוץ צאלים שבנגב.

המחסן כולל 320 עמודות איחסון לצמיגים מסוגים שונים המסודרים ב־8 קומות. המחסן האוטומטי מאפשר איחסון ביניים של צמיגים הנמצאים בתהליך הייצור. עם הקשת מספר תא האיחסון משנעת המערכת את התוצרת של תא האיחסון ומאחסנת אותו שם מבלי שנדרשת כל התערבות יד אדם. בצורה דומה מאפשרת המערכת פריקת תוצרת מתא האיחסון והובלתה להמשך תהליך הייצור והטענת תנורי הרפיה. במסגרת הפרוייקט הוקמה, מלבד המחסן האוטומטי, גם מערכת שינוע מבוקרת מחשב לטבילת טבעות הפלדה של הצמיגים באמבטיות כימיקלים ואמבטית דבק.

מעניין לציין כי המחסן כולו — כולל שני עגורני האיחסון המשרתים אותו — בוצע בתקציב של פחות מ־100,000 דולר. דבר זה מהווה פריצת דרך טכנית כלכלית עבור מפעלים רבים המודעים ליתרונות המחסן האוטומטי בפתרון בעיות איחסון של חומרי גלם, תוצרת בתהליך ומוצרים גמורים בשטח קטן ובי־עילות שליפה גבוהה.

רבים מהמפעלים אלו נרתעו עד כה מההשקעות הגדולות הכרוכות בפרויקטים כאלו. מערכת האיחסון הופכת את טכנולוגיית המחסנים האוטומטיים לכלכלית עבור מפעלים רבים בארץ במחיר שהם יכולים לעמוד בו.

מרכז שיווק נעלי „נאות" בתל־אביב

נעלי „נאות", מפעל לייצור נעליים איכותיות של קיבוץ נאות מרדכי, חנך השבוע בתל אביב את „בית נאות", שהוא מרכז שיווק ואחסנה לסידרות הלקוחות.

המרכז משתרע על פני שלוש קומות ונמצא באיזור הנעליים בדרום תל אביב.

עמי נהור, מנהל השיווק של „נאות" מסר, כי פעילות זו היא חלק מההיערכות השיווקית החדשה של המפעל. לדבריו, הגדילה „נאות" את מערך השיווק. מוצריה ישווקו ב־120 נקודות מכירה כבר בקיץ הקרוב.

„נאות" תשווק הקיץ סנדל חדש — סנדל טבע תנכי. ייחודו של הסנדל ברפידה הטבעית שלו שהיא אנטומית בצורתה, עשויה מעור טבעי ובריאה לנעילה. לרפידה קמרים ושקעים במקומות המתאימים על פי מבנה כף הרגל.

هكذا من الاصل

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

מלחמת הכוכבים – כמעט תיקו

שמאס, גרוסמן ומגד גם: בדרך אל הקורא האמריקאי

מאת מירי פז

במלחמת הכוכבים הנטושה בין שתי הספריות למנויים – „הספריה לעם" של „עם עובד" ו„הספריה" של „כתר", „הקיבוץ המאוחד" ו„סימן קריאה" – התוצאה היא עתה תיקו. הוצאת הספרים האמריקאית „הרפר אנד ראו" רכשה את זכויות „ערבסקות", הסאגה המשפחתית הפלסטינאית של הספרות העברית. מחברה אנטון שמאס, כוכבה העכשווי של „הספריה לעם", כבר עושה בימים אלה בארה"ב כדי לסייע במלאכת התרגום.

מסע הזיכרון המקיף לתוך גבבי השואה, „עיין ערך אהבה" של דויד גרוסמן, כוכב הקונקורדנציה („הספריה") אף הוא עושה את דרכו לקורא האמריקאי.

אך לא רק שני הכוכבים זוכים להתעניינות רבתי מעבר לים. לעדנה אמריקאית זוכה גם ספרו החביב והנשכח במקצת של אהרון מגד, „הגמל המעופף ודבשת הזהב" (עם עובד, 1983). הספר יתורגם לאנגלית בידי אותה מתרגמת השוקדת על תרגום „ערבסקות".

„הגמל המעופף ודבשת הזהב" הוא רומאן אירוני על יחסי הביקורת והספרות, מעין סאטירה על המלחמות והשנאות בין קליקות, אסכולות ספרות וביקורת, מן המתרחש בקריית־ספר ההזמיה שלנו. הביקורת, מיותר לומר, לא אהבה את הספר. חלקה אף ביטא זילזול מופגן בספר. חלקה האחר טרח לנמק בהרחבה את „מקתרותו" (יורם ברונובסקי הקדיש סידרת מאמרים, שאורכה כמעט כאורך הספר, לעניין זה) של הספר, כהדגשה שמגד סוגר חשבון עם המבקרים – ובמיוחד עם חבורת „סימן קריאה" – שלא טרחו לפנק אותו. מגד, מכל מקום, טרח להשלים את סגירת החשבון עם הביקורת בראיון ל„דבר־השבוע" ואף נידב שורה ארוכה של ציטטות מן הרפרטואר הבין־לאומי בגנות הביקורת. החשבון לא תם ולא נשלם והתעורר שוב לפני שבועות מספר בהתנצחות בין מנחם פרי לאהרון מגד מעל דפי „העיר". פרי טען, בין השאר, ששמו של אהרון מגד הוא „בגדר שמועה" לקוראי מקומון „העיר" ולבו של מגד דואב על שאנשי האקדמיה מתעלמים ממנו. ומגד טען שלא תריסר, אלא ח"י, דוקטורים ופרופסורים שיבחוהו, העניקו לו פרסים וכיו"ב). מסתבר שמה שלא שמעו במקומון התל־אביבי, שמעו באמריקה.

חנוך לוין בזכות הביקורת

המלה האחרונה בזכות הביקורת שייכת לחנוך לוין באחד משני הספיחים החותמים את „הקנבה", „החולה הנצחי והאהובה" (הספריה). לוין „מסנגר" על המבקר על אף שהוא מודע לכמה מחולשותיו. נגרם לו עוול למבקר, טוען לוין, כאשר אנו רשאים לבוא בטענות על שלא השכיל למדור אל צפונות נפשנו, לפרש את כוונותינו, וביחוד על שאין הוא נותן בנו אמון... אנו עושים את שלנו והמבקר עושה את שלו, ואין בין השניים ולא כלום".

המבקר אצל לוין הוא שליח החברה והעולה לאוטובוס בלא כרטיס, והפקיד להשגיח על הכרטיסן שלא יסיע את מקורביו בחינם ובכך יגרום נזק והפסד לחברה. המבקר הוא „אדם עם כובע של נהג אך בלי הגה, הנכנס בדלת אחת, נוסע בלא תכלית ומטרה, ויורד כעבור רגעים ספורים בדלת השניה".

מחוזקים וגדולים יותר מגיעים אלינו בסופו של דבר „**נערי המים**". כזכור, ביטלה הלהקה את הופעותיה לפני כמה שבועות, ונמסר אז שבלחץ האמרגנים האמריקאיים של המשך הסיור שלהם, הם יאולצו לצאת לדרך, חרף רצונו של מנהיג הלהקה **מייק סקוט** לדחות את הסיור. חמש ההופעות בארץ תפתחנה סיור עולמי של הלהקה וההתקשרות לאמרגן אמריקאי גדול מבטיחה זינוק של הלהקה מהופעות במועדונים ובאולמות להופעות באיצטדיונים גדולים. עם מייק סקוט יגיע הרכב גדול ובו: **גאי צ'מברס, טרבור האצ'ינסון, אנטוני טיסלוויט, סטפאן וויקס וגלן ראפי**. ההופעה הראשונה השבוע, ביום רביעי במועדון „ליקוויד", תל אביב. החל משבת הופעות בירושלים, חיפה ועוד שתי הופעות בתל אביב.

אמיר רותם

שבוע עבודה ביוון ושבע שעות צילום יקוצצו לסרט טלוויזיה בן 40 דקות בלבד: **יהודה פוליקר** ביוון שר שמונה משיריו היווניים בעברית כמו **„עיניים שלי"**, **„אלקי"**, **„אל הלילה"**, **„כפיים"** המוכרים וגם שני שירים חדשים: **„הכל נפלא"** ו**„בגלאמאס"**. הצילומים, על רקע העתיקות בדלפי, קמפסוניון (הנקודה הדרומית באירופה), על רקע רחובות אתונה, על במת טברנה אחת בליווי רוקדי סירטקי מקומיים ועל ספינת טיול המסיירת בין האיים. הפגישה עם גבור הסרט „רמבטיקו", באי אגינה, ונגינתם בצוותא בבית קפה באי, הונצחה גם היא בווידאו. בשבוע הבא מתחילה עבודת העריכה. מועד שידור עדיין לא נקבע.

בתמונה (מימין): הבמאי **ערן ריקליס**, נערת התסריט **ירדנה שם־טוב**, המקליט **יעקב ליאור** ו**יהודה פוליקר**, על רקע אתונה.

ורדה צימרמן

לפני כארבעה חודשים שודרה האחרונה בתריסר האפיזודות בסידרה **„המסעדה הגדולה"**, שהוכנה לטלוויזיה הישראלית בערבית. בשבוע הבא יחלו בצילומי 12 פרקים נוספים. הכוכבים נשארים: **ז'אק כהן ובסאם זועמות. אלי שניא**, שכתב כמה מפרקי הסידרה הראשונה, יהיה במאי השחקנים. במאי הטלוויזיה יהיו לסירוגין, **אנטואן סלאח וויקטור קמאר**.

ורדה צימרמן

צלילי אשה

מסתיימות ההכנות לקראת הפסטיבל הבינ"ל לנשים במוסיקה שייערך ביוני בבאר־שבע

מאת אמיר רוזנבליט

יותר מ־50 אמנים מ־12 מדינות כבר הבטיחו את השתתפותם בפסטיבל הבין־לאומי לנשים במוסיקה שייערך בבאר־שבע בסוף יוני (23–28) השנה. הפסטיבל, המוקדש לצ'לנית ז'קלין דו־פרה, יהיה תגיגה בין־לאומית של נשים יוצרות בכל תחומי המוסיקה מכל התקופות.

במסגרת הפסטיבל יתקיימו ארבעה מופעים מרכזיים של אמנים ישראליים:

„קינה" – בכורה עולמית ליצירה של ציפי פליישר למלים של אלסה לסקר־שילר, בתרגומו של יהודה עמיחי. היצירה, שהיא מעין מיני־אופרה, תבוצע על ידי זמרת הסופראן צילה גרוסמאייר, הנבלניות עדינה הר־עוז ואפרת לברי, מקהלת הנשים „זמרת" ממדרשת תלפיות בפתח־תקווה ונגנית כלי ההקשה דבורה קבלסקי.

„ערב שירים הרשיים" – ערב מיוחד אשר יכלול ביצועי בכורה פומביים לתשעה שירים שנכתבו על ידי סנינה איסרוב, מיקי אורד, דיצה בן־שלום, קארין הומרק, דורלי חזון, גילה חסיד, שושנה פיליסה, ליאורה פרי־לוי ושרה שהם. כמו כן תופיע להקת פיקוד חיין בבכורה. אורחית וצילה דגן – הפעם כמלהינה־מבצעת. זמרות אורחות: סוזאן ופראן, התזורות ארצה לאחר היעדרות של 13 שנים.

„נשים מהתקופה הרומנטית – ארבע מבצעות ישראליות בתכנית מגוונת של יצירות מאת מלחינות מהמאה ה־19. המבצעות: שרה פוקסון־הייימן, פסנתרנית תושבת באר־שבע, שהתפרסמה עד כה בעיקר בתחום מוסיקה בת־זמננו; צילה גרוסמאייר, זמרת סופראן המרבה להופיע בארץ ובחו"ל; רודיקה יוסוב בינור ונעמי אנוך, צ'לו – מהתזמורת הפילהרמונית הישראלית.

„מוסיקל" עם עדי עציון, מחווה ל„דאדא" במלאות 70 שנה להולדת תנועת „דאדא" בציריך. במופע יושמעו יצירות בהלחנתו של עדי עציון ובניאן פרנקס ויליאמס.

חדוות הביצוע

קונצרט

מאת ישראל דליות

„בשורות צעירים", אולם ימקיא, ירושלים, יום העצמאות

במפעלים מוסיקליים פומביים ליום העצמאות מסוג „נוער עושה מוסיקה" ו„בשורות צעירים" (מטעם מחלקת המוסיקה ב„קול ישראל") הדגש הוא על מבצעים. לא על יצירות. כאילו עם ישראל עדיין משופע בעיקר בנגנים ובזמרים, לא ביוצרים. קומץ זעום של מוסיקה ישראלית מושמע בדרך כלל במופעים אלה. יהיה זה רצוי־תבון בשנה הבאה לאזן את ההיצע בתוספת של תכנית פומבית המוקדשת למלחינים ישראליים, צעירים ומבוגרים, עם יצירות ישראליות חדשות, מבלי להפחית מערכם של המבצעים בני הנעורים.

בקונצרט התגיגי של בשורות צעירים בבוקר יום העצמאות, בירושלים, ניגנו אמנים צעירים מכל רחבי הארץ במבחר כלים. לכמה מהם היתה זו הופעה ראשונה לפני קהל. היה זה מעין „פיקניק מוסיקלי" עם מבצעים, מגיל 8 ועד 18 שהעורכת והמנחה היותה דבורי הציגה אותם כ„ניצנים רעננים שמהם יצמחו הפרחים". מוסיקאים שיתכן ויצטרפו לדבריה לחברי „המאפיה הישראלית" בחיי המוסיקה הבין־לאומיים. מי שעתידים להיות „החוד והציר של המוסיקה בעולם" כדברי מנהל הרדיו גדעון לב ארי בברכתו. הביצועים ששמענו היו ברובם טובים ותבונים אולם לא הצדיקו הצהרות נלהבות על עתיד מזהיר הנבון לאמנים הצעירים. לא הבחנו מביניהם בתגלית נדירה שהרשימה ביכולת טכנית ובהבנה מוסיקלית מעמיקה. שמעתי מפגני בשורות דומים רבים בחו"ל.

פסטיבל ישראל

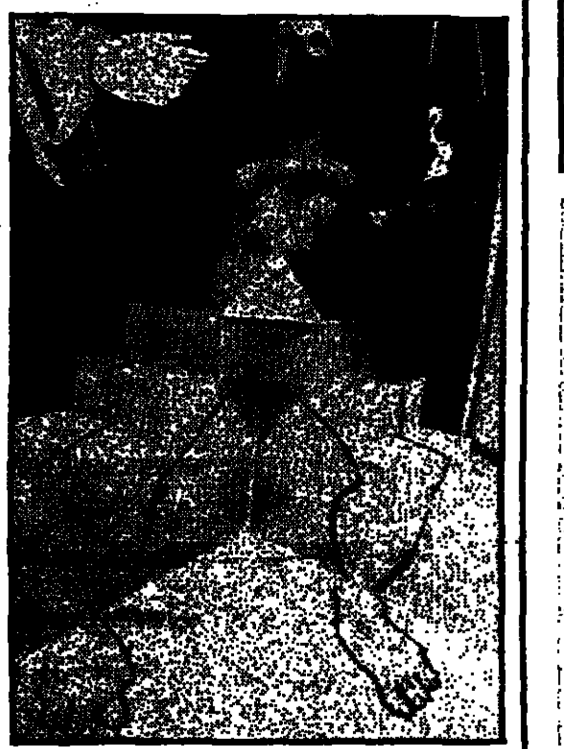

נסיך שהפך ממתניו ומטה לאבן, לאחר שכמעט כרת את ראשו של עבד כושי, מאהבה של אשתו, הוא רק חלק מהסיפור המוזר **„נסיך ב־3 חלקים"**, שיוצג על־ידי **מרית בן ישראל** בבכורה. ארצית במסגרת פסטיבל ישראל. במרכז הבמה מונחות רגלי אבן שבתוכן, מעליהן ומסביבן מתרחש המופע כולו, מעין מיצג המשלב בתוכו תיאטרון, תנועה, עיצוב והרבה דמיון.

„צליל לגויים": מנצחים ישראליים מעבר לים

מאת ישראל דליות

תחום שבו היצוא הישראלי שומר על יציבות, הוא זה של בשורות מוסיקליים ובראשם – המנצחים. ללא שום תכנית ממשלתית רשמית אנו נחשבים כיום למדינה המספקת ל„שוק העולמי" מנצחי תזמורות מעולים. אלה הם כנראה ממשיכי המסורת המפוארת של מנצחים יהודים, שהחלה עם מנדלסון ומאהלר במאה ה־19, עברה לברונו ואלטר, פייר מונטה וסרגיי קוסביצקי בראשית המאה והגיעה לשיא בימינו עם גיאורג סל, גיאורג שולטי, לורין מאזל, אנדרה פרבין ואחרים. ישראלים רבים, האוחזים בשרביט, נישאו על כנפי ההצלחה שלהם למרחקים.

רשימת המנצחים שלנו ארוכה למדי. חלקם עובדים כיום בקביעות בארץ ו„קופצים" מדי פעם להופעות אורח בחו"ל, קבוצה אחרת היא של מנצחים ותיקים המחלקים את זמנם בקביעות בין הארץ לחו"ל המנהלים תזמורות בישראל ומחוצה לה. וקבוצה שלישית, המונה את הרוב, היא של אלה היושבים ברציפות, תקופות ממושכות או קצרות, בחו"ל המבקרים לפי הצורך בארץ. יש בין אלה הקשורים בקביעות לתזמורות באירופה ובארה"ב והבאים לנצח בישראל לעתים נדירות. אחרים מקיימים קשרים הדוקים על חיי המוסיקה בארץ. יש גם מנצחים ישראליים שעשו קאריירה בחו"ל מבלי להשאיר רושם מיוחד במולדתם. כמה מהם אינם מוכרים לחובבי המוסיקה בארץ.

יש לציין, שכל המנצחים, עד כמה שידוע לנו, שומרים על זהותם הישראלית הרשמית, כל אחד בדרכו, או לפחות אינם מסתייגים מזהותם ישראלים, או מהצגתם כישראלים בתכניות הקונצרטים, ברדיו ובעתונות. בכמה מקרים מצויינת, בפרסים הביוגרפיים, הלאומיות שלהם לפי הארצות בהן נולדו. מוזכרת עלייתם לישראל.

במילון היוקרתי של אוכספורד, למוסיקה ולמוסיקאים, הנחשב למדריך מהימן מסוגו, מופיעים פרטים על כמה מנצחים מישראל, בעלי מוניטין בחיי המוסיקה הבין־לאומיים. בראשם „קיסר המנצחים הישראליים", שהתפרסם גם בהקלטותיו הרבות, דניאל ברנבוים בן ה־44 (הידוע באותה מידה גם כפסנתרן). אחריו באים: פנחס צוקרמן בן ה־38, המחזיק בהצלחה בשרביט (נוסף על קשת הכנרים), גארי ברתיני בן ה־59 (שניצח הרבה ובהצלחה גם בטוקיו), יורי אהרונוביץ' בן ה־54, אליהו ענבל בן ה־50, סרג'ו קומיסיונה בן ה־57, משה עצמון בן ה־54, רודולף בארשי בן ה־62. במילון „גרוב" למוסיקה ולמוסיקאים המפורט והמקיף, מוזכרים בהרחבה גם מנדי רודן בן ה־57 ואורי סגל בן ה־42. כל המנצחים הנ"ל הקליטו תקליטים מסחריים לתפוצה מקומית או בין־לאומית. כמה מהם מוזמנים לנצח ע"י התזמורות המעולות ביותר והפסטיבלים החשובים הגדולים. הנה, למשל, ברנבוים וברתיני עומדים לנצח בפסטיבל המוסיקה הבין־לאומי המהולל בלוצרן שבשווייץ (באוגוסט־ספטמבר השנה). ברנבוים ינצח בשני קונצרטים. האחד לציון מלאות 100 שנה להולדתו של המנצח הגרמני פורטוונגלר (יצירות מאת בטהובן ושומאן) והשני בו יופיע גם כסולן (יצירות מאת מוצארט וליסט – סימפוניית דנטה). ברתיני ינצח בקונצרט מיצירות ליסט ומאהלר (הסימפוניה ה־5).

לפניכם מדריך כללי למנצחים ישראליים בחו"ל. רשימה מעודכנת במידת האפשר. נכון לעכשיו:

דניאל ברנבוים – תזמורת פאריס. **גארי ברתיני** – תזמורת רדיו קלן, התזמורת הסימפונית ירושלים (פורש השנה בתום העונה השמינית), החל מאוקטובר השנה, מנהל מוסיקלי של בית האופרה בפרנקפורט. **פנחס צוקרמן** – תזמורות שונות, במיוחד – התזמורת הקאמרית של לוס אנג'לס. **יורי אהרונוביץ'** – התזמורת הפילהרמונית העירונית של קלן, התזמורת הפילהרמונית של סטוקהולם. **אליהו ענבל** – התזמורת של רדיו פרנקפורט. **גבריאל במורה** – תזמורת העיר בוכום (גרמניה המערבית) ותזמורת אוטאווה (קנדה). **יורם דוד** – תזמורת אאכן (גרמניה המערבית). **דוד שלון** – תזמורות שונות, החל מספטמבר בשנה הבאה – תזמורת העיר דיסלדורף (גרמניה המערבית). **הדרן סלומון** – תזמורות שונות, במיוחד תזמורת גטבורג (שוודיה). **דניאל אורן** – תזמורת נאפולי (איטליה). **אורי סגל** – תזמורות שונות, בעיקר בגרמניה ובבריטניה. **אבי אוסטרובסקי** – תזמורות שונות, במיוחד – תזמורת אנטוורפן (בלגיה). **מנדי רודן** – התזמורת הבלגית הלאומית בבריסל, הסינפונייטה הישראלית באר שבע, ראש האקדמיה ופרופסור לניצוח באקדמיה למוסיקה ע"ש רובין בירושלים. **משה עצמון** – *התזמורת הסימפונית של באזל* (שווייץ). **סרג'ו קומיסיונה** – תזמורת יוסטון (ארה"ב). **עמרם הדרי** – תזמורות שונות, במיוחד בבריטניה. **רודולף בארשי** – התזמורת הסימפונית של ואנקובר (קנדה). **שלום רונלי־ריקליס** – התזמורת הקאמרית הקיבוצית, עוזר לזובין מהטה בפילהרמונית, פרופסור לניצוח באקדמיה למוסיקה ע"ש רובין בת"א, מוזמן בקביעות לנצח באוסטרליה (תזמורות הרדיו האוסטרלי). **יואב תלמי** – התזמורת הקאמרית הישראלית, תזמורות שונות בחו"ל, במיוחד „טונהלה" בציריך (שווייץ). **ליאור שמברג** – תזמורות שונות, משמש לאחרונה כמנהל האנסמבל המוסיקלי הישראלי החדש „מוסיקה נובה" למוסיקה בת זמננו. **סטנלי ספרבר** – תזמורת חיפה ותזמורות שונות בחו"ל. **אלייקום שפירא** – תזמורות שונות בצפון אמריקה ובאירופה. **מאיר מינסקי** – תזמורת בניו יורק ותזמורות שונות בארה"ב. **אורי מאיר** – תזמורת אדמונטון (קנדה). המלחין **נועם שריף**, היושב כיום בגרמניה המערבית, מופיע גם כמנצח בארץ ובחו"ל. כמה מנצחים בארץ משלבים בהצלחה הדרכת מקהלות ופעילות סולנית עם ניצוח. כגון: **אריה והדי ואבנר אתי**. המנצחים המכהנים בקביעות, כמנהלים מוסיקליים של תזמורות, מופיעים גם כמנצחים אורחים. התזמורת הסימפונית ירושלים, הקאמרית הישראלית והסינפונייטה הישראלית איפשרו, בעונה זו, לכמה מנצחים ישראלים לנצח עליהן. בפילהרמונית הישראלית הופיעו בעונה זו בקונצרטים למנויים: רונלי־ריקליס, שמבדל וצוקרמן. בעוד נכתבות שורות אלה מעיינים אמרגנים ומנהלי תזמורות בשמות חדשים של מנצחים ישראליים, מהדור הצעיר ביותר, הנמצאים בראשית צעדיהם בתום לימודיהם. משלוח חדש של יצוא מוסיקלי לחו"ל.

אבי אוסטרובסקי: לשמור על קשר

אבי אוסטרובסקי בן 47, לשעבר חבר קיבוץ להב, מייסד התזמורת הקאמרית הקיבוצית ותזמורת באר שבע, שימש כמנצח קבוע של תזמורת חיפה, זכה בפרס ראשון בתחרות המנצחים הבין־לאומית ע"ש ניקולי מאלקו בקופנהגן (1968). מתגורר כיום באנטוורפן. מנצח אורח קבוע בסקוטלנד, אנגליה, גרמניה המערבית, צרפת, שוודיה ודנמרק. סייר בהצלחה, בשנה שעברה, באוסטרליה, עם הפילהרמונית של לונדון. מבקר ומנצח בארץ לעתים קרובות יחסית. נפגשנו, לפני כמה ימים, בתיאטרון ירושלים, לאחר שניצח בשני קונצרטים, על התזמורת הסימפונית ירושלים. אוסטרובסקי הפיק ביצוע, עם להט רומנטי ועיצוב יפה, משולב ברגש ובהשראה, של הסימפוניה השניה מאת רוברט שומאן. בחרנו בו כנציג אופייני של המנצחים הישראליים בחו"ל.

– האם יצאת מהארץ מרצון או בעל כורחך?

מסתובבים בעולם מנצחים ישראליים רבים, ביחוד בגרמניה, שככל שהם מצליחים, מבחינה מוסיקלית, מזמינים אותם יותר. אם אתה מתקדם והולך הלאה הפעילות גדלה. מתעצבת אצלך גישה רחבה לסגנונות שונים. מעוניינים בך ואמרגנים מקומיים עוברים בשבילך ודואגים שיעסיקו אותך.

– אז הסיבה העיקרית לקאריירה בחו"ל אינה האפשרות המוגבלת בארץ?

אישית, אינני מרגיש מקופח או ממורמר. לא התאכזבתי בארץ. אבל אי אפשר להיות במקום אחד כל הזמן. יש לי הרבה עבודה כעת. אם היו מציעים לי ניצוח קבוע על תזמורת ישראלית – ויש בארץ כחמש או שש תזמורות מקצועיות, הייתי קודם כל מנסה למצוא איזון מעשי בין הזמן בארץ ובחו"ל. לא להיות מוגבל יותר מדי בשום אופן, מבחינת הזמן.

– איך זה להיות מנצח ישראלי בעולם?

מי שמרגיש את עצמו כישראלי צריך למצוא איזון בין פעילות בארץ לניצוח בחו"ל. לא להתנתק מהחיים המוסיקליים של ישראל. אני ישראלי ורוצה לשמור על קשר מתמיד עם ישראל. לכל אחד גישה אישית משלו. יש כאלה שפשוט אין מזמינים אותם לנצח. אז הם מסתפקים, אולי, בביקור פרטי. יש כאלה שאולי לא איכפת להם להתנתק ואינם משתדלים לבוא.

– מה יחסך כמנצח לפילהרמונית הישראלית?

אני מסכים עם אלה הטוענים שהפילהרמונית לא מזמינה די הצורך מנצחים ישראליים. אמנם כמה מופיעים בכל עונה, אך אין זה מספיק.

– האם אתה כולל יצירות ישראליות בקונצרטים שלך?

כן, אך אין זה קל לשלב אותן. תזמורות בארצות שונות מעדיפות, בדרך כלל, יצירות „משלהם". אבל פה ושם מוזמן לי לנצח על מוסיקה ישראלית.

– האם קיימת סולידאריות, עזרה הדדית, בין מנצחים ישראליים?

לפי נסיוני, לא. מנצח ישראלי, מנהלה של תזמורת, חייב להזהר, כדי שלא ירננו ויאשימו אותו בהעדפה של בני ארצו. זהו מצב עדין. מעמדו עלול להיפגע. הסולידאריות מוגבלת מסיבות אובייקטיביות.

בית ספר לתיאטרון חזותי

מאת יעל אדמוני

„בית הספר לתיאטרון חזותי" הינו בית אולפנא חדש שיפתח את שעריו בשנת הלימודים הקרובה לכ־25 תלמידים אשר יחפצו להתעמק במשך שתי שנות לימוד בשילוב שבין האמנות הפלסטית לסוגיה לבין התיאטרון.

בית הספר החדש, מייסודה של עמותת „תיאטרון הקרון" הפועלת בירושלים זה מספר שנים, יעניק לתלמידיו אפשרות להתמחות באספקטים השונים של המפגש בין האמנויות הפלסטיות לאמנות הבמה. בית הספר, היחיד מסוגו בארץ, יתמקד בקשר שבין השחקן לאמנות הפלסטית ובתיאטרון הבובות. תחומי הלימוד יעסקו במשחק מסוגנן, מיצגים, בובות ומסיכות, עיבוד טקסטים לתיאטרון חזותי, תפאורה דינמית, מופעי חוצות וקונסטרוקציות, שימוש בחומרים ועוד ועוד.

המנהל והמורה הראשי של בית הספר הוא הדס עפרת שמאחוריו שורה ארוכה של הפקות לתיאטרון בובות וחפצים ושנה וחצי של שהות ביפאן שם התמחה בתיאטרון ה„בונרקו", תיאטרון הבובות המסורתי של יפאן.

„בבסיס בית הספר שוכנת התפיסה של המיפגש בין האדם־השחקן־הרקדן לבין חומרים־בובות ומסיכות", אומר עפרת. „מרבית העבודות של התיאטרון החדש, זה המכונה גם התיאטרון האחר או התיאטרון הפלסטי, נכנסות לקריטריונים של בית הספר שלנו. הכוונה לתיאטרון השונה במהותו מן התיאטרון הרגיל, הפסיכולוגיסטי, הריאליסטי או הנטורליסטי".

הרעיון להקמת בית הספר לתיאטרון חזותי נולד בקרב אנשי „תיאטרון הקרון" מתוך מחשבה כי אין בארץ מסגרת הוראה מסודרת בה ניתן להתמחות בסוגים של תיאטרון חזותי. אנשי „הקרון" המפיקים הצגות לבובות וחפצים סברו כי יש בארץ מקום להרחבתו של התחום במסגרת של בית הספר. הקרן לירושלים מימנה את הקמתו של מבנה בית הספר החדש ב„גן פעמון הדרור" בבירה והיא זו המעניקה את חסותה לביה"ס. במשרד החינוך הוקמה ועדה שתבדוק אפשרות למתן הכרה פורמלית לבית הספר אולם בינתיים יפעל המקום, כמו בתי־ספר גבוהים אחרים לאמנויות, ללא הכרה רשמית של המשרד וללא הכרה אקדמית.

נסיון אינו תנאי הכרחי לקבלה. „אנו רוצים שלתלמידים שלנו תהיה מידה גדולה של נכונות ונטיות אמנותיות. בית הספר לא יכשיר את תלמידיו לדוקטרינה אחת; אנו נרצה להקנות להם ידע לבטא את הצד היצירתי על־פי נטיות לבו של התלמיד. אנו נזמין אמנים שיבואו ללמד בבית הספר לתקופה של ששה חודשים. לכל תלמיד תהיה הנחייה אישית", אומר עפרת. הוא עדיין אינו רוצה לנקוב בשמם של האמנים שילמדו בבית־הספר, שכן החוזים טרם נחתמו, אך הוא מבטיח אמנים מהשורה הראשונה בתחומים הפלסטיים ובתחומי הבמה שכל אחד מהם מייצג תפיסה עיצובית מסויימת.

שכר הלימוד בבית הספר יהיה כ־1000 דולר בשנה והתלמידים יידרשו לעבודה מאומצת חמישה ימים בשבוע. אם הכל יעלה יפה תיפתח שנת הלימודים בבית הספר החדש ב־1 בנובמבר 1986.